

V Gornji Radgoni dobiček

CREDITANSTALT

Banka uspešnih

M. Sobota, Lendavska 11, tel.: 21 780

VESTNIK

Murska Sobota, 9. marca 1995 • Leto XLVII • Št. 10 • Cena 130 SIT

Kako bomo kljub dvema bregovima Mure ob državnem centralizmu prese-gli še lokalnega, o tem v pogovoru s poslancem Ferijem Horvatom.

Lendavska opekarna je prišla na boben zaradi okoriščanja vodilnih pri koritu.

VREME

Ob koncu tedna bo oblačno s padavinami in topleje. Vestnikov koledar

9. marec, četrtek, Frančiška
10. marec, petek, 40 mučencev
11. marec, sobota, Krištof
12. marec, nedelja, Dora
13. marec, ponedeljek, Kristina
14. marec, torek, Matilda
15. marec, sreda, Klemen

Pregovor
Če mučence mrazi, zmrzuje še 40 noči.

VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK

Kakorkoli je zdaj, po koncu gladovnega stavčanja, z doktorja Janeza Ruglja odplavalo nekaj nimba, predvsem medijskega, mislim, da se je potrebno še zadržati pri njegovem primeru. Človek je šestintrideset dni hiral, da bi dosegel tisto, kar bi očitno lahko dobil tudi brez ekstesa, ki ga je povzročil. Inštitucije, ki jih je tako rekoč izsiljeval, so ostale, njihovi vodilni niso odstopili, niti se ni zmanjšal njihov ugled. To je ena plat zgodbe. Po drugi plati pa

gega kot vzvišena in reflektirana dekadenca elitnih posameznikov. Preudarimo še enkrat, kako je z njegovim fanatizmom in zaslepljenostjo njegovih privržencev. Ljudje, ki so o tem pisali in izjavljali, so to delali tako, kot da bi imeli opraviti s človekom, ki je svoj fanatizem pritriral do kraja in ki mu ni pomoči. Resnica pa je drugačna, kajti s fanatizmom se da oditi veliko dalje. Naj se to ne razume kot ironiziranje, vendar se v tej

Za zaščito mita

Je Rugelj v tem času hysteriziral javnost, predvsem svoje privrčence in paciente, spoznan je bil za fanatika, javnega samomorilca in trmoglavca. Čeprav so tako o njem sodili razmeroma realni, se bo zdaj v čedalje bolj ravnodušno in adosotno mnenje množice začel klatiti omalovažujoč odnos.

družbi tako rado prenapihuje, da je potrebno pokazati na skrajni doseg fanatizma. Vanj zaidejo posamezniki, ki svojo sekto odpeljejo v smrt. Take primere poznamo. Rugelj tega ni naredil, niti ni zahteval, da se mu njegovi privrčenci pridružijo pri hiranju.

Kakšno je sporočilo najnovejšega primera Rugelj, ima ta človek lahko karizmo tudi za tiste, ki niso njegovi privrčenci, ga je mogoče šteti med ljudi, ki naj se jih priporoča za vzor, je njegovo početje v prid moralizaciji družbe ali pa še bolj spodbuja te tako črvice pilote pravne države? Če dogodek zdaj zanemarimo, ga pustimo brez analize, ga bo ljudsko mnenje brž uvrstilo v ropotarnico tistih, ki so v preteklosti že velikokrat silno pritegovali javno pozornost in vzbujali občutek, da je z njihovo razrešitvijo povezana, recimo, moralna prenova države ali vzpostavitev pravne države. Ko se potem ni zgodilo nič od tega, ko ni prišlo do ključnih, tako rekoč paradigmatičnih sodnih procesov, so se množice, ki so seveda na svoj pishen način kljub vsemu pričakovale nekaj takega pravzaprav že od vsega začetka pričakovati in da so one za izid že vseskozi veščale. Tako stališče je svojstvena sublimacija obupa in družbo pelje v dekadenco, dekadenco množic, kar je seveda čisto nekaj dru-

Je Rugelj ritualiziral poskus samomora, je igral travmatsko stanje, ki ga slovenska kolektivna patologija šteje v desetinah na leto, je v resnici instrumentaliziral kolektivno slovensko nagnjenost k samomorilnosti? Tisti, ki so tako trdili, so pravzaprav stali in stojijo globoko v samomorilski poziciji. Morbidni so sami, kajti temu očitku se je v polju njihovega vrednotenja mogoče izogniti samo tako, da nenapovedano narediš samomor in v oporoki zapišeš, zakaj si ga naredil. Seveda je instrumentaliziral poskus samomor, toda vprašati se je potrebno, zakaj je moral to narediti!

Ne morem reči, da mi je ta človek posebno privlačen. Morda je na njem v resnici nekaj stalinističnega in skrajno samoljubnega ter samopravičniškega. Toda ali niso taki tudi tisti, proti katerim je hiral? Kdo je navsezadnje v tem spoprijemu zastavil več? Naj torej raje velja, da je v tej državi vsaj eden, ki mu je pri vprašanju javne zadeva verjeti, da bo naredil tisto, kar obljublja. Naj to ostane brez mrcvarjenja – brez mita, torej pripovedi, ni mogoče vzpostaviti vrednot. S. SMEJ

Nedeljski prvotligaški prekmurski nogometni derbi med Beltinci in Muro, ki je v beltinski park privabil rekordnih 5.000 gledalcev, med Beltinčani ugodno odmeva, nezadovoljni pa so v Murinem taboru. Treba je povedati, da je bila zmaga Beltincev povsem zaslužena, saj so igrali kot zrelejšo moštvo in tudi imeli več zrelih priložnosti za gol, od katerih so izkoristili tri. Mura je imela nekaj odličnih posameznikov, a so bile njihove akcije prepočasne, da bi lahko strle zanesljivo obrambo Beltinca. Poleg tega so v ožji obrambi Mure

povsem odpovedali nekateri igralci, kar je bilo usodno. Tako so se Beltinčani po zmagah izenačili z Muro. Po osmih prvotligaških tekmah je bilanca med Beltinci in Muro izenačena. Vsako moštvo je štirikrat zmagalo in štirikrat izgubilo. Razlika v golih pa je 12:12. Že v sredo, 15. marca, pa bo v Beltincih novi derbi med prekmurskima prvotligašema. Na sporedu bo namreč prva polfinalna tekma za pokal Nogometne zveze Slovenije. Povratna tekma pa bo v sredo, 5. aprila, v Murski Soboti. FM
Fotografija: N. Juhnov

Vse potivodijo v **Občinski**

z 20% popustom

od 9. do 18. marca

MERKUR
Prilagodljiva perutninska mesa
MURSKA SOBOTA d.o.o.

* Poskusiti ste vse, v najboljšega ne!

	stara cena	nova cena
– sveži piščanec, 1 kg	451,40	361,10
– sveža piščančja stegna, 1 kg	577,00	462,30
– sveža piščančja prsa, 1 kg	577,90	462,30
– sveža piščančja krila, 1 kg	462,40	369,90

UGODNA PRODAJA SVEŽEGA PIŠČANČJEGA MESA IZDELOVALCA

DOVOLJ ZGOVORNO OPOZORILO

– Bodo številne poplavljenе njivske površine in škoda, ki jo je močno deževje povzročilo na nekaterih stanovanjskih objektih, zlasti v kletih, na vrtovih in posameznih cestnih odsekih, vendarle zganile odgovorne dejavnike, ki bi morali že zdavnaj poskrbeti za boljše vzdrževanje odtočnih kanalov? Več v sliki in besedi na kroniki.

Foto: N. JUHNOV

Ekologija v letu evropskega varstva okolja

V tih noči se je slišalo trkanje, mi pa smo sedeli na prašičji scalnici

Zgodnje pomladno deževje je obudilo tokove voda. V tihih nočeh, ob tihih trenih dneva je slišati trkanje plastičnih posod, ki jih vrtnički na njih. Toliko jih je, da bi lahko razigrana žaba skorajda kjerkoli brez težav preskakala celotno vodno površino počez in navzdol samo tako, da bi skakala s plavajoče nesnage na nesnago.

V starih sadovnjakih poganja mlada trava. Kot zelene iglice, kot dražee ščetnice mladosti! Po sadovnjakih leži podrti viskodobelno sadno dreve. Ob kraterjih njihove rasti se svetli čvrst rdečkast in rumenskast les. Torej ni mogoče reči, da so jih morali podreti, ker je staro in nevarno za glave.

Na asfaltu, tam, kjer prihajajo z njih traktorji, in na kolnikih je za nekaj prstov na debelo rodovitna prst. Globoki profili traktorjskih koles jo postrgajo na njivi, kjer so jo rodovi skrbno negovali, in jo izpljune na poti. Tako kot današnji mestni potomci tistih kmečkih rodov, ki so negovali prst, pljujejo po pločnikih, trgih in cestah. Pljivanje po tleh je izraz gnusa in ne spoštovanja!

Zgoraj v zraku se sliši vzpenjajoče žgolenje škrjančkov. Više in više, potem pa pobito navzdol. Spodaj, na višini podtalnice iz divjih odlagalšč odpadkov tiho mežijo strupi in gomazeče tečejo pod pokrajino. Atrazin, PCB, žico srebro, kadmij - hudičev laboratorij, ki ga nemara preživijo samo ljudje in podgane. Toda, kdo med ljudmi? Ali morda boljši? Kaj pa če samo surovejši, tisti bolj podganarski? Pa saj je vseeno. Zgoraj cvetijo prve vijolice.

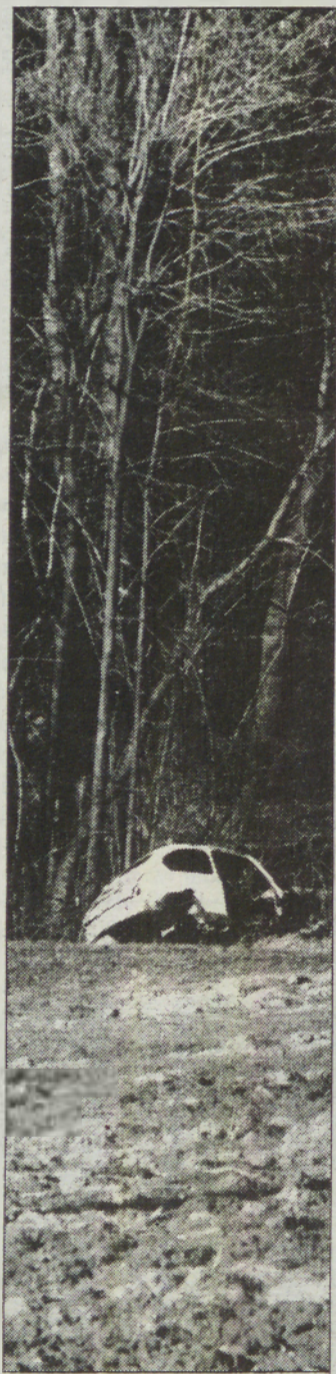
»Büjraši«, mlinarji, brodarji - naši evropski predniki

Nad Evropo je evropsko leto varstva okolja. Recimo temu duhovni projekt Evrope. Morda kak od zadnjih, ki jih je stara gospa še zmožna.

Tisti večer, ko je nekdo, bog ve zakaj, sežigal smeti na izakovskem smetišču v starem rokavu Mure, je Tine Mlinarič zbranim v izakovskem vaškem domu govoril o »civilni büjraški iniciativi«. Pod našimi nogami, tam v globini podtalnice je tekla z amoniakom najbolj nasičena voda v Evropi, medtem ko je bilo v nas duhovno razpoloženje evropskega leta varstva okolja. Izakovčani to vodo pijejo, kolikor jo pijejo, čeprav so jim inšpektorji to prepovedali. Inšpektorji so naredili, kar so, čudež je, da so sploh. Od te baže ljudi se tukaj ne pričakuje niti to. V Nemščaku so medtem v gostem smradu svojih hlevov krulili prašiči. Od tam, s farme se izceja sestavina scalnice živih bitij, ki se ji po kemijsko reče amoniak. Govorec preprosto pa

sno se pogovarjali o »ekoloških problemih« nad prašičjo scalnico.

Mlinarič je rekel, da so »büjraši«, mlinarji, brodarji zanj liki, ki naj si jih jemljemo za zgled. Morda bi se govorca dalo razlagati tako, da so ti primeri minulih poklicev za nas ob Muri predhodniki sedanjega evropskega duhovnega projekta. Ker so občevali in živeli z naravo na strpen in uvideven način. Drugače zaradi omejenih tehničnih moči niso mogli, in tako je bilo dobro in bilo bi dobro, če bi se mi v našem sedanjem buldožerskem in kemi-ziranem času znali omejiti na njihov obseg posegov v okolje. Nemajhno pričakovanje, ni kaj! Oni v Izakovcih so vzeli, je dejal Mlinarič, za svoj vzor »büjraše«. Borut Štumberger, ornitolog iz Cirkulan na Dravi, je govoril o vrednotah reke in pri tem uporabljal izraze, kot so »govorica reke«, »identiteta pokrajine«, »naše prijateljice ptice in rastli-

ne». Janez Oeri, direktor Družbe za načrtovanje in inženiring, organizacije, ki se ji reče tudi Zavod za ekonomiko in urbanizem, iz M. Sobote, je predstavil »predprojekte« in »podprojekte«, ki jih njegova Družba opravlja v sklopu tako imenovanega prostorskega plana. Njegove besedne zveze v zvezi z načrtovano gradnjo avtoceste, elektrarn na Muri in namakalnih sistemov so bile »veliki strokovni timi«, »vklju-

gospod Smodič, pa ne bi smela. Ne v Muro in ne v podtalnico. Smodič je zopet tvezil, da ima projekte za čistilne naprave. To pripoveduje vedno znova, lansko leto je gostil na farmi neke Ruse, ki so žvrkljali gnojnico, on pa je vabil novinarje, ki smo hodili tisto tja vohat. Zdaj je spet objubil, da bo načrte za čistilne naprave »predstavil javnosti«.

»Filozofija u božo mater, zadosta mi je toga,« je zaripel ugo-

bi bilo bolje kot tako, kakor je. V povzetku je tako: po eni strani je sreča, da prašiči v Nemščaku samo urinirajo in tudi ne rijejo; po drugi strani pa bi bilo še bolje, če bi tudi urinirali bolj evropsko, skozi čistilne naprave.

Ko je ekolog Andrej Kralj jedko povedal, da v revitaliziranem rokavu Mure, ki drži pod pazduho otok, ki so mu Izakovčarji vzdeli ime Otok ljubezni in na njem prirejajo »büjraše« prireditve, živijo samo bakterije, je Mlinarič prešel na točko »čiščenja okolja«. Čas je bil, da se preide od »filozofije u božjoma-ter« k akciji.

Mnoge odvržene smeti imajo podpis izdelovalca

Pisec teh vrstic je pred kratkim doživel in naredil nekaj, kar zadržuje nestrpnost srca in uvajanje upravnega reda. V reliktove ob poti k Čopkovemu muju je nekdo odvrgel tri plastične vreče smeti. Na zunanji je kazalo, da gre za »nekoga«, ko pa sva s prijateljem opravila »arheološko raziskavo« prehrambenih in drugih navad oneznaževalca, tako da sva jih prekopala, sva našla račun na ime nekoga, ki je prenehal biti nekdo. Račun sem odnesel na policijo v Lendavo, od koder so na naslov gospodinjstva v Gaberje poslali varnostnika, ki jim je sporočil, da vemo veliko o njihovih prehrambenih in drugih navadah. Vreče s smetmi ni več. Vendar se mi pri najboljši volji zdi, da ne bom mogel ostati pri tem. Bomo videli, za kaj služijo vsi ti inšpektorji in zakonodajci. Menda ne vedo napisati prijav. Tako sem slišal pripovedovati tiste, ki so tudi brskali po smeteh in našli njihove lastnike. Potemtakem bo potrebno prijaviti inšpektorje!

S. Smej

čena je vsa strokovna znanost, »mobilizirati vse strokovne tim« in podobne. Stanka Dešnik je krajinska arhitektka v zavezni Družbi. Menila je, da »zdaj ni več tako, kot je bilo v socialističnih časih«. O, krajinska arhitektka Stanka, kako da ne! Časi vendar ne tečejo apriorno, ne odbežijo od ljudi naprej, temveč tečejo skupaj z ljudmi, ljudje so časi! Zakaj bi sicer Mlinarič kdical na pomoč duhove že umrlih, če bi si lahko pomagali z »velikimi strokovnimi timi«!

Češ da vsi samo pišejo in rišejo neke projekte, nič pa se ne spremenijo. Tja, tovariš Žizek, s to rečjo pa je tako, da je po eni strani dobra, po drugi pa slaba. Dobra je, če samo rišejo in se samozadovoljujejo v tihoti svojih pisarn. A ne bi bilo huje, če bi vse tisto, kar so pljunili na papir, tudi naredili? Oni poberejo svoj denar, narava pa ima tačas mir. V zadevi Nemščak pa je slabo, če nič ne ukrenejo. Še tisto rusko mešanje gnojnice, da bi iz nje pridobivali beljakovine,

Zbor plemen

Čiščenja so se lansko leto spomnili pri petanjskem kajakanu klubu. Ljudje so hodili ob Muri in pobirali smeti, ki so jih odlagali v čolne. S čolni so jih odpeljali do »zbornih mest«, kjer so jih pobrali ljudje od podjetja Saubermacher-Komunala. Njihovo pobudo je letos prevzela »žekovska civilna büjraška pobuda«. Akcija bo 11. marca, če bo slabo vreme, pa 18.

Bilo je kot na zasedanju pri kralju Agamemnomu, preden so šli Grki nad Trojo in so plemena priglašala svojo udeležbo. »Mi se pridružujemo akciji,« so izjavljali predstavniki krajevnih skupnosti in občin. Izbrali so tudi vodnike, ki bodo bojevnike v tem plemenitem in (za nekatero) obnem donkihотовskem pohodu nad tujo nesnago usmerjali v boj.

Petanjčani se lahko prijavijo pri Viktorju Zamudi, ki ima telefon s številko 46 661; veržejski vitezi za princeso Muro naj kličejo številko 87 059, na seznam jih bo vpisal Peter Zrinski; dokležovske vpisuje Simon Horvat s številko 43 391; Bakovčane

Je smiselno?

Nekateri dovolj ogorčeni in ekološko osveščeni ljudje menijo, da je neumno, če se pobirajo smeti za drugimi. Predlagajo tudi, naj se divja odlagalšča in splošno čiščenje vidnega onesnažanja okolja izvede z javnimi deli, ki se plačujejo iz davka. Tako bi svoj davkoplačevalski delež morali prispevati vsi, s tem kajpada tudi tisti, za katerimi čisti. Seveda imajo prav.

Kaj je ob takim korektnem presojanju še lahko argument za tako imenovane prostovoljne akcije? Nič drugega kot neumnost srca in pa to, da se iz zemlje že dviga pomladna rast. Če prekrila nesnago. Pa še nekaj. Če je pri teh županijh mogoče upati, da bodo v svojih občinah organizirali javna dela?

ŠTEFAN SMEJ
foto: NATAŠA JUHNOW

Vestnik

Iz Ljubljane piše

Iz beležnice iztrgan list

Žal lahko začnem tole pisanje iz Ljubljane z dokazi o butalskem duhu, ki ne vlada le v skupščini. Ljubljančani smo že kar precej okuženi z njim. Sredi mesta imamo, tik ob kavarni Evropa, ki ni niti kavarna, niti Evropa, slavni in starodavni podhod, imenovan Ajdovščina. Zgradili smo ga v temni preteklosti, toda zelo sodobno in napredno – s tekočimi stopnicami. To, da te tekoče stopnice niso nikoli delovale, lahko pripišemo zlemu duhu komunizma in udobmafije. V času tranzicije, ko se mora vse premikati in spreminjati, pa so dale oblasti te stopnice končno popraviti, da bi bile res tekoče. Ne boste verjeli, dela so opravili predčasno, ampak to še ne pomeni, da so stvari stekle. Ljubljančani jih namreč nismo znali uporabljati, ker so se vključevali in izključevali samodejno, s senzorji, ki so zaznali utrujenega prebivalca prestolnice, ki bi se rad povzpelo višje ali pa poniknil v temo podzemlskega prehoda. Opremiti so jih morali še s posebnimi opozorili za pismene, ki poučujejo, da nas bodo stopnice same popeljale, če se jim bomo približali na pravi način. Saj! Na prehodu smo se že navadili, na avtomatične podhode pa ne! Sicer pa ta mestna znamenitost ni delovala polnih 20 let, imeli smo jo pa le. Ob tem bi Butalci že kakšno pametno uganili.

Ravno tako butalsko je nerazumevanje kulture in umetnosti v Ljubljani. Časopisi so bili zadnje tedne polni člankov o tem, da si je nekdanji dekan in sedanjni redni profesor glasbene akademije kupil na službene stroške prša, pa tudi 110 CD plošč z lastnimi skladbami, ki niso šle najbolj v promet, je kupil na naročilnico Akademije. Verjamem v prepričljivost argumentov o kulturni revščini, saj si sicer gotovo ne bi mogel privoščiti toliko gastronomskih in glasbenih užikov ob borni plači, ki jo ima. Če je ob tem še dvakrat zaračunal kakšno svoje delo, to dokazuje le, da ga zna ceniti, če pa je tudi zaračunal kako delo, ki ga ni opravil, je spet znal postaviti ceno svojega dela. Obilo zgazanja v kulturni javnosti prestolnice je povzročila tudi zavrnitev Irene Gra-

Marjan Horvat

VESTNIK

Izdaja Podjetje za informiranje Murska Sobota
Časopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder, Cilka Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šiftar
Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Balazic-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Mauček, Štefan Smej, Štefan Sobočan (novinarji), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Ermi (lektorica).
Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Slovenska 41. Telefoni: novinarji in odgovorni urednik 21-383, 21-064 in 33-019, glavna urednica in direktorica 22-403, računovodstvo in tajništvo 21-393 in 21-064, GPS (trženje) 22-403, telefaks 22-419. Nenarocnih rokopisov in fotografij ne vračamo.
Naročnina za I. trimesečje 1995 je 1.670,00 SIT, polletna naročnina znaša 3.340,00 SIT, za naročnike v tujini 100 DEM letno.
Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri Abanki Ljubljana 50100-620-00112-5049512.
Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/IB z dne 30. 1. 1992 se šteje tednik Vestnik med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarife številke 3, za katere se plačuje petodstotni davek od prometa proizvodov.

aktualno doma

Tiskovna konferenca predsednika vlade dr. Janeza Drnovška

Vlada ne razmišlja o devalvaciji

Predsednik vlade dr. Janez Drnovšek se je zahvalil italijanski ministrici Susanni Agnelli. Dogovor z upokojenci zaradi javne porabe; devalvacije ne bo; morda odprtje urada v Beogradu.

Predsednik vlade dr. Janez Drnovšek je na tiskovni konferenci v uvodnih besedah povedal, da je vesel, da je ministrski svet Evropske unije potrdil mandat za začetek pogajanj o pridruženem članstvu Slovenije v Evropski uniji. Dejanje italijanske vlade in ministrice za zunanje zadeve Italije Susanne Agnelli zaradi prižiga zelene luči za Slovenije je ocenil kot pogumno in težko notranjepolitično odločitev. Slovenija bo morala uskladiti svojo zakonodajo merilom Evropske unije. Gre predvsem za možnost lastništva tujih oseb v Sloveniji, za kar pa je potrebna ustavna sprememba in dvotretjinska odločitev skupščine. Janez Drnovšek je mnenja, da bodo spremembe zakonodaje podprle vse tri velike stranke, po argumentiranih prepričevanjih pa verjetno tudi nekatere opozicijske stranke ali posamezni poslanci. Namreč 70 odstotkov našega izvoza je povezan s državami EU.

Dr. Janez Drnovšek je dejal, da je trenutno glavna tema pogovorov med koalicijskimi partnerji proračun. Zahteve so po 999 milijard tolarjev, toda želja vlade je, da bi se zaustavili pri številki 510 milijard tolarjev. Prav zaradi tega potekajo tudi pogajanja s socialnimi partnerji, delodajalci in sindikati, ki so trdila, toda v dveh tednih bi morali priti do sporazuma. Največji problem je invalidsko in pokojninsko zavarovanje, saj bi se tu lahko okleščili javno porabo, toda koalicijski partnerji ne najdejo skupnega jezika, saj se nihče neče zameriti 450.000 upokojencem v Sloveniji. Zato se bo vlada pogovarjala tudi s predstavnikmi upokojencev, da bi našli neko optimalno rešitev. Vlada je tudi mnenja, da o proračunu, ki ga bo vlada poslala prihodnji teden v skupščino, lahko odločajo po kratkem po-

stopku, saj bo prej doseženo soglasje koalicijskih partnerjev. Vlada ne razmišlja o devalvaciji tolarja kot so to storile nekatere države ali kot jo poznamo iz preteklosti. Vendar pa vlada pripravlja ukrepe za zmanjšanje obrestne mere in

odpravo velikega R, prav tako pa bodo storili dodatne poteze, da bi izboljšali položaj izvoznikov. Predsednik vlade se je včeraj že sestal z predstavniki 15-ih največjih slovenskih izvoznikov; skupaj so skušali ugotoviti, kako dolgo bodo še lahko vzdržali ob sedanjem te-

čaju tolarja in kako so zadovoljni z ukrepi ekonomske politike. Vernerja Franceta Arharja.

Predsednik vlade je izrazil prepričanje, da na Hrvaškem ne bo prišlo do vojne in da se bo sosednja država znala z političnimi pogajanjem izvleči iz nove vojne. Slovenija bo morda odprla urad v Beogradu, predvsem zaradi številnih Slovencev, ki živijo tam, vendar ne bo prehitela mednarodnih dogovorov.

Marjan Horvat

Po nekaj letih v zdravstvenih domovih spet izgube

Zdravstvu gre (spet) čedalje slabše

Minister za zdravstvo dr. Božidar Voljč je novinarjem pred mesecem govoril, da bodo izgube v zdravstvu v minulemu letu najbrž enake, kot so bile leto prej, vendar manjše, kot so pričakovali. Ne vemo sicer, kaj so pričakovali na ministrstvu, vendar je vsaj na našem koncu, zagotovo pa tudi v drugih zdravstvenih zavodih resnica povsem drugačna. Po nekaj letih so v zdravstvenih domovih naše pokrajine spet poslovali z izgubo, izgubo pa je imela seveda tudi bolnišnica. Zato ne bo pretirana trditev, če povemo, da zdravstvo spet vedno bolj tone v izgubah ali da se njegov ekonomski položaj ponovno slabša. Ali ni potem z izjavo zdravstvenega ministra nekaj narobe? Zanimivo in presenetljivo je tudi, da je brez izgub Klinični center, ki je dolga leta poznal samo večmestne rdeče številke. Zato je lahko nekaj resnice v domnevi, da je bil s strani ministrstva deležen dodatne denarne podpore, na primer za opremljanje ali naložbe, ki je druge slovenske bolnišnice niso dobile.

Vsi štirje zdravstveni domovi naše pokrajine so lani poslovali z izgubo, murskosoboški z 20,4 milijona, lendavski s 16,7, ljutomerski s 13,5 in gornjeradgonski z 9 milijoni primanjkljaja. Kot vsa leta, je imela izgubo tudi soboška bolnišnica, in sicer 46,6 milijona tolarjev.

»Izguba je bila pričakovana in na to smo opozarjali še posebno v drugem polletju,« je povedal Štefan Vučak s strokovnih služb zdravstvenih zavodov. Vzrokov je več, na prvem mestu pa so preseženi programi dela, ki iz zdravstvene zavarovalnice niso plačani. Preveč so delali tudi v bolnišnici, in to v vseh štirih skupinah dejavnosti, bolniško oskrbnih

Investicije v zdravstvenih zavodih ter dobljena občinska sredstva v letu 94

Zdravstveni dom	Investicije v milijonih	Investicijsko vzdrževanje v milijonih	Dobljena občinska sredstva v milijonih
Murska Sobota	47	18	5,6
Lendava	19,7	1,8	17
Ljutomer	26	10	5
Gornja Radgona	15	4,8	12,6

dnevnih, pri ambulantnih storitvah, dializah in posebno dragih storitvah.

Izgube v zdravstvu so nastale tudi zaradi neustreznega načina poračunavanja za nazaj. Decembra so dobili poračun, in sicer za obdobje od aprila do septembra. Ta pa je bil samo za storitve iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, ne pa tudi za preostali del, ki ga zavarovalnica plačuje iz dodatnega zavarovanja. Združenje izvajalcev se poteguje tudi za plačilo tega dela.

Plače v zdravstvu še vedno izplačujejo po pravilniku ali tako, kot so delavce ocenili v zavodih,

saj z ministrstva še vedno niso dobili dokončnega soglasja za plače zaposlenih. Pričakujejo pa, da bodo morali po dokončanem soglasju plače zniževati ter da za višje izplačane ne bodo dobili nadomestila.

Zdravstvene zavode bije tudi plačevanje naročenih preiskav. Če naprimer zdravnik z zdravstvenega doma ali bolnišnice pošlje bolnika na preiskave v drugi zdravstveni zavod, mora zavod ali naročnik storitev plačati. Več je naročenih ali potrebnih preiskav, dražje je delo zdravstvenega zavoda, za kar pa ne dobi denarja.

Naşetih vzroki so splošni in znani skoraj vsem slovenskim zdravstvenim zavodom, vsi z našega konca pa se pridružujejo skupini tistih, ki so v lanskem letu veliko vlagali ter kupovali novo medicinsko opremo. Ustanovitelji, občine, jim pri tem niso ravno na široko odvezali svojih mošenj. Najmanj je od svojega ustanovitelja, države, dobila bolnišnica, boljše rečeno: dobila ni nič, čeprav je lani nakupila za 300 milijonov tolarjev medicinske opreme in osnovnih sredstev. Kar 20 milijonov pa so porabili za investicijsko vzdrževanje. Brezmeni jih tudi najeto posojilo za nakup rentgenskih aparatov. Kar 40 milijonov so Zavodu za zdravstveno zavarovanje plačali sami, ostane pa še 100 milijonov dolga. Za najeto posojilo je bolnišnica plačala že tudi več kot 56 milijonov obresti. Za ta nakup bolnišnica, kljub obljubam, da bo ministrstvo zanj namenilo enak delež sredstev kot za nakup rentgenskih aparatov v drugih bolnišnicah, od zdravstvenega ministrstva ni dobila še niti tolarja.

Zaključni račun prejšnje (skupne) gornjeradgonske občine za lansko leto izkazuje »dobiček«

»Skrivnostni« akt vseeno sprejeli

34,9 milijona tolarjev je ostalo zaradi nerealizirane naložbe v OŠ Negova

Čeprav so nekateri člani občinskega sveta (nove) Občine Gornja Radgona na četrtkovi seji izrazili številne pomisleke v zvezi z zaključnim računom občinskega proračuna za leto 1994, so le-tega vseeno sprejeli. Dokaj »delovni« pa so bili še pri zadnji točki - vprašanja in predlogi svetnikov.

Končna številka v zaključnem računu je precej ugodna, saj gre za presežek prihodkov nad izdatki v višini okrog 61,2 milijona tolarjev. Več kot polovico tega zneska (34,9 milijona SIT) je ostalo zaradi razporejenih in nerealiziranih sredstev za naložbo v OŠ Negova. Nekaj čez 13 milijonov tolarjev znaša presežek sredstev nelimitirane porabe, 11,2 milijona tolarjev so prejeli preveč (?) nakazanih sredstev iz republiškega proračuna za finančno izravnavo, nekaj manj kot 2 milijona tolarjev pa sta za nadoknane pogodbene obveznosti.

Največ kritičnih pripomb je imel svetnik SREČKO KUZMA, ki je terjal pojasniti, zakaj je znašal izdelek za medobčinske inšpekcijske službe nekaj čez 17 milijonov tolarjev, kam je šlo 11,6 milijona tolarjev iz postavke pospeševanje podjetništva - odpiranje delovnih mest in kakšni so rezultati teh vlaganj, katere stranke so prejele denar v skupni vrednosti okrog 2,7 milijona tolarjev in ali je bilo res potrebno potrošiti okrog 23 milijonov tolarjev za čiščenje javnih površin, kupiti plug idr. FELIKS PETEK je med drugim spraševal, zakaj v proračunu ni prikazano tisto, kar ni realizirano, kdo je dobil denar za turistično promocijo in kdo je lahko mimo občinskega sveta sprejel ključ za razdelitev presežka prihodkov nad odhodki pri finančni izravnavi ter nelimitirane porabe (skupaj 24,3 milijona SIT) na žiroracunne občin Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij. Izkazalo se je, da ta ključ pravzaprav še ni sprejet, ampak se bo treba o njem dogovoriti. ANTON TROPANAUER pa je bil mnenja, da bi lahko odlok o zaključnem računu proračuna Občine Gornja Radgona imenovali skrivnostni akt, kajti zdelo se mu je, da je v njem marsikaj prikrito oziroma nepojasnjeno. Tako ga je med drugim zanimalo, kdo je hodil na strokovno ekurzijo (strošek 2,35 milijona SIT) in komu je bilo namenjeno strokovno izobraževanje, za katerega je bilo potrebno plačati okrog 4,6 milijona tolarjev. Gre za postavko »sredstva za druge namene v izobraževanju«. Govori se, da so bili zraven tudi takšni, ki niso imeli nobene zveze s stroko. Tudi on je terjal, da se pove, kdo je dobil denar iz sredstev za pospeševanje podjetništva. O tem je treba pripraviti seznam. Poleg tega ga je še zanimalo, kaj je s sklepom prejšnje občinske skupščine, predlagal pa je tudi revizijo (podrobnejši pregled) zaključnega računa občine za leto 1993. Ker ni poročila o tem, domneva, da je šel denar tudi za kupovanje glasov na lanskih volitvah.

Večina drugih pa je menila, da nima smisla zavrtniti zaključnega računa, kajti, kar je že realizirano, se ne da spremeniti. Pomembnejše vprašanje je letošnji proračun, ki ga bo potrebno čimprej sprejeti, saj drugače ne morejo računati na republiška sredstva.

Še o nekaterih predlogih, pobudah in kritičnih mnenjih. JANEZ KRAMBERGER je predlagal, naj župan čimprej sklene pogodbo z najugodnejšim izvajalcem del za dograditev prostorov OŠ Negova, saj imajo v ta namen že rezervirana sredstva (lasten delež v višini okrog 36 milijonov tolarjev) v občinskem proračunu, kajti zamuda zaradi pridobivanja soglasij in izdelovanja projektne dokumentacije je že prevelika. MARJAN BANFI je predlagal, naj Center za socialno delo G. Radgona poda strokovno mnenje glede dogajanj v zvezi z deklaro Tamaro iz Apač. Nadalje je terjal, naj ustrezne službe preprečijo odlaganje smeti na območju nekdanje opekarnice in vprašal, zakaj v Gornji Radgoni ni več omogočeno spremljanje internih kabelskih TV-programov Kanala 10 in Asa. IVAN DROZDEK je predlagal, da je nujno potrebno popraviti strop v telovadnici OŠ Gornja Radgona, da se ne bo zgodilo kaj nepredvidenega, ko bodo spodaj otroci. Ta predlog je podkrepil tudi JANKO IRGOLIČ, ki je poleg tega tudi predlagal sprejem ustreznih ukrepov za omejitev hitrosti po cesti, ki vodi na grajski hrib. Če ne no šlo drugače, naj bi namestili tako imenovane ležeče policaje. Svetnik ZAGORC je terjal, da je potrebno asfaltirati cesto do gramoznice v Konjišču, in to do 1. maja, sicer jo bodo domačini zaprli. Svetnik FRANK pa je opozoril na »svinjarijo« ob Muri zaradi odlaganja odpadkov. In še pobuda ANTONA TROPANAUERJA: Kaj če bi nekdanjo vojašnico v Gornji Radgoni preuredili v dom za starejše občane?

JOŽE GRAJ

Niste sami, Vestnik je z vami!

Brez novih statotov ne bo šlo

Zivljenje gre svojo pot, pa če so razčiščeni pojmi v zvezi z novo lokalno samoupravo ali ne. Pri tem mnogokje omenjajo občinske statute. Člani občinskih svetov spoznavajo, da so dogovarjanje, odločanje in sklepanje nujni tudi v sedanjih razmerah. Spodbudno je, da so v večini občinskih svetov sploh izvolili komisije za pripravo statotov. Hkrati pa se ob precejšnji nedorečenosti te komisije težko lotijo konkretnega dela pri oblikovanju dokončnega statuta.

Zavedati se namreč moramo, da so statuti novooblikovanih občin temeljni formalnopravni akti nove lokalne samouprave in bodo omogočili usklajevanje nadaljnjega dela. Prav zato bi moral prihodnje razprave o predlogu oblikovanja občinskih statotov potekati v mirnem in strpnem ozračju. Če dosedanje razprave so namreč pokazale, da je največ različnih mnenj glede ustanovitve in nalog občinskih odborov, pristojnosti za razlago statuta in vlaganja predlogov za prekoraček statutarnopravnih komisij pa bo po objavi dokončnega predloga statuta v Uradnem listu

priprava poslovnika občinskega sveta.

Ne glede na vse povedano pa občinski sveti morajo odločiti. Pri tem je hvale vredna velika zadržanost, ko gre za sprejemanje odločitev, ki so povezane z denarjem. Ne le da še ni statotov, nihče se ne ve povedati, o kakšnih denarjih bodo sploh lahko odločili v občinskih svetih. Nič čudnega, da so se marsikje že dokaj resno lotili dela, pri čemer ni manjkalo tudi sprejemanja nekaterih pomembnih odločitev. Iz doslej znanega je možno povzeti, da je področij dela, nerešenih nalog in problemov mnogo več, kot so si pred-

stavljali tako župani kot svetniki. Vsi skupaj pa želijo tudi nekaj narediti za razvoj svoje občine in posameznih krajev.

Ena od najnujnejših nalog je prav gotovo vzpostavitev nove občinske uprave. To pomeni, da je treba dobiti strokovno usposobljene delavce za področja, kot so gospodarjenje, finance, komunalna, družbene dejavnosti in podobno. Kot smo lahko zvedeli, so se ponekod že odločili za imenovanje odbora za turizem, da ne bi zamujali s številnimi nalozami, ki jih čakajo v prihodnje. Med pomembne sklepe svetnikov lahko štejemo tudi njihovo odločitev o zazidalnem načrtu in podobnem. Med drugim so se zavzeli tudi za čimprejšnjo gradnjo ustrežnejših cestnih povezav, potekajo pa tudi druge akcije, ki dokazujejo, da občinski sveti v pokrajini ob Muri ne držijo križem rok.

MILAN JERŠE

MAJDA HORVAT

Spoštovani bralci!

Vestnikovo uredništvo je posodobljeno s še novejšo računalniško opremo, ki nam daje možnosti, da celoten časopis do tiska pripravimo sami. To počenjamo že nekaj števil, toda ker se prilagajamo novim delovnim zahtevam in se še učimo, se zgodi, da pride do kakšne napake. Prosim, da to sprejmete z razumevanjem.

Uredništvo!

Delavsko-menedžersko lastninjenje Iščejo nove kupce svojih izdelkov

Jože Grivec pravi: »Da bi normalno poslovali, bi moralo iz naše tovarne v Nemčijo mesečno odpeljati dvanajst vlačilcev s približno 600 bojlerji!«

Decembra leta 1993 je skupina 36 zaposlenih v takratnem TVT Lenthermu pri Lenartu v Slov. goricah registrirala podjetje Lentherm Invest, ki je na podlagi javnega razpisa za prodajo 100 % poslovnega deleža družbe TVT Lentherm to podjetje od koncerna TVT Boris Kidrič iz Maribora tudi odkupila. Od tega so deset odstotkov vrednosti plačali v gotovini, preostalo pa bodo morali poravnati v šestih letih. Pri tem je potrebno omeniti, da se je v letu 1993 v Sloveniji na podoben delavsko-menedžerski način olastnilo le sedem podjetij. Intereseta sta sicer bila še dva zasebnika, ki pa nista mogla jamčiti zaposlitve takratnim delavcem, medtem ko so se oni v pogodbi obvezali, da bo zaposlitev obdržalo 76 delavcev. Danes jih je v tovarni dejansko 91, to se pravi, da v tem obdobju tistih 15 delavcev, ki so bili presežek, niso odpustili, ampak so iskali nove aktivnosti, pri katerih so sedaj zaposleni ti delavci. Tudi v Lenthermu so težave tako kot v številnih drugih slovenskih podjetjih, kjer se zavedajo, da če bodo nezadovoljni delavci, potem se bo tudi podjetje težko obdržalo na površju. O tem in še marsičem drugim smo se pogovarjali z Jožetom Grivcem iz TVT Lentherm, družbe za proizvodnjo grelnikov vode.

Kako ocenjujete poslovno leto 1994?

»Lansko poslovno leto je bilo nekako v obsegu plana. Od načrtovanih 536 mio SIT smo realizirali 508, od tega smo 75 % proizvodnje plasirali na nemško in avstrijsko tržišče.

V maju smo prešli na splošno kolektivno pogodbo in v skladu z njo smo tudi redno izplačevali OD, delavci pa so dobili tudi regres. Skratka, sodelovanje med vodstvom in sindikatom poteka korektno, saj se ljudje zavedajo kriznih časov ter tega, da je najprej pomembna zaposlitev, iz česar nato izhaja vse drugo.

Kakšnih večjih naložb, razen manjših inovacij in izboljšav, v tem kratkem času ni bilo. Smo pa veliko truda vložili v lasten informacijski sistem, kar je prej vse šlo prek Maribora. V začetku si človek niti misliti ne more, kaj vse je potrebno postoriti, da takšna firma zaživi z vsemi svojimi funkcijami.

Kakšen pa je vaš proizvodni program?

»Naš osnovni program obsega predvsem izdelavo grelnikov vode. To so bojlerji zmogljivosti od 60 do 500 in več litrov. V sklopu tega so torej solarni bojlerji, pri izdelavi katerih smo vodilni, potem so to bojlerji za centralno kurjavo, skratka vse, kar spada v ta sklop. Vsi izdelki so atestirani in antikorozijsko zaščiteni s potopkom vakuumskega emajliranja - dvakratni nanos emajla. Iz tega izhaja, da je voda iz teh bojlerjev sanitarno 100 % neoporečna. Poudariti moram, da so to zelo kakovostni izdelki, za katere smo dobili certifikat za nadzor kakovosti od nemške firme TÜV. Naslednji postopek, ki smo ga uvedli pred leti, je na področju izolacije. Izolacija bojlerjev je sedaj namreč iz trdega poliuretana brez freonov, ki preprečuje toplotne izgube in je prijazna okolju. Zunanji plašč pa je iz lakirane jeklene pločevine. Naši novi izdelki so tudi hidrorforji in toplotne črpalke z visokimi izkoristki, s katerimi že posegamo tudi na zahtevno avstrijsko območje. V zadnjem času pa se ukvarjamo še z enim projektom, s katerim bi radi razširili našo proizvodnjo, in to so kotli za centralno kurjavo, ki bodo dostopni vsem, obenem pa bodo tudi zelo kakovostni. Poleg naštetega opravljamo storitve tudi za druge, predvsem za tiste, ki nekaj dajo na kakovost. Tukaj bi omenil predvsem naše prejšnje matično podjetje Termex, ITPP iz Ribnice, Ferrotherm in nekatere večje obrtnike. Za vse te opravljamo kompletne storitve ali pa le emajliranje.«

S kakšnimi problemi se srečujete pri vodenju podjetja?

»Predvsem bi omenil visoke obrestne mere za denarna posojila, zelo pa se nam pozna tudi izpad južnega trga. Na tem področju upamo, da se bodo razmere obrnile na bolje. Računamo predvsem na hrvaški trg, medtem ko smo vsaj sedaj za Srbijo še v previsokem cenovnem razredu.

V lanskem letu smo tudi izgubili našega največjega nemškega naročnika, za katerega smo izdelovali okoli 30 % vseh izvoženih izdelkov, vendar smo na drugi strani našli nekaj manjših odjemalcev v Avstriji in Nemčiji, hkrati pa je naš sedaj največji partner ROHLEDER-RECDORD občutno povečal svoja naročila. Problemi so tudi pri plačili, ki redno prihajajo le od zunaj, pri nas pa je velika finančna nedisciplinacija. Večinoma se stvari rešujejo s kompenzacijami, kar nam povzroča velike probleme.

Povem lahko tudi, da smo pri odkupu prevzeli del starih obveznosti, ki pa jih trenutno ne moremo opravljati, saj smo si za prvi cilj zadali »pokrito« tekoče poslovanje in ohranitev delovnih mest na sploh. Pri prejšnji matični firmi nam gredo pri tem zelo na roke, pa tudi sicer je sodelovanje zelo dobro, saj še vedno sodelujemo pri izdelavi nekaterih elementov. Zavedamo se tudi, da je tačas zasedenost naših delavcev premajhna, saj je proizvodnja še vedno preveč sezonska, a bomo skušali poiskati dodatne programe kotlov.«

ALEŠ LIPKO

VESTNIK

obvešča, da lahko male oglase, osmrtnice in naročnino poravnate v novi zgradbi na Arhitekta Novaka 13 v Murski Soboti.

Nova telefonska številka je 31 998

Prva dražba dolgovaške opekarne za 280 milijonov

Preveč jih je bilo, ki so delali v lastno korist

Opekarništvo bo ostalo, ker sta surovina in tržišče

Lani tretjega oktobra se je vendarle končala kar nekaj let trajajoča agonija dolgovaške opekarne. Takrat se je namreč začel stečajni postopek podjetja, ki ga je v letu 91 prevzel Sklad za razvoj, ga prodal zasebnemu podjetju Facig iz Ljubljane in nato, po razveljaviti nakupne pogodbe, je spet končalo v okrilju državnega sklada. Lastniki so se menjali, opekarna pa je vse bolj tonila v izgubah. Podjetje v stečaju ima tako za 74 milijonov nepokritih računov. Po vsem torej ne moremo reči nič drugega, kot da sta tako Sklad kot podjetje Facig prišla v opekarno, ne da bi jo pripeljala v pozitivno poslovanje, ampak da bi pobrala, kar se je (bi se) dalo. Tako pa so ravnali tudi nekateri zaposleni in se na račun opekarne okoriščali.

So znaki za storjena kazniva dejanja

»Sodne obravnave še ni bilo, so pa znaki za storjena kazniva dejanja.« je povedal stečajni upravitelj dolgovaške opekarne Franc Györfi. Po pregledu poslovanja opekarne je tudi lahko zatrdil, da

se je v opekarni zadnja leta zelo slabo poslovalo. Opekarna je bila 78. leta obnovljena in posodobljena in za takratne razmere dobro pripravljena za delo. Tudi poslovala je v tistem času pozitivno, dokler ...

»Več let je v opekarni vladala anarhija in na drugi strani diktatura. Poslovalo se je silno slabo in oprema je bila zelo slabo vzdrževana. Bilo je tudi pijančevanje. Oprema je polomljena in pokradena, saj na primer nisem našel ene samokolnice, ki bi imela kolo. Zgradba in oprema sta v zelo slabem stanju, saj vsa ta leta ni bilo nobenega vzdrževanja. Vladal je popoln nered tako v proizvodnji kot pri vodenju,« je ugotavljal stečajni upravitelj ter dodal, da so v stečajnem postopku konzervirali, kar se je dalo, vsaj za silo, saj za kaj več ni denarja. Nujno bi bilo treba popraviti tudi streho na sušilnici in drugo, kar pa bo že naloga novega lastnika. Opekarno bodo namreč v celoti prodali na javni dražbi. Prvič jo bodo prodajali ta četrtek.

O upnikih opekarne je bilo pred uvedbo stečaja podjetja veliko govora, saj so med njimi

iskali tistega, ki bi opekarno prevzel še pred stečajnim postopkom. Takega seveda ni bilo mogoče najti, saj veliki upniki računajo predvsem na denar iz stečajne mase. Največja upnika sta podjetje Facig iz Ljubljane in Sklad za razvoj.

»Facig je prišel s terjatvijo 50 milijonov, 20 milijonov sem jim priznal, ostalo pa sem prerekal. Tudi sklad je dal delavcem socialno pomoč, potem pa je ta denar terjal nazaj. Gre za 16 tisoč tolarjev socialne pomoči vsakemu zaposlenemu. Sklad je to svojo terjatev umaknil. Ostane pa še terjatev deset milijonov tolarjev s pripadajočimi obrestmi, ki jih je sklad dal opekarni za zagon, ali da bi si pač opomogla. Žal tudi ta znesek terja nazaj, v pogodbi pa takrat ni bilo navedeno, da bi šlo za posojilo,« pravi Franc Györfi. Beseda je o oživljanju opekarne izpred treh let, ko je za to deset milijonov primaknil sklad, toliko opekarna z najetim posojilom ter Lek, kateremu je v tistem času opekarna vpekala odpadno surovino micelij. Med upniki so seveda tudi delavci, katerim je stečajni upravitelj priznal vse terjatve, to pa so plače iz leta 93 in 94.

»Vprašanje pa je, ali bomo terjatve uspešni v celoti odplačati,« napoveduje stečajni upravitelj. Upnikom namreč iz izkupička od prodaje opekarne najbrž ne bo mogoče v celoti plačati vseh dolgov.

Kupec bo dal manj, ker bo moral obnavljati ter uničiti avstrijski prah

Zakaj opekarno ne bo mogoče prodati tako dobro ali po ocenjeni vrednosti, da bi potem v celoti plačali tudi upnikom? Opekarno bodo na prvi dražbi prodajali za 280 milijonov tolarjev, kolikor je njena ocenjena vrednost, toda ni pričakovati, da bi se našel kupec, ki bi po tej ceni opekarno tudi odkupil. Kajti potrebno jo bo temeljito obnoviti, kar pa bo novega lastnika stalo od 150, lahko tudi 200 milijonov tolarjev.

Spomnimo se, da je opekarna nehala delati po požaru pri komandni plošči peči, saj za popravo lastnik, takrat še podjetje Facig, ni imel denarja. Delna posodobitev opekarne bo torej nujno potrebna, po besedah stečajnega upravitelja pa bo novi

lastnik moral prevzeti tudi avstrijske odpadke ter se zavežati, da jih bo uničil. Transport odpadkov kam drugam in njihovo uničenje bi bila prevelik strošek. Slednje pa bo seveda pri svojem nakupu »vračunal« tudi tisti, ki bo opekarno kupil.

Opekarništvo bo ostalo, če...

Ali bo opekarništvo v Dolgi vasi po vseh letih neuspešnega poslovanja sploh še ostalo, so spraševali nekateri ter razmišljali, da bi bili prostori opekarne, predvsem pa njena lokacija zelo zanimivi morda za katero drugo dejavnost.

»Absolutno vztrajamo, da dejavnost opekarništva ostane naprej, saj sta oprema in zgradba specifični za opekarništvo in to s ključnim namenom, da se za drugo, morda le nekaj opreme, ne moreta koristiti. Prav bomo opekarno prodali v celoti in to s ključnim namenom, da opekarniška dejavnost opravi še naprej. Predelava opekarne druge namene bi bila tudi mnogo predraga, saj bi bilo potrebno uničiti tudi peč, ki pa je vsaj 80 milijonov tolarjev,« je povedal Franc Györfi.

Lahko bi se vprašali, če vztrajati pri tem, da opekarništvo v Dolgi vasi še ostane, če more opekarna nima prihodnosti. Njena prihodnost je odvisna od tega, ali ima dovolj izjav izdelav opečnih izdelkov na tržišču?

»Opekarna ima vse možnosti za obstoj, saj ima najboljšo opremo v Sloveniji, in to v zadostni količini vsaj za dvajset let, pa tudi prajno tržišče ni problem,« je povedal stečajni upravitelj. Z njim ziskavo je potrjeno, da je ta surovina vsaj za dvanajst let v novimi raziskavami neraziskana teritorija pa je zagotovilo, da so dali večje zaloge. Slednja vreden pomena za vodenje in cilj stečajnega postopka, pomembna pa tudi za vse, ki razmišljajo o nakupu. Da za opečne izdelke na tržišču vedno bo, tudi lahko vemo, še posebno sedaj, ko se v gradbeništvu vračajo k naravnim materialom.

»V opekarni so izdelke prodajali pod ceno z izgovorom, da jih dražje ne morejo prodati, pa pa ni res. Edina opekarna na Pomurju je sedaj v Križevcih, dobro posluje, naši trgovci o opečne izdelke vozijo iz ljubljanskih opekarne,« je o razmišljanju povedal Franc Györfi. Opekarništvo v Dolgi vasi ima torej po besedah poznavalcev prihodnost. Proizvodnja bi se lahko nadaljevala le-te najbrž mnogo manj zaposlenih.

MAJDA HORVAT

Lendavska rafinerija Prilagojena zahtevam kakovosti tekočih goriv

Zaposleni lendavske Nafte bodo s svojimi certifikati lahko sodelovali pri lastninjenju Petrola le v okviru javne prodaje delnice Petrola. V Nafti bodo organizirali posebno zbirno mesto. V vodo je torej padlo prizadevanje naftarjev pa tudi vodstva Petrola, da če zaposleni niso mogli notranje lastniti premoženja Nafte, da bi potem vsaj sodelovali pri interni razdelitvi Petrolovskega premoženja. S tem ko je bilo premoženje Nafte podražljivo, zaposleni niso več mogli računati na interno delitev premoženja, ki so ga ustvarili, pravne poti za interno lastninjenje Petrola pa torej tudi ni bilo.

Desetega februarja je izšla Odredba o kakovosti tekočih goriv glede vsebnosti žvepla, svinca in benzena, s katero se tudi pri nas uvajajo evropski standardi o kakovosti naftnih derivatov. Časopisi so ob tem tudi pripisali, da odredba, ki je začela veljati 25. februarja, še ne bi veljala za naftne de-

rivite, ki jih na slovenski trg pošilja lendavska rafinerija. V glasilu podjetja Nafta pa so zapisali, da je rafinerija že enkrat prilagojena zahtevam odredbe in omejitev ne bodo bistveno vplivale na plama naftnih derivatov.

MH

MAJDA HORVAT

Pokojninski in zdravstveni sistem

Obliž na rano

To pomlad se v državi načenjata dve veliki rani, prva v pokojninskem in druga v sistemu zdravstvenega varstva. Finančni problemi torej načenjajo dva giganta, največja v državnem sistemu socialne varnosti, in tako napovedujejo priznani makroekonomisti - če vlada zanju ne bo našla dovolj krepka obliža, predvsem pa prvi čas, bodo rane globoko zazevale. Kako je to mogoče, če je imel nedolgo od tega sistem zdravstvenega varstva polne blagajne, tako da so se ob njegove presežke, predvsem pa porabo tega denarja spotaknili novinarji pa tudi poslanci državnega zbora? Kako je mogoče, če vemo, da se je priliv upokojujencev ali upokojevanje kot rešitev gospodarskih problemov poleglo, saj je bilo lani le za pol odstotka več upokojujencev kot leto prej? A zlati časi dveh pomembnih sistemov, velikih tudi po finančni plati, so bili takrat, ko sta se sistema ob prispevnih stopnjah napajala še iz drugih virov, zdravstvo z uvajanjem prostovoljnega zavarovanja, pokojninski sistem pa z visokimi vplačili za dokup pokojninske dobe.

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje napoveduje za letos 14,5 milijarde tolarjev primanjkljaja. Znesek je tolikšen, da človeku zastane dih. Vlada bo nekaj morala narediti, morda pa bo v proceduro spet poslala predloge, ki so jih v parlamentu gladko zavrnili sredi lanskega leta. Po njih naj bi se pokojnine usklajevale ne več z rastjo plač, ampak s stopnjo inflacije. Spomnimo se, da so v parlamentu te predloge zavrnili. Prizadeli bi namreč več kot 460 tisoč upokojujencev. Ob tem pa dodajmo, da je vsaka reforma pokojninskega sistema zelo obtežena s političnim bremenom, toliko bolj, ker spremembe prizadevajo neposredno posameznika, volivca.

Zdravstveni sistem bije plat zvona manj glasno pa tudi tako velikih izgub kot v pokojninskem sistemu ne napoveduje, a vendarle pokajo tudi njegovi šivi. Med zdravstvenim in pokojninskim sistemom je razlika v tem, da je pokojnina (pravica) neposredna vez med posameznikom in sistemom, medtem ko je v zdravstvu med pravico in bolnikom še izvajalec

zdravstvenega varstva. In prav izvajalec zdravstvenega varstva gre na slabše, saj se izgube spet kopičijo. Nič bolje se jim ne bo godilo v tem letu, toda zaskrbljeni so, ko prebirajo, kaj se jim obeta po Splošnem dogovoru, krovnem dokumentu, ki določa programe dela za pogodbeno leto 95. Splošni dogovor namreč sledi cilju zdravstvene politike, da se zmanjšuje obseg bolnišnične dejavnosti, število bolnišnično oskrbnih dni, obseg fizioterapevtskega dela, programi dela v drugih dejavnostih pa ostanejo v večini primerov na lanski ravni. A že lani so v vseh dejavnostih in vseh zdravstvenih zavodih krepko presegle določen obseg dela. To, da se bo dajal večji poudarek preventivnim programom, je dobro, ampak ne bodimo slepi in vedimo, čim bolj bodo omejevanji delo ali programi dela zdravstvenim izvajalcem, tem bolj se bodo sami uokvirjali v določene meje. Zastoj bodo pripravljene delati čedalje manj. Posredno s tem pa bo prizadet tudi bolnik.

Del novega prostorskega plana Pomurja naj bi postal tudi projekt namakanja kmetijskih zemljišč

Iz poljedelcev in živinorejcev v zelenjavarje?

Ministrstvo za kmetijstvo je z velikim navdušenjem sprejelo predlog ministrstva za okolje in prostor ter ministrstva za gospodarske dejavnosti, da v okviru načrtovanja prostorskega plana uskladijo projekte v pomurskem prostoru.

Tuji strokovnjaki, ki so opravili revizijo nacionalnega projekta namakanja, so predlagali, da bi ga dopolnili s poglavjem o trženju (marketingu), izračunom donosnosti naložbe, ter izvedbo razdelili v nekaj faz. Tačas poteka priprava prve faze, kjer bo narejen nekakšen izbor površin, na katerih naj bi najprej začeli namakanje. Po nekaterih podatkih obsega nacionalni program namakanja okrog 100 tisoč hektarjev površin, od tega kar 30 tisoč v Pomurju; že omenjeni izbor, o katerem bodo razpravljali v državnem zboru in na javnih razpravah, obsega 3500 hektarjev kmetijskih površin, 80 odstotkov naj bi jih bilo namenjanih poljedelstvu in 20 odstotkov vrtnarstvu.

Prostorski plan naj bi določil dolgoročno izrabo nekega prostora. Kar bo zapisano, predvideno v tem prostorskem planu, se bo lahko izvajalo ali gradilo, za vsako drugo ali novo dejavnost pa bo potrebna sprememba prostorskega plana, ki zahteva svojo proceduro. Prvzaprav je izdelava prostorskega plana za Pomurje in sodelovanje različnih ministrstev v tem času več kot nujno, kajti veliki posegi se lahko izvajajo le usklajeno. Konkretno: vodo reke Mure ne bodo mogli uporabiti za elektrarne, za namakanje ali splavarjenje, če je prej ne bodo očistili. Ker je bila namembnost kmetijskih zemljišč v preteklosti že določena z drugimi akti in je raba zemljišč v prostoru že določena z agrokartami in določljivijo kultur, je namakanje edini večji projekt, s katerim kmetijsko ministrstvo sodeluje v pripravi smernic za izdelavo prostorskega plana. Pri tem bosta opravljena vsaj dva

vode na kmetijske površine v primerih, ko padavin ne bo dovolj. Gre za povsem normalno agrarno-tehnično operacijo, pri kateri ne gre za pretirano onesnaževanje, ne za pretirano namakanje ali ekološki poseg. Nedvomno je pri tem projektu potrebno skrbno delo, ker bo od tega, kje bodo šli ceste ali vodi, pomembno, kako bomo gradili namakalni sistem, da ne bo preveč moteč za druge projekte, je povedal državni sekretar za kmetijstvo Ivan Obal. V okviru mini-

Gabriela Grčar je na ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo odgovorna za projekt namakanja.

večja posega v prostor: položitev primarnih in sekundarnih vodov ter določitev in izraba vodnih virov za namakanje.

»Mi projekta namakanja nikakor ne razumemo kot nekakšno novo agrarno operacijo, ampak bomo v bistvu le za dodatno dovajanje

strstva za kmetijstvo je za projekt namakanja odgovorna ga. Gabriela Grčar, ki je pojasnila, da so že pri pripravi prve faze (izbora površin) tesno sodelovali z ljudmi s terena, tako da je le-ta rezultat večletnega dela. »Zaradi dokumenta, ki šele gre v obravnavo,

ni mogoče prikazati vseh minilokacij, tu so samo območja, ki so geografsko strnjena. 30 odstotkov od tega, kar je predvideno, je še namenjeno za lokalno iniciativo na katerih koli lokacijah. Gre predvsem za to, da bi za območja, ki bodo večji porabniki vode, preverili uporabo prostora, če je usklajena z vsemi prostorskimi omejitvami, načrtovanimi krajinskimi parki, arheološkimi najdišči in drugim. Na primer Apaško polje je že določeno kot kmetijska površina, mi ga bomo le opremili z namakalno opremo, predvsem pa določili kraje za odvzem vode in jih uskladjali z elektroenergetskim in vodnogospodarskimi načrti,« je povedala ga. Grčar, pri tem pa dodala, da bodo upoštevali že obstoječe namakalne sisteme, čeprav konkretno na Apaškem polju načrtovani sistem nikoli ni deloval. Upoštevali bodo tudi dejstvo, da so pod zemljo možna smetišča s strupenimi PCB-odpadki in jame s kadavri.

Ministrstvo za kmetijstvo načrtuje kot najpomembnejši vodni vir namakanja obmurskih polj reko Muro. Na vprašanje, ali ni preveč onesnažena za tako občutljivo uporabo, smo dobili zanimiv odgovor: po normativih, ki veljajo v svetu, bi bila reka Mura v primerem razredu in je ena od dveh rek v Sloveniji, ki sta absolutno primerni za namakanje. Izboljšanje reke Mure pa je vodnogospodarski ukrep, ki poteka vzporedno. S to problematiko je povezana tudi ekološka sanacija dveh velikih prašičjih farm v Podgradu in Nemsčaku.

In koliko bo uvajanje namakanja polj vplivalo na vrsto kmetovanja, saj vemo, da se za določene kmetijske poljščine, ki so danes v Pomurju najbolj pogoste, namakanje polj ne splača: strošek gradnje in namakanja je večji, kakor je končna korist, 80 do 90 odstotkov vse zemlje pa je v zasebnih rokah. Tudi načrtovalci namakanja si želijo, da bi bilo čim več zasebne zemlje vključene v projekt namakanja, pri čemer bodo imeli prednost tisti projekti, ki bodo s sabo nosili spremembo strukture proizvodnje oziroma se mora namakanje polja splačati, zato bo moral pridelovati takšno poljščino, ki bo najbolj donosna, smo še izvedeli na kmetijskem ministrstvu.

BERNARDA B. PEČEK

Posledice agonije Tama tudi v Gornji Radgoni

11 nedokončanih avtobusov in izguba

Gornjeradgonski AR BUS, ki je postal TAM BUS in katerega lastnik je mariborski TAM, išče delo svojim delavcem v bližnjih podjetjih. 87 delavcev gornjeradgonskega podjetja, ki bi lahko imeli dovolj naročil za izdelavo avtobusov, je vrženih v isti lonec skupaj z velikim slovenskim problemom Tamom iz Maribora, ki je njihov lastnik. Vsekakor bi 87 gornjeradgonskih delavcev lažje našlo rešitev kot 4000 mariborskih.

Gornjeradgonska družba z omejeno odgovornostjo TAM BUS iz Gornje Radgone, ki je last mariborskega Tama, doživlja enako agonijo kot mariborski gigant. Kakršnakoli rešitev, pa čeprav stečaj, bi bila za gornjeradgonsko družbo boljša od sedanjega negotovega čakanja. Do sedaj jim ni uspela nobena poteza, s katero so želeli končati to agonijo, tako so dali pobudo, naj jih lastnik Tam predlaga za stečaj, direktor pa je ponudil svoj odstop, vendar ne enega in ne drugega niso sprejeli. Pomanjkanje dela čutijo v Gornji Radgoni že od maja 1994. leta, od septembra pa so ostali brez vsakršnega dela, kar je posledica finančnih težav Tama in pomanjkanja denarja za nakup reprodukcijskega materiala. Zaradi celotnega Tama je prizadet tudi proizvodni program avtobusov, ki je imel priznani in uveljavljeno kakovost ter prodajni trg. Po zaključnem računu za leto 1994 so številke prav zastrašujoče: 185 milijonov realizacije, 150 milijonov izgube, 15 milijonov fiksnih stroškov, 11 nedokončanih avtobusov in 87 delavcev brez dela, medtem ko je podjetje vredno okrog 4,5 milijona mark. Glavni razlog izgube je ravno nedelo; po planu naj bi v Gornji Radgoni naredili 80 avtobusov, uspeli pa so jih narediti le 15, od tega jih je 11 še vedno nedokončanih na dvorišču TAM BUSA. 10 jih je kupil UBK (kot upnik si je želel zagotoviti povrnitev neporavnanih dolgov) in jih bodo končali aprila.

Kljub težavam pa so skoraj vsi proizvodni delavci zaposleni. 15 jih dela na domu kooperacijske posle oziroma delo po naročilu za nemškega naročnika; 25 jih je trenutno zaposlenih v sosednjem ARCONT-u, trije v radenski družbi R & S, trije pa so na čakanju kot presežek v okviru skupnega Tamovega programa. Če bi bili samostojni, bi že našli rešitev in imeli dovolj dela, so prepričani zaposleni v TAM BUSU.

BERNARDA B. PEČEK

Gramatex tudi v Lendavi

Firma Gramatex, ki ima sedež v Dobrovniku in ki je v zasebni lasti, je pred dnevi odprla v industrijski coni v Lendavi svoj proizvodno-prodajni center. Kupcem bodo v njem ponudili svetila, lestence, vrhunsko keramiko in sanitarno opremo, barve in lake ter drobne gospodinjske aparate. V proizvodnem delu, v katerem bodo v prihodnje namestili 24 delavcev, pa bodo izdelovali vrata in talne obloge predvsem za izvoz. V trgovinskem delu centra pa bo zaposlenih pet delavcev. Naložba je stala 2, 3 milijona DEM.

jani

V Gornji Radgoni predstavitev 3. številke revije Veritas

Za slovensko vinsko samozavest

Slovenska vinska akademija združuje vinogradnike in vinarje na kapitalski osnovi ter skrbi za dvig kakovosti in promocijo slovenskih vin.

Ko odpovedo vse vladne organizacije in združenja, ker s poučanjem množičnosti in uravnilovke znižujejo raven kakovosti slovenskih vin, hkrati pa povzročajo krivico zares dobrim vinom, takrat se ponavadi na pobudo nekaj strokovnjakov in ljubiteljev porodi samozasčitna ideja.

In taka je tudi ideja o ustanovitvi Slovenske vinske akademije, ki na kapitalski osnovi združuje razne slovenske vinogradnike in vinarje ter se želi najprej predstaviti z delom, z estetsko revijo Veritas, ki je mesečnik o vinogradih, vinu ter kulinaricni in turistični kulturi.

Okus po svetlobi je naslov članka ali zgodbe z naslovnih strani s podrobno predstavitevjo podjetja Radgonske gorice, ki velja za enega najboljših slovenskih vinarjev. To je bil tudi razlog, da so sodelavci gornjeradgonskega podjetja in revije Veritas v ponedeljek, 6. marca 1995, sklicali tiskovno konferenco, na kateri so predstavili svoje namere medijem severovzhodne Slovenije. Letos naj bi v podobnih zgodbah z naslovnih strani predstavili vse največje slovenske kleti; po Vipavi in Ormožu je

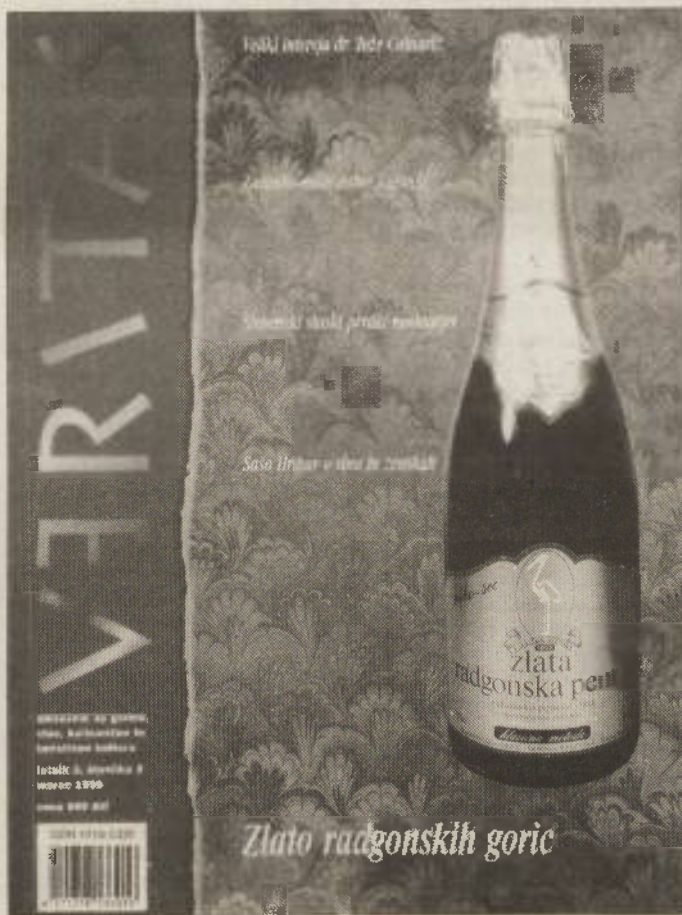
prišla na vrsto tudi Gornja Radgona, kajti strokovnjaki iz Radgonskih goric so med tistimi, ki najtemeljiteje in najdosledneje širijo vinsko kulturo v ta naš slovenski prostor.

Direktor Franc Škrobar je povedal, da so vinogradniki in vinarji veseli specializirane revije, ki bo promovirala dobra slovenska vina, jih združevala in seznanjala s tem, kako odpraviti razne nepravilnosti na trgu. O slabostih trženja je direktor Škrobar pojasnil: »Kritiziral bi lahko nekatere vinarje, da popuščajo pri pro-

daji in prodajajo vino pod ceno. Obstajajo različni pogoji glede trženja, roka plačila in rabatov, v tem smislu nas trgovci izsiljujejo, kar ni prav. Revija Veritas bi morala združevati vinarje in vinogradnike, tako da bi lahko te nepravilnosti odpravili.«

Revija Veritas ustvarjajo in izdajajo v severovzhodni Sloveniji. Izdaja jo Slovenska vinska akademija, uredništvo pa je na sedežu družbe Stigma na Slogovkem trgu na Ptujju. Odgovorna urednica je Nataša Vodušek, člani pa Marijan Močivnik (z Miranom Kordežem skrbi za prelobo), Anemari Kekec in Igor Blažina, avtor fotografij je priznani ptujski fotograf Stojan Kerbler, revijo pa tiskajo v Grafotradu v Miklavžu v nakladi 10 tisoč izvodov.

S prodajo ni problemov, saj naj bi kmalu pridobili skoraj tri tisoč naročnikov, do sedem tisoč

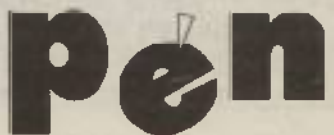

izvodov pa prodajo. Do konca leta naj bi revijo postavili na lastne noge, tako da bi se sama financirala. Zaenkrat ji še pomagajo z ustanovnim kapitalom družbenikov.

Direktor prve uprave SVA Veritas, d.d., Branko Vodušek je povedal: »Osnovno poslanstvo revije Veritas je dvig slovenske vinske samozavesti, in da bomo združevali interese vseh slovenskih vinogradnikov in vinarjev. Želimo jih predstavljati tako doma kot na tujem, navezadnje to potrjuje tudi naša organizacijska oblika, kajti revija Veritas ni klasičen podjetniški projekt nekaj posameznikov, ampak je le ena od dejavnosti delniške družbe, ki načrtuje še veliko stvari. To polletje želimo najprej dobro ukoreniniti revijo Veritas, jeseni pa predvidevamo vrsto drugih dejavnosti, ki bodo vplivale na razvoj in spodbujanje slovenske vinske kulture.«

BERNARDA B. PEČEK

Revija Veritas je zgodbo z naslovnih strani v tretji številki posvetila Radgonskim goricam ter dobro založeni buteljni in šampanjski kleti

**Na Srednji strojni in tekstilni šoli
M. Sobota si prizadevajo predvsem za
zahtevnejše nove programe**

Upravičeni pomisleki

**Niso za to, da bi jih potisnili v položaj za
izobraževanje manj zahtevnih poklicev**

Kritična pripomba v prejšnji številki našega tednika, čes da so se nekateri na Srednji strojni in tekstilni šoli Murska Sobota zbal, da bi uvedba novih programov računalniški tehnik, elektrotehnik-elektronik in električar motornih vozil, ki so jih nameravali uvesti v novem šolskem letu, ogrozila že uveljavljene kovinarske programe, ni ostala brez odmeva. V pogovoru z ravnateljem šole LUDVIKOM SUKIČEM smo poskušali to vprašanje osvetliti nekoliko podrobneje, obenem pa smo zvedeli še za spodbudno novico, da je bila tudi njihova šola izbrana za sodelovanje na svetovni razstavi učil Didakta in da se pripravljajo na gradnjo prizidka, v katerem bodo lahko na najsoodobnejši način opravljali tehnične preglede (testiranje) motornih vozil.

Res je, da so imeli nekateri pomisleke, čes da se bo lahko zgodilo, da bodo novi programi, za katere so dali predlog na Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije, ogrozili kovinarski program. Vendar je bilo večinsko mnenje proti le na prvi seji sveta šole, na drugi seji pa so ga z določenimi pogoji podprli. Pomisleki pa so bili v nekem smislu upravičeni. Lahko bi namreč prišlo do tega, da bi se na račun novih programov tako znižal vpis v kovinarske programe, da bi jih hočeš nočeš morali sami ukiniti. Ali pa ne bi bilo dovolj prijavnin za prve ne za druge programe. Poleg tega pa bi morali sami (ali s pomočjo občine) dokupiti opremo v vrednosti od 150 do 200 tisoč mark. Pa še en upravičen razlog so imeli - šola namreč pesti velika prostorska stiska.

»Aktivnosti, da bi pridobili tudi program 5. zahtevnostne stopnje elektrotehnik-elektronik, so tekle že prej, preden sem postal jaz ravnatelj, in ko je bila naša elektrošola še dislocirana enota Srednje elektrošole Maribor. Samostojnost je bila dosežena, in sicer je zdaj elektroprogram posebna enota v okviru naše strojne šole, kaj več pa ni šlo. Glede na interes mladih v Pomurju za nadaljnje izobraževanje smo predlagali Ministrstvu Republike Slovenije za šolstvo in šport, da bi v šolskem letu 1995/96 uvedli nove programe računalniški tehnik, elektrotehnik-elektronik in električar motornih vozil. Glede računalniškega tehnika smo predvidevali, da najbrž ne bomo dobili pristanka, ker to ni tako perspektiven poklic, kot se zdi. In res so nam v zvezi z našim predlogom odgovorili, naj ne računamo na ta program. Prva zahteva glede novega programa elektrotehnik-elektronik pa je bila, da moramo vpisati najmanj 2 oddelka. Ta kriterij je pisan na roko velikih šolskih centrov. V našem primeru pa bi se skoraj gotovo zgodilo tako, da ne bi bilo dovolj prijavnin, kvečjemu bi nam uspelo zadovoljiti ta kriterij s tem, če bi preusmerili kandidate za program strojni tehnik, to pa pomeni, da bi ga lahko sčasoma izgubili. Tisti, ki so na to opozarjali, so imeli torej upravičen pomislek.«

Ime Srednje strojne in tekstilne šole Murska Sobota se je pred kratkim dokaj opazno slišalo in videlo tudi na svetovni razstavi učil Didakta v Düsseldorfu v Nemčiji. Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport jih je namreč izbral, da so tamkaj predstavniki fizično učilo, in sicer značilno drčilo, ki jo je na svoj način izpopolnil (inovacija) profesor

Andrej Kuhar. On je bil tudi osebno povabljen na to razstavo, poleg prikazovanja svojega učila pa je obiskovalce seznanjal tudi s programi in nasploh z delovanjem šole v Murski Soboti. Za nakup njegovega učila so se zanimali udeleženci razstave iz več držav, dve nemški srednji šoli pa sta izrazili interes za navezavo stikov med šolami.

Poleg tega naj bi sami zagotovili precejšnja sredstva za dodatno opremo, prostorske stiske pa ne bi smeli reševati tako, da bi opustili oziroma zmanjšali vpis v skrajšane in prilagojene programe - npr. pomožni tekstilni ter pridobivanje, predelava in obdelava kovin, namenjeno manj sposobnim in učencem, ki končajo »posebno« OŠ - kamor se vpisujejo v večjem številu učenci iz drugih območij. Kaže torej, da ima nekdo interes, naj bi imeli v Pomurju čimveč manj zahtevnih programov za srednješolce, tako da bi morali odhajati naši boljši učenci še naprej na izobraževanje drugam. Na takšno politiko pa seveda ni možno pristati. Vodstvo šole si bo zato prizadevalo, da bi v šolskem letu 1996/97 vendarle pridobilo vsaj nov program za izobraževanje elektrotehnik-elektronik. Resnici na ljubo je treba zapisati, da so jim na Ministrstvu za šolstvo in šport dali ustno obljubo, da bodo njihova prizadevanja v prihodnje podprli. Razpis za to šolsko leto pa je takšen, kot je bil lani.

Medtem pa so že stekle priprave na gradnjo prizidka v velikosti okrog 140 kvadratnih metrov, v katerem bodo lahko namestili sodobno opremo cartec (dobili so jo z Ministrstva za šolstvo in šport) za ureditev avtostez, kakršne imajo na oddelkih za tehnične preglede motornih vozil, le da je še bolj izpopolnjena, saj je vse vedeno z računalnikom. Oprema je vredna okrog 100.000 nemških mark, z njo pa bo v Sloveniji opremljenih samo 10 srednjih šol, ki usposablja avtomehanike. Najprej so razmišljali, da bi novo stezo uredili v že obstoječih prostorih, vendar se je izkazalo, da bi bil notranji poseg najbrž dražji kot nov prizidek. V ta namen so že imenovali tudi gradbeni odbor, ki ga vodi župan Občine M. Sobota Andrej Gerenčar. Čež kakšen mesec naj bi dela že stekla, še prej pa bo treba zagotoviti okrog 19 milijonov tolarjev (če bo gradnja na ključ). Računajo na sofinanciranje raznih podjetij oziroma pokroviteljev pa tudi na občinske proračune. Zgraditev takšne sodobne »delavnice« bi moral biti namreč širši interes Pomurja.

JOŽE GRAJ

ZATE ZAUPNI TELEFON

061 97 83, vsak dan od 16. do 22. ure
za otroke, ženske, družino, žrtve nasilja in vse nemočne.

Socialna problematika z novo razsežnostjo

Namesto socialne vstaje nasilje, zlorabe, trpinčenje

Ko je najstnik za storjeno hudo dejanje brez občutka krivde

Bili smo v zmoti vsi, ki smo v času začetkov gospodarske krize pri nas in hitrega naraščanja brezposelnosti napovedovali, da vse to vodi do spodnjega - socialnega praga. Ko ga bomo dosegli, se bodo ljudje dvignili v »socialno« vstajo. Toda prag dopustnosti in sprejemljivosti smo po nekaterih napovedih že pred časom prestopili, pa vendar se ni zgodilo nič takega, za kar bi lahko rekli, da se je ljudstvo zaradi slabšega življenja dvignilo morda v splošno stavko ali množično šlo na ulice. Smo se v pričakovanjih in napovedih res toliko zmotili ali pa se v uradnih podatkih, na primer o številu resnično nezaposlenih, o dohodkih ljudi ne vidijo resnične življenjske razmere? So ti, ki jih tepe revščina, tihi in to svojo bolečino ne razglašajo pred drugimi? Ali morda plašč socialne države pokriva toliko in tako dobro, da ljudje vendar lahko preživijo? Na ta in morda še nekatera vprašanja bi kazalo iskati odgovore, res pa je tudi nekaj drugega: ko smo na socialno problematiko prihodnjih let zrlhi skozi opcijo slabšanja mate-

rialnih razmer, smo s tem povezovali tudi vsebinsko socialnih problemov. Število prejemnikov socialnovrststvenih pomoči se bo povečevalo - vedno več ljudi in družin bo odvisnih od socialnih pomoči države. V tej napovedi ali pričakovanju se nismo zmotili, saj na centrih za socialno delo pri nas pa tudi drugod po Sloveniji število prejemnikov socialnih pomoči nenehno narašča.

Toda nismo uvideli, da se bo tako kmalu tudi pri nas zelo in skrb zbujajoče povečevala problematika medčloveških odnosov v družinah, na delovnih mestih, v šolah in sploh v okolju, kjer živimo. Res da življenje v pomanjkanju, še posebno, če je bil stil življenja prej drugačen, pogosto pripelje tudi v nasilna dejanja in rušenja medčloveških vezi in skupnosti. Toda vse zlo in trpljenje, ki se tako pogosto dogaja za zaprtimi vrati ali za katerega vedo strokovni delavci socialnih služb, nima korenin le v materialnem pomanjkanju. Zaskrbnjuje predvsem nasilje v osnovnih šolah med učenci in mladostniki.

»Statistični podatki še niso tako skrb zbujajoči, saj ni zaznati povečanja kaznivih dejanj. Toda vendar so. Skrb zbujajoče je, da se med otroki in mladimi pojavljajo prefinjene oblike nasilja, izsiljevanje na tak način, da je ta otrok, ki je izsiljevan, pripravljen doma ali drugje krasti in tako izsiljevalcu dati zahtevano. To so zelo resni problemi, toliko bolj, ko ob tem vidiš, da otrok, star okoli štirinajst let, potem nima prav nobenega občutka krivde, ali da bi občutil, da je drugemu storil kaj hudega. Kot da ni več meja ali zavedanja, da pa vsega, kar si zamisliš, pač ne moreš imeti. Otroci kot da nimajo občutka, da si moraš za nekaj prihraniti, da potem dobiš. Nasilje je in bo vedno bolj problem. Nasilje pa samogenerira nasilje,« je razmišljal direktor ljutomerskega centra za socialno delo Boris Sunko.

V ljutomerski občini je sodišče zaradi kaznivega dejanja lani obravnavalo sedem mladih ter pet otrok. V Murski Soboti je stopilo pred sodnika zaradi suma storitve kaznivega dejanja 64 mladostnikov, od tega kar 25 povratnikov, torej tistih, ki so v preteklih letih storili že več kaznivih dejanj ali so bili teh dejanj osumljeni kot otroci ali stari manj kot 14 let. Sodišče je obravnavalo tudi 18 otrok, starih do 14 let, kar pa je več kot leta prej. Pri otrocih so bila najpogostejša kazniva dejanja nasilje, kraja denarja in povzročitev telesnih poškodb. Tudi na ljutomerskem Centru za socialno delo so lani v svoje spise na novo zapisali 26 mladih storilcev kaznivega dejanja. Ugotavljajo tudi, da številčno sicer ni opaziti porasta kaznivih dejanj, skrb zbujajoče pa je, da mladostniki opravljajo kazniva dejanja v skupinah, največkrat iz objesnosti v poznih nočnih urah. Med kaznivimi dejanji tako prevladuje kraja denarja, motornih koles in največkrat poškodovanje tuje stvari. Strokovni delavci ugotavljajo, da stari otrok, ki store kaznivo dejanje, pogosto sploh ne vedo, kaj se dogaja z njihovimi otroki. So si torej skoraj tuji in med njimi ni zaupanja.

Z grozo vedno znova prebiramo črna kronika v časopisih, ko opisujejo primere zlorabe in trpinčenja otrok. Toda v javnost pridejo le nekateri primeri, tisti, ki se končajo tragično. V poročilu naše socialne strokovne službe pa lahko preberemo: »Vedno več je opozoril in tudi prijavnin zlorabe oziroma trpinčenja otrok. Ti pojavi so zelo težko dostopni za

obravnavo. Teško je jasno razmejiti strogo vzgojno ravnanje in trpinčenje, ta meja pa je tudi zelo različna pri različnih ljudeh. Po drugi strani pa je težko priti do informacij: svojci pogosto vse zanikajo, otroci molčijo, tisti iz okolja, ki na primer opozarjajo, pa tudi niso pripravljeni podpisati izjave, kaj šele pričati na soišču.« Tudi obravnave na sodišču niso najbolj učinkovite, saj je dokazno težko zbrati, brez njih pa ni ukrepanja. Učinek obravnave je po tem lahko nasprotujoč si, čes saj mi še policija ne more do živega, otrok pa mora še naprej živeti v takšnem okolju.

Lani je bilo na ljutomerski center sporočenih pet resnejših prijavnin zlorabe ali trpinčenja otrok. Tudi direktor ljutomerskega centra za socialno delo Stane Mauko je dejal: »Odvzem otrok staršem lani ni bilo, to pa ne pomeni, da nimamo trpinčenih otrok.« V zadnjem času so postali pozorni na dva primera.

V domovih, družinah se dogaja marsikaj

V domovih, družinah se dogaja marsikaj, kar je prikrito drugim, dostikrat tudi strokovnim delavcem socialne službe. Toda če je problem medsebojnih družinskih odnosov vendar prišel tudi do njih, je poseganje v družino zelo težko. Delavci kar več sistemov, zdravstva, sodstva in policije ter sociale, lahko pristopajo k družini, kjer so načeti medsebojni odnosi, toda sodelovanje ostaja najpogostejše le prek papirjev. Odgovornost se pogosto prelaga z enega na drug sistem, ne da bi sodelovali v smislu skupnega projekta, je ugotavljal Boris Sunko. Nesoglasja v družini nemalokrat pripeljejo do razveze ali razpada izvenzakonske skupnosti, urejanje stikov med otroki in starši pa je zelo težavno, za kar je potrebno imeti ob strokovnem znanju še veliko potrpljenja. Starša namreč morata najprej rešiti svoj pretekli partnerski odnos, da potem zmoreta urejati stike z korist otroka ali da prideta do spoznanja, da ne uporabljata lastnih otrok za dosego svojih ciljev.»

Takole so zapisali v enem od poročil socialne službe: »Sedanja gospodarska kriza in večanje nezaposlenosti pa je še dodatni negativni dejavnik, ki stopnjuje nesoglasja v mladih družinah. To pa posredno preide še na konflikt s starši.« In še: »Visoka brezposel-

Nekateri denarne dajatve v lanskem letu

Center za soc. delo	Edini vir za preživljanje	Število denarnih dodatkov	Enkratne pomoči	Otroški dodatek	Število dodatkov
Ljutomer	14	301	28 iz rep. in 138 iz obč. proračuna	1177 družin za 2187 otrok	77
Lendava	16	1166	48	1558 družin za 2982 otrok	48
M.Sobota	129	1209	129 iz rep. in 187 iz obč. proračuna	2474 družin za 4444 otrok	164
Gornja Radgona	15	593	18	1166 družin za 2084 otrok	80

nost in strah pred izgubo zaposlitve se zelo poznata tudi v medsebojnih družinskih odnosih, kar vpliva na naraščanje problematike in potrebe po urejanju odnosov v družini ter zagotavljanje sredstev za preživljanje.«

Samomor, alkoholizem in zasvojenost poti umika

Samomor je umik človeka, vse pogostejše tudi otroci in mladih. Pred čim se umikajo mladi ali otroci? Storilnost v šoli se veča, večje so tudi zahteve in pričakovanja. Otroci, ki je manj uspešen, je po vedno bolj veljavnih merilih tudi manj »dober«. Uspeh postaja vedno bolj merilo osebnosti. Ali: če imam slabe ocene, nisem dober, a če je tako, potem je bolje, da ne živim. To, da sem pošten, je danes malo vredno. V tem začaranem krogu uspeha, ki je vse bolj merilo življenja sploh, so se znašli tudi straši, ki potem svoja pričakovanja in želje prenašajo na otroke. Nemalokrat tudi z grozno. Neuspešnem otroku, ki mu dajo vedeti, da zato ni dober, ni lahko. Nekateri iščejo rešitev v umiku. Tem otrokom, ki pogosto kažejo znake za samomor, le redko kdo priskoči na pomoč. Za več preventivnega dela s temi otroki in mladimi se zavzema Bosi Sunko z ljutomerskega socialnega centra.

Morda še opazili nismo, da sta dobila alkoholizem in alkoholizem v zadnjem času drugačno družbeno mesto, spremenilo se je namreč ravnanje, obnašanje in družbeno odzivanje nanj. Alkoholikom se »nič ne zgodi«. Podjetja jih nič več množično ne pošiljajo in ne zahtevajo zdravljenja, še posebno ne, če na

delovnem mestu ne povzročijo problemov. Ko pa bolezen stopi prag, ko alkoholik tudi ne zmore opravljati nobenega dela ali ko je za to prvič nezmožnost, pa se ga zavzre. Različne vrste zasvojenosti od alkohola ma do narkomanije pa vedno bolj podlegajo tudi mladi. Tudi v brezsilnosti in se v navezanih stih vsega tudi izgubljajo.

Socialna pomoč, ki boli ...

... ki je nepravilno pridobljen denar

Po vsem pa vendar naj bi deno tudi to, koliko ljudi se odevati v plašč socialne pomoči prejemkov, ker so brez zapeljivosti ali so izgubili in ker si zaradi drugih vzrokov ne

zaslužiti za preživetje. Številni družin in posameznikov, ki so upravičeni do denarnih dodatkov, se povečuje. Med prejemniki socialnih pomoči se povečuje tudi vilo nezaposlenih ali takih, ki zaradi prenehanja denarnega dodatka ali pomoči na zaposlitvenem trgu vodu prihajajo po pomoč na socialno službo. Morda je najhujše tistim, ki so v socialnih letih in z nekaj deset leti prej dobili ostali brez zaposlitve. Možnosti za novo zaposlitev nimajo, prav tako ne pogosto se upokojili. Zanje, ki so bili prej v vestni delavci, je jemanje socialne pomoči za preživetje, zelo hudo. Strokovni službe tudi ugotavljajo, da narnih dodatkov je sedaj preveč olajšan dostop do pravice, ki si lahko s svojim delom dobijo vsaj delež sredstev za preživljanje, vendar so zaradi nezmožnosti, dobiti denarni dodatki temu destimulirani. Po drugi strani pa je preveč otežen dostop do pravice tistim, ki na prvi živijo sami z nekaj zemljo, pokojnino, ki ravno prespe, sam pa zaradi starosti ali bolezni ne morejo ničesar služiti. Pri odmerjanju denarnih dodatkov pa je še vedno problemov s prikazovanjem dohodkov od osebnega dela ali lastnem podjetju, pa tudi dohodkov od priložnostne delavnosti. Socialnim službam je na primer molčanega, zato na primer pendeji prejemajo mnogi denarni dodatki ali kmečkih dodatki, ki so v boljšem položaju, ki ki cenzen presega. Ljudje seveda do socialne pravilnost vidijo in je pogosto tudi poslušajo.

MAJDA HORVA

Sladkor le iz domače pese

Za lanskoletni pridelek sladkorne pese bi lahko zapisali, da je bil po kakovosti med najslabšimi, odkar v Tovarni sladkorja v Ormožu pridelujejo to poljščino. Povprečna vsebnost sladkorja v sladkorni pesi je lani dosegla le 12,7 odstotka in le redki so bili pridelovalci, ki so presegli 15-odstotno stopnjo. Strokovnjaki zatrjujejo, da je za slabo kakovost največ krivo vreme, deloma pa tudi pridelovalci, ki posevke niso pravočasno zaščitili pred cerkosporo. Zaradi neprimerne sklopa so morali lani 450 hektarjev površin ponovno posejati, vendar je presenetljivo, da so na teh površinah dosegli v povprečju boljše vsebnost sladkorja.

V ormoški tovarni sladkorja so lani prvič predelovali le pesu slovenskih poljedelcev, še predlani so imeli pridelovalce na Hrvaškem, še prej pa so storitveno predelovali madžarsko sladkorno peso. Slovenski in hrvaški pridelovalci so tako še pred leti sladkorno peso pridelovali na več kot 7 tisoč hektarjih, ob dobrih letinah pa so bile predelovalne zmogljivosti tovarne prezasedene. Za prehod na predelavo samo domače pese so se začeli pripravljati že pred leti in temu primerno so se tudi organizirali. V letu 1993 so slovenske površine sladkorne pese povečali za 25 odstotkov, lani še za 53 odstotkov, za letos pa že načrtujejo, da bodo peso zasejali na okoli 6 tisoč hek-

tarjih njivskih površin. Hkrati s površinami so povečevali pridelek, povečalo pa se je tudi število pridelovalcev, kar kaže, da je ta poljščina dohodkovno zanimiva. Da bi kar najbolj izkoristili predelovalne zmogljivosti, v Tovarni sladkorja v Ormožu predelujejo tudi rjavi sladkor, tokrat so ga predelali 22 tisoč ton in iz njega pridobili 20 tisoč ton belega sladkorja.

Ormoška tovarna pa še zdaj ne more zadovoljiti vseh domačih potreb po sladkorju. Ker pa je ta tovarna na tehnološko visoki ravni, ki lahko kmetom zagotavlja ustrezen dohodek, so v letu 1992 začeli v Sloveniji pripravljati tržni red za sladkor. Z njim želijo obdržati predelavo v tovarni, pri poljedelcih pa doseči, da bi sladkorno peso pridelovali na okoli 8 tisoč hektarjih polj. Prvi tržni red, ki je bil sprejet septembra 1992, za tovarno ni bil dober, saj se je takrat cena sladkorja celo znižala. Napako so skušali popraviti naslednje leto, ko je bil sredi leta sprejet nov tržni red za sladkor za sezono 1993/94, in nato še s tržnim redom za leto 1994/95. Slednji je določil odkupno ceno 6,78 tolarja za kilogram pese, predvideval pa je, da v Sloveniji porabimo letno 80 tisoč ton sladkorja. 30 tisoč ton naj bi ga v tovarni pridobili iz domače sladkorne pese (pridelali so ga le 22 tisoč ton), 15 tisoč ton bi ga uvozili različni uvozniki s plačilom prelevmanov, 40 tisoč ton pa bi ga uvozili za potrebe blagovnih rezerv.

Kot smo lahko slišali na strokovnem posvetovanju o sladkorni pesi konec prejšnjega tedna v Radencih, bi zdaj že morala biti znana odkupna cena za sladkorno peso letošnje letine, vendar se je pri tem nekoliko zataknilo. Napovedujejo pa, da bo letošnji tržni red določil minimalno odkupno ceno, ki bo nižja od tiste, ki jo je s kalkulacijami izračunal Kmetijski inštitut Slovenije, zato bodo razliko do odkupne cene morali pokrivati drugače. LUDVIK KOVAČ

Gnojenje travinja

V prejšnji številki Vestnika sem podal nekaj osnovnih informacij o osnovnem gnojenju travinja. Ker je na tržišču velika ponudba raznovrstnih mineralnih gnojil različnih koncentracij, želim v tem sestavku prikazati nekaj zgledov gnojenja.

Okrvirni normativ gnojenja za travinje je:

- 120 kg/ha P2O5 (fosfor)
 - 200 kg/ha K2O (kalij)
- Ti normativi veljajo, če je so tla dobro založena s fosforjem in kalijem. Če pravi, da ob dobri založenosti tal z omenjenima hraniloma gnojimo samo toliko, kolikor

Ocenjevanja vin

Društva vinogradnikov organizirajo s pomočjo svetovne službe vsakoletna ocenjevanja vin, ki so izziv za marsikaterega vinogradnika. Kišče potrditev za kakovost svojega vina. 3. marca je že bilo ocenjevanje v Lendavi. Po številu vzorcev eno najbolj množičnih lokalnih ocenjevanj v Sloveniji pa bo 14. marca v M. Soboti, kjer organizator - DV Goricko - zbira vzorce v ponedeljek, 13.3., od 8. do 17. ure v prostorih hotela Diana. Vzorec naj obsega tri vinske steklenice (litrske ali buteljčne). Poleg splošnih podatkov o lastniku in kraju vinograda so zaželeni tudi podatki o preostanku nepovretega sladkorja v vinu (suho, polsuho, polsladko oziroma sladko vino). Naslednje ocenjevanje bo v Gornji Radgoni v okviru DV Račgonsko-Kapelskih gorc v Jančevem hramu v četrtek, 16. marca, vzorce pa bodo zbirali tudi tam: 15. marca od 10. do 18. ure. Aprila pa začnemo z ocenjevanjem vin v Kobili. In sicer 1. aprila, vzorce pa bodo zbirali tudi ta dan v gasilskem domu v Kobiliju od 7. do 10. ure. V Murski Soboti in Gornji Radgoni bo potrebno za ocenjevanje posameznega vzorca plačati 1000,00 SIT. Za ocenjena vina dobijo vinogradniki priznanja in diplome. Vina bo ocenjevala komisija priznanih enologov. Vinogradniki, potrdite svojo kakovost z dobro oceno in kasneje tudi z dobro ceno vina.

Kmetijska svetovalna služba
E. Novak, dipl. inž. agr.

odvzamemo glede na pričakovani pridelek suhe snovi. Za vsak odkos pa je travinje potrebno pognojiti s 60 kg/ha N (dušika). Pri osnovnem gnojenju ga bolj ali manj damo s trošenjem nitrofoskalov, manjkajoči del pa z uporabo kana 27 %.

1. Zgled gnojenja:

Če kmetija nima na voljo organskih gnojil, potem mora opraviti osnovno gnojenje s koncentriranimi nitrofoskali.

NPK 7-20-30 650 kg/ha
+ KAN 27 % 50 kg/ha

OPOMBA: Uporaba nitrofoskala je priporočljiva ob začetku rasti travne ruše. Za zadovoljevanje potreb po dušiku pri prvem odkosu pa je potrebno dodati še tudi KAN 27 %. S tem gnojenjem gnojimo 14 dni po gnojenju z nitrofoskalom.

2. Zgled gnojenja:

NPK 15-15-15 400 kg/ha
+ kalijeva sol 60 % 100 kg/ha

OPOMBA: Če se odločimo za osnovno gnojenje z NPK 3 x 15,

moramo obvezno izvesti prvo dognojevanje po košnji z enakim gnojilom in enako količino, da zagotovimo vsem potrebam po fosforju in kaliju v času rasti ruše.

3. Primer gnojenja:

gnojvka 25 m3/ha
+ MAP 11-51 200 kg/ha ali nitrofoskal z visoko koncentracijo P2O5 (fosforja)
+ kalijeva sol 60 % 200 kg/ha

OPOMBA: Če bomo uporabljali gnojvko samo ob osnovnem gnojenju, moramo tudi potrositi zgoraj navedeno količino kalijeve soli. Če pa dognojimo z gnojvko tudi pri naslednjih odkosih, pa ni dodatne potrebe po kalijevi soli, kajti gnojvka vsebuje precej K2O (kalija). Ob ugodnih razmerah za razvoj gnojevke (v rahlem dežju) je izkoristek dušika samo 70 %, v neugodnih pa 30 %. Priporočam vam, da pred gnojenjem travinja z gnojvko vaš svetovalec izmeri vsebnost hranilnih snovi v njej, kajti ugotovljamo, da se hranilne vrednosti od kmetije do kmetije precej razlikujejo.

Kmetijska svetovalna služba
ŽVZ-ja za Pomurje
mag. Stane Kapun, dipl. inž. agr.

Za vinogradnike

Previdno pri letošnji rezi

Marec je mesec, ko se v vinogradih začne življenje in tudi delo. In eno najpomembnejših opravil je obrezovanje trte. Poleg dobrih skarjari in žagice za starejši les je pomembno, kdo s temi orodji rokuje, kajti rez je prvi ukrep, ki nas vodi h kakovostnemu vinskemu letniku. Z rezjo vzgajamo vinsko trto, z obremenitvijo z rodnim lesom pa določamo pridelek. Seveda se je v pravih zimskih očesih, ki so na enoletnem rodnem lesu (rozgi), formalni rodni nastavek že eno leto prej, zato je stvar vinogradnika, kako ta rodni les oziroma (krajše ali daljše) šparone na trti razporedi.

Letošnja testiranja prezimitve pravih zimskih očes na trti so pokazala, da je v glavnem dobro prezimila in da lahko spomladi pričakujemo normalne poganjke pravih zimskih očes. V posameznih vinogradih pa se najdejo tudi trsi, kjer je les slabše dozorel, deloma tudi pozebel, čeprav je bila najnižja temperatura zraka letošnjo zimo le -12 stopinj. V glavnem je to pri sorti šipon, kjer opažamo tudi dosti »belih rozg«, kar je lahko posledica črne pegavosti, ki se pojavlja v pragojenih vinogradih, lahko pa tudi botritis. Takšne rozge ne puščamo niti za nadomestni les. Odnesemo jih tudi iz vinograda in

zažgemo. V vinogradih, kjer smo imeli lani probleme z oidijem, opazimo pri rezi na rozgi vijoličaste pege. To ne pomeni, da bomo imeli letos močan pojav oidija, vendar je to opozorilo vinogradniku, da je možnost razvoja oidija (glivica prezimi v očesih) in da moramo to bolezen vzeti resno. Manj ugodne razmere za njen razvoj pa lahko ustvarimo že pri rezi z manjšo obremenitvijo in razporeditvijo rodnega lesa. Izogibajmo se čezmernemu številu reznikov, katerih mladike med letom ustvarjajo čezmerno gostoto trsa, na rodnost pa pri njih ne računamo. Šparone na lanskoletnih reznikih lahko režemo tudi iz nižjega očesa, ni pa nujno, da je najprej reznik, potem pa šparon, reznik lahko opustimo ali ga režemo na drugem delu trsa, vedno pa nižje od šparona. Nikoli pa ne režemo tako, da šparonu sledi višje ležeči reznik ali cep, saj bo ta samo ustvarjal čezmerno gostoto trsa. Šparone lahko izbiramo tudi na lanskoletnih šparonih, kjer so dostikrat lepše rozge z lepše razvitimi očesi kot na šparonih, ki so izrasli iz reznika. Veliko napako delajo tisti, ki že v zimskem času odstranijo lanskoletne šparone in ne gledajo na videz letošnjih, ki so izrasli iz reznikov ali čepov. Trs obremenimo glede na nje-

gov življenjski prostor, kondicijo trsa in sorto. Pri 2-metrski medvrstni razdalji in metrski razdalji med trsi ima posamezna trta 2 kvadratna metra življenjskega prostora, optimalna obremenitev za tak trs pa bi bila pri šparonskih vzgojnih oblikah naslednja: za laški rizling, chardonnay, beli pinot, sauvignon, muškati otonel, modro frankinjo 8-10 očeš na kvadratni meter, za šipon 6-8, kerner 6-10, renski rizling 8-12 očeš, sivi pinot, modri pinot in traminec 10-12 očeš na kvadratni meter.

Računamo samo na prava zimska očesa, spečih in črnih očes ne štejejo. Če imamo vinograd na legi, kjer je nevarnost spomladanske pozebe, ali smo pri ugotavljanju očes, ki so prezimila, ugotovili določen odstotek slabih očes, lahko povečamo obremenitev za 30 %. Na primer pri sorti laški rizling, kjer ima trs npr. 2 kvadratna metra življenjskega prostora, bi v rodnosti narezali do 20 očeš (dva šparona po 8 in dva čepa z dvema očesoma). Pri kordonskih vzgojnih oblikah je ta obremenitev vedno večja, vendar vinogradnik pozablja, da te oblike zahtevajo večjo medvrstno ali medtršno razdaljo, zato je tudi kakovost grozdja v takih vinogradih slabša, zaradi gostote pa je tudi večja nevarnost oidija. O rezi v mladih vinogradih pa drugič, saj se še ne mudi.

Kmetijska svetovalna služba
Ernest Novak, dipl. inž. agr.

Dognojevanje ozimnih žit z dušikom

Ob pomanjkanju dušika so rastline blede zelene in posevki se slabo razrašajo. Če pa so rastline čezmerno hranjene z dušikom, so seveda posevki gosti in temno zeleni, vendar izgubijo odpornost in so bolj podvrženi napadu boleznim ter poleganju. Zato prilagodimo dognojevanje stanju posevkov in fazi razvoja, v zdajšnjem času pa si lahko pomagamo tudi z analizo dušika v tleh ali talnimi in rastlinskimi nitratnimi testi, ki so nam v pomoč za določanje potrebnih odmerkov dušika v posamezni fazi razvoja.

Dognojevanje pšenice

Prvo dognojevanje opravimo ob koncu zime, ko se začne vegetacija. Najprej dognojimo posevke, ki so redki in se še ne razrašajo, medtem ko na posevkih, ki so dovolj gosti in so se začeli razrašati že jeseni, z dognojevanjem ni potrebno hite in spodbujati dodatnega razrašanja. V takem primeru lahko dognojujemo nekoliko pozneje. S prvim dognojevanjem vplivamo na rast korenin in na razrašanje ter zasnovo klasov tudi na novih stranskih poganjkih.

Razrašanje pa ne sme biti prebujno. Pri pregostih posevkih je večja možnost širjenja nožnih in listnih boleznim in zmanjšana odpornost posevka proti poleganju. Za dognojevanje pripravimo 40-80 kg/ha dušika. Z večjimi odmerki gnojimo slabše razvite posevke, tiste, ki se še ne razrašajo, in redke posevke, ki so slabo prezimili, ter prav tako poškodovane posevke. Večje odmerke uporabimo tudi na njivah, ki v kolobarju niso gnojene ali so gnojene z majhnimi odmerki organskih gnojil in na zemlji slabše rodovitnosti.

Z manjšimi odmerki gnojimo dobro razvite posevke, ki so že dobro razrasli in so primerno gosti (400-500 rastlin na m2) pa tudi posevke na rodovitnih tleh, ki so v kolobarju bogato gnojena z organskimi gnojili (hlevskim gnojem, gnojevko).

Za dognojevanje uporabimo dušična mineralna gnojila ali druga gnojila z večjo vsebnostjo dušika, in sicer:

- Kan (27 %N) v količini 150-250 kg/ha.
- Amonnitrat (34 %N) v količini 100-200 kg/ha.

Amonnitrata je osnova za izdelavo kana, zato ne vsebuje apnenca, ki je dodan kanu, in ga ne priporočamo za gnojenje na kisljih tleh, ker še bolj zakisa zemljo.

- Kalcijev nitrat - norveški soliter (15,5 %N) v količini 200-300 kg/ha. Norveški soliter ima ves dušik v nitrati obliki, zato deluje hitro in je primeren za dognojevanje poškodovanih posevkov. Poleg dušika vsebuje še 26,6 % CaO, kar je ugodno za dognojevanje na kisljih zemljiščih.
- NPK 15-15-15 ali NPK 13-10-12 ali drugi NPK z večjo vsebnostjo dušika v količini 300-500 kg/ha. Z NPK-jem dognojujemo, če jeseni nismo opravili osnovnega gnojenja.
- Gnojvka 15 m3/ha.

Dognojevanje rži

Rž začne spomladi rasti prej kot pšenica in pri nižjih temperaturah, zato lahko dognojimo zgodaj spomladi ob začetku vegetacije. Z dušikom ne smemo pretirati, ker rž pri obilnem gnojenju rada poleže in tudi nima tako velikih potreb po dušiku kot pšenica. Za prvo dognojevanje dodamo 30-50 kg/ha dušika, več slabo razvitim posevkom in manj dobro razvitim. Pri zelo gostih in bujnih posevkih lahko prvo dognojevanje opustimo in dognojujemo šele ob kolenčenju.

Dognojevanje ječmena

Razrašanje ječmena je pri pravočasni setvi končano že jeseni, zato s spomladanskim dognojevanjem ne moremo vplivati na razrašanje (razen pri pozni setvah, ko se ječmen razrašča spomladi). Ječmen ima tudi zelo krhko in tanko slamo in je nagnjen k poleganju, torej moramo biti pri dognojevanju z dušičnimi gnojili previdni. Ječmen dognojujemo ob kolenčenju s 50-70 kg/ha dušika, in sicer tem pozneje, čim gostejši je posevek.

Dognojevanje na podlagi analize dušika

Tik pred dognojevanjem lahko na podlagi N-min analize ugotovimo zalogo mineralnega dušika v tleh in tako lažje svetujemo potrebno gnojenje. Na podlagi analize tal in dejanskih potreb rastline se lažje izognemo nekontrolirani, večkrat tudi čezmerni rabi dušičnih gnojil in na ta način tudi preprečimo izpiranje večjih količin dušika v globlje plasti (zunaj območja korenin) in talno - pitno vodo. N-min analiza je uporabna iz ekonomskih razlogov, ker lahko optimaliziramo, večkrat pa tudi prihranimo pri gnojenju, pa tudi iz ekoloških, ker lahko preprečujemo oziroma spremljamo izpiranje nitrata oblike dušika v talno - pitno vodo. Ob vedno večjem onesnaženju pitne vode z nitrati in vedno večjim obtožbam, da je za tako stanje krivo kmetijstvo (zaradi pretiranega gnojenja z gnojvko in dušičnimi mineralnimi gnojili), bomo morali tudi s pomočjo N-min analize tal dokazati, ali je kmetijstvo res edini krivec za onesnaževanje pitne vode z nitrati.

Dognojevanje ozimnih žit na podlagi N-min laboratorijske analize priporočamo na velikih (večhektarskih) parcelah in na zajetjih pitne vode.

Na majhnih površinah in za splošno rabo pa priporočamo hitri talni nitrati test. Vzorce zemlje vzamemo enako kot za N-min analizo, to je iz treh globin 0-30, 30-60 in 60-90 cm. S pomočjo testnih lističev (Merckoquant 10020) izmerimo vsebnost nitrata dušika v tleh kar na terenu.

Kmetijska svetovalna služba je že delno opremljena s testnimi lističi in terenskimi laboratorijskimi pripomočki, s pomočjo katerih lahko ugotovimo vsebnost dušika v tleh (za prvo dognojevanje) in v rastlinskem soku (za drugo dognojevanje).

Zita FLISAR NOVAK, dipl. inž. agr.

Pogovor s predsednikom odbora za gospodarstvo v državnem zboru in predsednikom projektnega sveta za pripravo pomurske razvojne strategije

Ob državnem preseči tudi regionalni centralizem

V razvojni projekt Pomurja, ki naj bo odprta regija, vključiti tudi projekte, ki so skupni s sosednjimi regijami.

Zavod Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj je pripravil Strategijo gospodarskega razvoja Slovenije, ki postavlja okvirje nadaljnega gospodarskega razvoja države. O tej strategiji bo najprej razpravljala vlada, nato pa bo prišla tudi v parlamentarno proceduro. V parlamentarno razpravo prihaja zakon o regionalnem razvoju, v Pomurju pripravljamo pomursko razvojno strategijo, pred nami pa so tudi razprave o sprejemanju proračuna za leto 1995. Vse to so bili razlogi za pogovor s Ferijem Horvatom, poslancem državnega zbora, ki je v tem zboru tudi predsednik odbora za gospodarstvo in tako dobro seznanjen z dogajanjem na omenjenih področjih. Feri Horvat pa je tudi predsednik projektnega sveta, ki v okviru območne gospodarske zbornice pripravlja pomursko razvojno strategijo, zato je uvodno vprašanje namenjeno prav delu pri tej strategiji.

FERI HORVAT: O razlogih za pripravo pomurskega razvojnega projekta verjetno ni potrebno posebej in obširno govoriti, saj so znani, vsekakor pa jih je več. Naj samo povem, da je v Sloveniji zdaj na strokovni ravni pripravljena strategija gospodarskega razvoja, ki prihaja v vladno proceduro in bo verjetno prišla tudi v parlament. Ko bo sprejeta, ji bo potrebno prilagajati pogoje in regijske razvojne strategije. Tam, kjer jih še nimajo, jih bo treba začeti pripravljati in sprejemati. Priprava pomurskega razvojnega projekta torej nekako sovпада s tem in menim, da je zdaj pravi čas za to. Seveda pa je bil glavni vzrok za pripravo našega projekta zaostajanje Pomurja za Slovenijo tako rekoč na vseh ravneh, predvsem od naše lastne aktivnosti pa bo odvisen tudi nadaljnji razvoj tega območja.

Pomurje naj ostane enotna regija

Kaže, da ponekod ni prave pripravljenosti za vključevanje v to skupno pomursko razvojno strategijo. Mislim predvsem na občino Ljutomer, ki nekako ostaja ob strani.

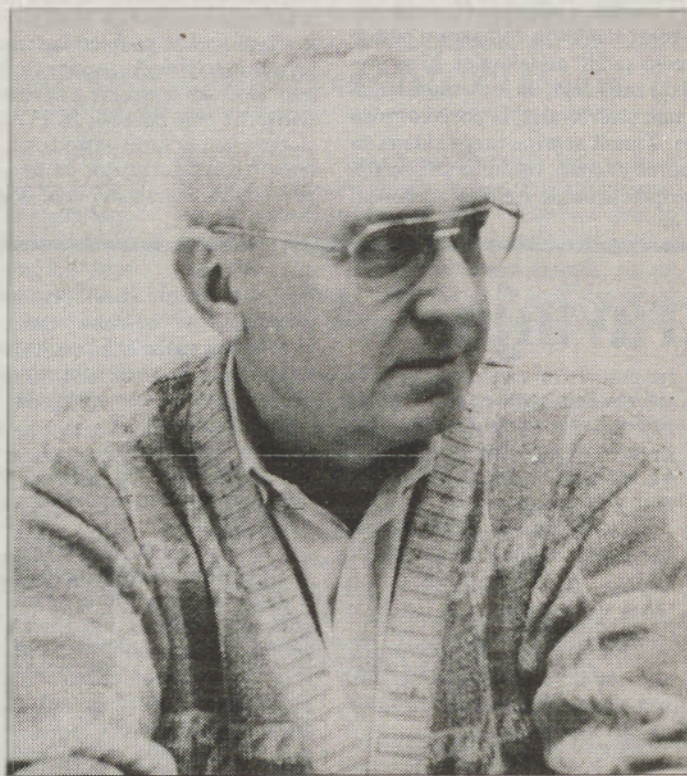
FERI HORVAT: Kot predsednik projektnega sveta sem imel v zadnjem času več delovnih pogovorov s posamezniki in mislim, da se je na njih še bolj jasno pokazalo, kaj naj bosta vsebina in namen tega dela, zato sem prepričan, da bomo tudi v Ljutomeru našli skupni jezik. Do odpora je namreč prihajalo tudi zato, ker se ni jasno vedelo, kaj hočemo. Razvojni projekt namreč ne more biti neki univerzalni plan, kot smo jih delali v preteklosti, preseči pa mora tudi regijski centralizem. Vsi strokovni razlogi pa kljub vsemu govorijo v prid temu, da prostor nekdanjih štirih pomurskih občin obravnavamo kot regijo. Vprašanje imena seveda ostaja, pomembnejše kot to pa je, da na regijo ne smemo gledati kot na zaprt prostor. V Ljutomeru so imeli prav na račun zaprtosti pripombe in mislim, da jih lahko sprejmemo in v tem smislu tudi dalje delamo. Pomurje torej lahko opredelimo kot odprto regijo in v razvojni projekt vključi-

mo tudi vse tiste projekte, ki so skupni s sosednjimi regijami. S tem bomo preseegli tudi strah pred zapiranjem.

Ko sem se pogovarjal s strokovnjaki in predstavniki posameznih vladnih resorjev, se je pokazalo, da je glavni problem planiranja, tudi regionalnega, neusklajenost in nepovezanost. Marsikje določene aktivnosti potekajo, vendar med seboj niso

prostoru glede na odpiranje v odnosih s tujino dalo razviti. Mnenja sem, da vloga Pomurskega sejma še zdaleč ni izkoriščena in bo morala v strategiji dobiti posebno mesto. Storitveni sektor tako lahko v prihodnje postane novi generator razvoja.

»Državne strategije« ne opredeljujejo posameznih regij, zato se bodo morali temu ustrezno organizirati na regionalni ravni. Slovenska kmetijska razvojna strategija je, denimo, začrtala globalne okvire, vsaka regija pa mora zdaj iskati svoje mesto znotraj te strategije. Podobno velja za Strategijo gospodarskega razvoja Slovenije, ki tudi ne govori o posameznih regijah, poudarja pa regionalni razvoj kot strateško usmeritev. Tudi Pomurje se bo torej moralo s svojimi razvojnimi strategijami vključevati v republiške in iz njih dobiti kar največ. Bolj pa bo potrebno izko-

že imajo svoje razvojne strategije, in kje so še bele lise. Zdaj poteka inventarizacija projektov, ki so bili v preteklosti že pripravljene, sredi aprila pa naj bi se na razširjeni seji sestal projektni svet. Na njej bomo predstavili izkristaliziran koncept tega projekta in dosedanje rezultate dela pri projektu prostorskega plana, katerega nosilec je ministrstvo za okolje in prostor. Članom projektnega sveta in občin bi na tem sestanku predstavili predvsem, kako daleč so posamezni podprojekti v okviru prostorskega plana ter skušali ugotoviti, kaj nam pri tem še

razvoja demografsko ogroženih območij, vendar ne daje pravih učinkov. Sredstva, ki se dajejo za razvoj demografsko ogroženih območij, so majhna, najslabše pa je, da pri spodbujanju razvoja ni povezanosti in usklajenosti med posameznimi resorji oziroma viri sredstev. V Sloveniji imamo čez 40 različnih oblik pospeševanja razvoja in preustroja gospodar-

stva, zato naj bi bila tudi ena od nalog tega zakona, da zagotovi večje usklajevanje. Aprila naj bi zakon prišel v obravnavo v državnem zboru, v najboljšem primeru bi lahko bil sprejet od parlamentarnih počitnic, skorajda pa ni pričakovati, da bi ga lahko uporabljali že letos. Spodbujanje razvoja bo letos še potekalo po starem zakonu o spodbujanju razvoja demografsko ogroženih območij, razpisi za ta sredstva pa bodo objavljeni aprila ali maja, odvisno od tega, kdaj bo sprejet proračun.

Kaj lahko Pomurje pričakuje od zakona o regionalnem razvoju?

FERI HORVAT: Vse je odvisno od tega, koliko sredstev bo za to namene zagotovljeno v proračunu. Vsaj zkratno ne kaže najbolje in zato ne bi kazalo pričakovati preveč. Za to bo v državi namenjenih sicer nekaj več sredstev, ne pa bistveno več. S tem zakonom bo povezan tudi zakon o kupnini, kjer si prizadevamo, da bi več sredstev, ki se bodo tako stekla, namenili za regionalni razvoj. Upam, da nam bo to uspelo, vendar glede na proračunsko problematiko bistvenega povečanja ni pričakovati. Zato bo toliko pomembnejše, kako bomo v regiji organizirani in kako bomo pripravljene, da z dobrimi projekti konkuriramo za ta sredstva. Pa ne le za sredstva, ki jih zagotavlja ta zakon, pač pa tudi za druga sredstva, ki bodo na voljo v prihodnje, vendar bo na tem področju večja usklajenost. Žal pa že zdaj na tem področju prihaja do prave ironije, saj ima tisti, ki je bolj razvit, več kadrov, ima tudi razvitejši informacijski sistem in prej pride do razvojnih sredstev kot tisti, ki je manj razvit in ki bi jih bolj potreboval. In tudi to je dokaz, da v Pomurju potrebujemo ustrezno inštitucionalno organiziranost za razvojno dejavnost, o kateri je govora v sklepnem delu pomurske razvojne strategije.

Kdaj bo sprejet proračun za leto 1995?

FERI HORVAT: V tem naj bi stranke izoblikovale stališča do predlogov, ki jih vsebuje proračun, v prihodnjih tednih naj bi opravili usklajevanje in v začetku aprila predlog proračuna prišel v parlament. Če bo doseženo soglasje med tremi parlamentarnimi strankami, potem bo poslan v parlamentu zgolj formalno, pa je sprejem proračuna v sprejemna realno ni mogoča sprejema realno ni mogoča pričakovati pred majem. Tudi saj drugod proračune za naslednje leto sprejemajo že danes. Začasno financiranje računskih porabnikov zaradi teka po dvanajstih, denarja pa tudi razpisi za različne sprejmu proračuna, denarja pa se bo začel nameniti, ni. Pri nas se je letos to zavleklo zaradi lokalnih volitev, upam pa, da bodo postopoma hodnje leto že poenostavljeno naj proračunski memorandumi in proračuna ne bi več imeli ločeno.

Sprejem proračuna zamuja

Vse se tako rekoč vrti okoli denarja, z njim pa so povezane tudi razprave v parlamentu, ki se

Zavzemanje za razvoj

Imam občutek, da dajete razvoju poseben poudarek, saj se zanj zavzimate na vseh področjih delovanja. Pred kratkim ste bili kot poslanec državnega zbora med predlagatelji zakona o tehnološkem razvoju. Zakaj?

FERI HORVAT: Predvsem zato, ker je delež sredstev, ki se jih daje za raziskave, v Sloveniji v primerjavi z bolj razvitimi državami še vedno premajhen. Bili smo mnenja, da je treba z zakonom sistemsko urediti, da se zagotovi stabilen vir sredstev in da se potem na osnovi tega lahko tudi dolgoročno načrtuje raziskave in razvoj. Brez dolgoročnega načrtovanja se namreč te dejavnosti ne da voditi in od nje pričakovati ustreznih učinkov. Po drugi strani pa nas je k temu predlogu vodilo dejstvo, da je sprejeta že

cela vrsta najrazličnejših »tolarjev«, ki mu zdaj dodajamo še »tehnološki tolar«. Morda je res, da je teh »tolarjev« že preveč in obremenjujejo proračun, vendar bo potem potrebno vse te »tolarje« dati na mizo in se odločiti, kaj in kako. Tudi pri tem tehnološkem tolarju pa bo pomembno tisto, kar sem povedal že pri regionalnem razvoju, to je povezovanje tega z drugimi spodbujevalnimi instrumenti. Ker smo majhni in imamo premalo denarja, je to povezovanje še toliko pomembnejše. S tem se bo povečala tudi možnost za pridobitev več tujih virov, predvsem iz programa Phare, od katerega je odvisno tudi domače sofinanciranje. Čim več domačega sofinanciranja bomo zagotovili sami, več bo tudi tujih sredstev. Tudi evropski komisar Van den Broek je ob obisku pri nas prejšnji teden obljubil, da se bo delež sredstev iz programa Phare za Slovenijo povečal.

povezane. Zato so vsi vladni resorji, ki jih to tako ali drugače prizaveda, pozdravili našo odločitev. Glavna naloga projektnega sveta naj bi torej bila usklajevanje aktivnosti, da ne bi delali tistega, kar nekdo že dela, in da ne bi delali tistega, kar ni potrebno. Drugi kriterij za vsebino našega dela pa bi morale biti zadeve, ki so skupne in ki jih ne more pokriti posamezno podjetje ali posamezna občina. Zato smo tudi opustili obširno prvotno zamisel, da bi obdelali podjetja in njihovo razvojno strategijo. Ob usklajevanju aktivnosti bi moral biti torej poudarek na tistih projektih, ki še niso pokriti z drugimi. Zdaj že teče nekaj prostorskih projektov, vendar bo treba dati večji poudarek ekonomskim vidikom. Posebno skrb bo treba posvetiti panogam, ki zahtevajo svojo novo strategijo, kmetijstvu in turizmu, vključiti pa bo potrebno tudi storitveni sektor. Pri slednjem ne mislim na klasične proizvodne storitve, pač pa na tiste storitve, ki bi se jih v tem

ritisti tudi mednarodni položaj te regije in prav to bo ena od pomembnih nalog te strategije. Tudi aktivnosti, ki zdaj potekajo (gradnja avtocest, priprave na gradnjo železnice in tudi projekti v okviru prostorskega plana), ne dajejo zadosti poudarka ekonomski vsebini in prav temu moramo nameniti posebno skrb. Za regijo gotovo ni zanimivo, da cesta ali železnica peljeta le kot koridor skoznje, pač pa jo morata odpirati navzven in ji dajati nove možnosti. Te možnosti pa moramo izkoristiti sami, saj tega ne bo počel nihče iz Ljubljane.

Vključevanje v državne projekte

Kako daleč ste s pripravo pomurske razvojne strategije?

FERI HORVAT: Že takrat, ko smo oblikovali projektni svet, smo sklenili, da naj bi s posnetkom stanja v Pomurju ugotovili, katere so tiste dejavnosti, ki

Slikar za postni čas

Priziganje sveče

Jože Tisnikar je delal kot obducentki pomočnik v bolnišnici v Slovenj Gradcu. Izkušnja z delovnega mesta je prevedel v pretresljivo in z ničemer v slikarstvu primerljivo likovno izpoved. Ceprav je od leta 1993 upokojen, se še vedno vrača k istim motivom: slovesom, vranom, gostilnam, prizorom iz secirnice ... 13. januarja so v Dolenjskem muzeju v Novem mestu zaprli razstavo njegovih slik in risb, ustvarjenih v letih 1990-1994.

Okvirji vseh razstavljenih slik so poenoteni. Poleg kovinskega okvirja obrobja platna še širok črn rob, tako da slike dobijo videz osmrtnice, znotraj katere poteka človeška tragedija, razpeta med gotovost smrti in negotovost smrtne ure. Pri Tisnikarju težko ugotovimo, katere osebe so še žive in katere so mrtve, tako da univerzalni zakon smrti zabriše razliko med preteklostjo in prihodnostjo. Osebe se ločijo le po starosti in spolu, drugače pa so tipizirane in kot take namig na še en trenutek iz secirnice, na človeške podplate. Tisnikar pravi, da pri mrtvih najprej opazi podplate, ker so edini vidni deli, ki štrli izpod platna, s katerim so pokriti. Tisto, kar je bilo pomembno pred smrtjo in bo ostalo pomembno še po njej, so oči. Te široko razprte oči niso tipizirane, vsak strmeč pogled po svoje izraža zaporednost ob svoji neizrekljivi bolečini. Ti uročljivi pogledi so tudi prvo, kar nas na Tisnikarjevih slikah veže nase in nam potem še dolgo sledi. Kajti tudi

v življenju, ko koga spoznamo, so njegove oči prvo, v kar se zazremo, in hkrati tudi tisto, kar nam najdlje ostane v spominu, ko človek že premine. Pogost Tisnikarjev motiv je tudi sveča, ki vedno poteka dvosmerno, enkrat simbolno, drugi stvarno. Namreč, ko se ugasne sveča življenja, se prižge sveča iz voska. Pogost motiv je tudi luč nad secirno mizo. To luč, malce prekrojeno, postavlja Tisnikar v različne interierje kot zloslutno vseprihujočnost smrti. Na sliki Avtoportret (1993) vidimo slikarja, sedečega za mizo, s pipo v roki in zazrtga v luč, ki visi nad rakvasto odprtino, ki jo predekuje točilna miza s prav tako rakvastim ornamentom. Na slikarjevih desni strani, nad njim, visi razpelo in zdi se, kot da je slikar umaknil pogled z njega ter se zamišljeno zazrl v slabotno brlečo luč. Ne smemo pozabiti, da Tisnikar, ko slika Kristuse in Marije, ne slika religioznih motivov, ampak si te-le sposoja. Slikar pravi, da to ni pravi Kristus, am-

pak da je prišel mrtev z njegove mize, da ga je mrtvega pribil na križ. Njegovi Kristusi in Marije imajo stvarna imena nekoč živelih ljudi, ki jih je smrt naplavila na njegovo mizo. Če se zazremo v razpelo, vidimo, da je nanj pribito plešasto modrikasto truplo, sje le napihujeno mrtvo truplo, ki pred vsem kaže, da trpi in umre celo bog (dr. Milček Komelj, Katalog razstave). Po trikotniku, ki poteka od razpela do slikarjevega očesa in nato do luči, vidimo, da slikar s tako pozicijsko povezuje razpelo, sebe in luč, ki je, kot smo omenili, luč iz secirnice (isti zloslutni karakter take luči ima tudi mesec, ko je naslikan). Poleg vse tragike, zajete v Tisnikarjevih slikah, tragike, ki nas pretrese, je v njegovih slikarjih tako pretresljivo še en trenutek. To je trenutek slikarjevega sočutja. Slikar posoja protagonistom svojih slik tudi svojo podobo, dokler se dokončno avtoportretno ne zaznamuje z brado in tudi sam nosi križ na procesijah vpisovanja v knjigo smrti. Slikarjevega sočutja so deležne tudi živali. Na sliki Nesreča je slikar poleg povožene mačke naslikal mačka, ki ne utolažljivo joka v gluho in prazno noč. Življenje vsega živečega je pesem, zdaj godbenikov, zdaj

čričkov. Pesem, ki teče v času in premine ter se ne more več ponoviti. Tisnikar je svoj likovni rokopis izrazil kot tiskarski in ga nihče ne more ponoviti, ne da bi dobil pridevek tiskarski.

Tudi na vprašanje, ali ima umetnost kak smisel za človekovo dejansko življenje ali pa je zgolj dekoracija, ki se je tu in tam neproblematično spomnilizira in ne odpira nobene religiozno optimistične perspektive, ampak se celotno njegovo delo, tako del (slika) kot celota (opus) zlivajo v nepozaben memento mori, v kar sodi tudi Heideggerjeva misel, da človek nikoli ni premlad za smrt.

Tako Horacijev carpe diem (užij današnji dan), ozrt skozi prizmo pojma memento mori nujno, preide na tisti del Pisma Korinčanom, kjer piše: »In ko bi imel preroštvo in bi vedel vse skrivnosti ter imel vso vednost in ko bi ime! vso vero, tako da bi gore prestavljaj, ljubezni pa bi ne imel, nisem nič.

In ko bi razdal v živež vse svoje imetje in ko bi dal svoje telo, da bi zgorel, ljubezni pa bi ne imel, mi nič ne koristi« (Sveto pismo, Ekumenska izdaja 1. Kor.13). Edino, s čimer lahko zapolnimo čas od rojstva do smrti, je ljubezen kot caritas, ljubezen do vsega živečega, ki nosi v sebi tudi pojem usmiljenja. Vse drugo propade z našo smrtjo, ki je, kot nas opominja Tisnikar, edino, kar nas z gotovostjo pričakuje v prihodnosti.

ROBERT INHOF

Za zeleni jezik (77)

V prejšnjem zapisu smo predstavili formulo 5K+1Z, po kateri naj bi nekatera besede odgovorila na vprašanja, kaj (se je/bo zgodilo), kdo (je/bo to povzročil), kje in kdaj (se je/bo zgodilo), kako (je do tega prišlo oz. se bo odvijalo) in zakaj (se je/bo zgodilo - vzrok in tudi namen). Pri tem smo izpostavili vabilo ter novico ali vest kot tipični besedili, ki ju brez odgovora na ta vprašanja preprosto ni. Vabilo smo tudi podrobneje predstavili, enako pa bomo tokrat storili še za novico/vest.

NOVICA/VEST je stalna oblika kratkega ustnega ali pisnega sporočila, katerega namen je obvestilni (informativni). Ker se pogosto uporablja v sredstvih javnega obveščanja, jo številni teoretiki štejejo za osnovni žanr informativne publicistike. Res je sicer, da si sodobni človek, ki želi in mora biti obveščen, težko predstavlja življenje brez medijev, torej tudi brez novic, ki ga seznanjajo z dogodki »doma in po svetu«. Iz izkušnje pa vsi dobro vemo, da nas z novicami iz našega neposrednega ali širšega okolja iz dneva v dan seznanjajo znanci, sorodniki, sodelavci... (Nekaterim je tovrstna dejavnost - širjenje bolj ali manj resničnih novic - kar priljubljen konjiček.) To pa pomeni, da novica ni rezervirana le za publicistično rabo, ampak je pogosta tudi v t.i. vsakdanjem sporazumevanju. Res pa je, da je prav publicistična raba pripomogla k dokaj natančnim in trdnim opredelitvam te besedilne oblike.

Razlika med novico in vestjo naj bi bila predvsem v dolžini (vest = kratka novica), nekateri besediloslavci pa dodajajo še definicijo (tako je povzema tudi Drago Bajt v Knjigi Pišem, torej sem iz leta 1993), da je vest »sporočilo o dejstvih«, novica pa »sporočilo o dogodku«. Kompozicijske izvedbe so lahko različne (npr. ameriška trikotna izpostavitivjo bistva dogodka v t.i. glavi in nato nizanje nadaljnjih manj pomembnih ugotovitev; ali pa francoski tip, v katerem se posamične ugotovitve v enakovrednih enotah vrstijo drugo za drugo), bistveno za novico in vest pa je, da sta kratki, točni, resnični in zanimivi »obnovi« dejstev oz. dogodka.

Snov je v novici in vesti členjena kronološko in logično, do nje pa naj bi sporočevalce vzdrževal objektivni odnos. Za rjün slog je značilno, da se zaradi kratkosti besede skorajda ne ponavljajo, vendar pa so izbrane in opazno vpletene v besedilo. Prevladujejo samostalnik, pogosto so to lastna imena, jezikovnim sredstvom se pridružujejo tudi nejezikovna, največkrat števila.

Vest lahko preraste v POROČILO. Le-to poveže dejstva in dogodke iz vesti in novice, kakor so medsebojno povezani, predstavi okoliščine, udeležence, potek in razplet. Tudi poročilo ni samo publicistični žanr, kajti številna so tudi poročila, ki jih o svojem delovanju sestavljajo in nato posredujejo strokovni in širši javnosti različne ustanove, podjetja, državni organi itn.

FRANCI JUST, prof.

50 let Mladinske knjige

Letos se spominjamo cele vrste 50-letnik, navezanih na prelomno leto 1945, in med njimi je tudi nekaj založniških obletnic. Tako letos praznuje tudi založba Mladinska knjiga, našim bralcem dobro znana in po marsikaterem kazalcu še vedno vodilna slovenska založba.

Kot področje delovanja si je omenjena založba ob svoji ustanovitvi zadala izdajanje literature za mlade bralce in v tem stilu je bila tudi njihov prvi projekt - izdajanje revije Ciciban (še vedno izhaja in dosega že naklado 80.000 izvodov), splošno znane in med mladimi bralci izredno priljubljene revije, ki so jo v lepem spominu ohranile mnoge generacije nekdanjih malčkov. Od skromnih začetek v dveh sobah na ljubljanski Nazorjevi ulici, kjer je danes klubski center knjižnega kluba Svet knjige (Svet knjige ima že 110.000 članov), je založba prehodila dolgo pot, se vsestransko posvečala in razširila svoj program na večala in razširila svoj program na dejavnosti. V lanskem letu so prvič kot 400 različnih izdaj, svojo dejavnost pa prek mešanega podjetja še vedno uspešno opravljajo tudi na sosednjem Hrvaškem. Ob obletnici so pri založbi slovesno predstavili novo izdajo faksimila Dalmatinove Biblije, prvega natiolnega slovenskega prevoda celotnega svetega pisma in eno temeljnih del slovenskega pismenstva, ob njej pa si oglejmo še nekaj drugih zanimivih izdaj, za katere je Mladinska knjiga poskrbela v zadnjem času.

Dalmatinova Biblija je eno od legendarnih del slovenske pisane besede in ima posebno mesto v narodovi kulturi, zato njen ponovni natis ni nobeno presenečenje. Ponovni natis pa to ni le glede na originalno izdajo, natisnjeno leta 1583 v nemškem Wittenbergu, pač pa tudi glede na faksimile, ki ga je Mladinska knjiga izdala že sredi šestdesetih let. Izdaja iz šestdesetih je že zdavnaj pošla, izgubili pa so se tudi dragoceni filmi, po katerih je bila natisnjena, tako da je bilo potrebno za novo izdajo ponoranjem originalne izdaje iz 1583, ki jo hrani ljubljanski NUK. Pri nemem papirju, posebej za to priložnost izdelanem v Papirnici Vevče, je v primerjavi s prvimi faksi-

Knjiga Pravljice iz igluj, s podnaslovom Eskimske ljudske pripovedke, je nastala na podlagi štirih potovanj češkega popotnika in pisatelja Jana Suchla po azijskem delu Arktike. Med temi potovanji je Suchl zbiral vsakovrstno gradivo o življenju, kulturi in predstavnem svetu Eskimov, teh najsevernejših prebivalcev našega planeta, ki svoje trdo življenje živijo v severni Kanadi, na Grenlandiji, na Aleutih in v severni Aziji, in iz zbranega gradiva je nastala tudi pričujoča knjiga. Ta vsebuje kozmološke zgodbe o nastanku planetov, oblakov in drugih stvari, živalske basni in pravljice o živalih, zgodbe o mitoloških bitjih in o šamanih, poučenih o skrivnostih sveta, ki so lahko dobri ali pa hudi in njena pestra vsebina nam razkrije, da življenje v neprijaznih belih pokrajinah še zdaleč ni tako pust, kot je morda videti na prvi pogled. Ob Eskimskih ljudskih pripovedkah pa se mi hočeš nočeš postavlja še neko drugo vprašanje, ki se glasi: Kako to, da pri nas knjige, ki vsebujejo mitologijo celih ljudstev, izhajajo skoraj izključno kot branje za otroke? Je prav, da se obnašamo tako superiorno?

D. ŠTEFANEČ

Pevski zbor Gloria vadi v velikopoljskem novem gasilskem domu, za kar je gasilec hvaležen. 18 pevcev, ki so doma iz Velike in Male Polane, Hotize, Lendave, Žizkov, Črenšovec in Odranec, se k vajam zbirajo od konca lanskega leta. Glorini dirigent je učitelj glasbe na polanski osnovni šoli Jože Gerenčar, ki mu je v veselje, da je kar nekaj pevcev njegovih nekdanjih učencev. Predsednik zbora je Joško Horvat, ki upa, da se bodo do konca marca naučili toliko pesmi, da jih bo za samostojen koncert. Koncerte nameravajo najprej imeti v domačih krajih pevcev. Foto: Djurica

Kovačevi pevci

37 pevcev mešanega pevskega zbora Štefana Kovača iz Murske Sobote poje že 27. sezono. Redne vaje imajo vsak tork in četrtek. V pevski sezoni 94/95 so že imeli nekaj nastopov. 13. septembra so peli na evropskem prvenstvu v letenju s toplozračnimi baloni, 30. septembra pa na otvoritvi likovne razstave Vinka Gerleca. 15. oktobra so imeli koncert v Fuerstenfeldu v Avstriji. Gre za sodelovanje štirih zborov: iz Fuerstenfelda, Koermeda, Kolinške iz Ljubljane in Štefana Kovača iz Sobote. Nastopili so na svečani seji ob občinskem praz-

niku, 17. decembra pa so peli nogometnemu klubu Mura ob 70-letnici. 23. decembra so nastopili v Šarbogardu na Madžarskem. Nastopi jih čakajo tudi v spomladanskih in poletnih mesecih. 7. marca bodo imeli koncert na Tišini, 17. v Moravskih Toplicah, 28. pa bodo imeli najpomembnejši - letni koncert v soboški kinodvorani. Maja bodo nastopili v Brežicah, junija pa na pevskem taboru v Šentvidu pri Stični. Novembra lani so imeli tridnevne intenzivne vaje v Izlakah. Pevce že tretjo sezono zapored vodi Alenka Brulo-Šiplič.

NATAŠA BRULC

kulturni koledar

- RAZSTAVE**
MURSKA SOBOTA: V galeriji je na ogled pregledna razstava tapiserij Marike Danč-Roth.
MURSKA SOBOTA: V razstavišču Pokrajinskega muzeja je na ogled prenovljena razstava stalne likovne zbirke Od poznega srednjega veka do modernizma.
LENDAVA: V grajskih prostorih so na ogled dela udeležencev dosedanjih mednarodnih likovnih kolonij.
LENDAVA: V galeriji hotela Elizabeta razstavlja akademski slikar Janez Knez iz Trbovej.
GORNJA RADGONA: V gornjeradgonskem muzeju je odprta razstava z naslovom Metamorfoze, razstavlja slikar Peter Avguštin. Sodeluje tudi slikarka Helena Srebotnjak iz Peterburga.
LJUBLJANA: V zgornjih prosotrih Moderne galerije je na ogled velika Pregledna razstava Zdenka Huzjana.
- PRIREDITVE**
LENDAVA: 10. marca ob 18. uri bo v galeriji lendavskega gradu otvoritev razstave slikarja Laszla Nemesa. V počastitev madžarskega kulturnega praznika bodo podelili tudi priznanaja narodnostnim kulturnim ustvarjalcem.
LJUBLJANA: Moderna galerija: v četrtek, 9. marca, bo predstavitev dveh najnovejših slik Andraža Šalamuna iz cikla Mah in srebro.
GORNJA RADGONA: V soboto, 11. marca, ob 18. uri bo v kulturnem domu koncert dveh pevskih zborov, ženskega Manka Golarja iz Gornje Radgone in moškega Provox iz Nove Gorice.
MURSKA SOBOTA: V torek, 14. marca, bo ob 10. in 11. uri (abonma vrtec) in ob 17. uri (za izven) glasbeno-plesna predstava z naslovom Smeško med črkami ali Plesna abeceda. Gostuje plesno gledališče Igen iz Celja. Srečanje lutkovnih skupin s selektorskim ogledom Danila Vranca bo 16. marca ob 9. uri v grajski dvorani.
MURSKA SOBOTA: Prav tako v grajski dvorani bo 10. marca od 8. do 16. ure festival turističnih krožkov in podmladkov osnovnih šol v Prekmurju in Prlekiji. Naslov prireditve: Turizmu pomagaj lastna glava.
LJUTOMER: V četrtek, 9. marca, ob 19. uri bo v galeriji otvoritev razstave slikarskih del Jasne Kozar-Hutheesing. Razstava bo odprta do 24. marca.
- KINO**
MURSKA SOBOTA: 10., 11. in 12. marca ob 17. uri Belji očnjak; Resnične laži bodo na sporedu 10., 11. in 12. marca ob 19. uri; Halgato 14., 15. in 19. marca ob 17. in 19. uri.
GORNJA RADGONA: Vran bo na sporedu 9. 3. ob 19.30 in 10. 3. ob 17.30. Intervju z vampirjem se bo prikazoval 10. 3. ob 19.30 in 12. 3. ob 17.30 in 19.45.

ne zgodi se vsak dan

zvezde vam kažejo

OVEN

Ona: Namesto da se mučiš s preteklostjo, se raje odkrito pogovori o svoji prihodnosti. Sicer si že veliko zamudila, toda še vedno ti lahko uspe. Popazi malo na svoje prepogoste čustvene izlive, sicer bo hudo ...

On: Ne skušaj narediti vsega popolnoma sam, ampak sprejmi ponujeno pomoč, še posebno, če je oseba prijetno dekle, ki precej obeta. Prijhajajo prav zanimivi časi tako poslovno kot tudi popolnoma zasebno.

BIK

Ona: Nad nekom boš zelo razočarana, vendar ne toliko, da mu tega ne bi odpustila. Opravičilo bo prišlo na povsem nepričakovan način, ki ti bo dobesedno izpodnesel tla pod nogami ...

On: Raje dvakrat premisli, preden boš obsodil nekoga, ki mogoče sploh ne bo kriv. Tvoje težave so predvsem posledica tvojih in ne prijateljevih napak. Še vedno pa se ne boš mogel odločiti med koristjo in zabavo.

DVOJČKA

Ona: Začelo se bo obdobje, ko ti bo ljubezen ena najvažnejših stvari v življenju. Toda vseeno bi bilo dobro, da bi vsaj deloma poskrbela tudi za druge stvari. Drugače se ti bo v prihodnosti kaj slabo pisalo.

On: Nesporazumi, ki se ti zdijo povsem nepomembni, bodo do določene mere pomešali tvoje poslovne načrte. Drugič raje pazi na vsako malenkost, predvsem pa je bolje, da o svojih načrtih ne govoriš naključnim znancem.

RAK

Ona: Prijeten konec tedna se lahko sprevrže v trajnejšo zvezo, ki jo že kar dolgo iščeš. Prijateljica ti bo razkrila veliko skrivnost, ki si jo ti že slutila. Toda vseeno ti bo prijetno pri srcu.

On: Pazi, da se ne opečeš, ko se bo pojavil nekdo, ki ima povsem drugačne argumente, a so na tvojo žalost podkrepjeni s konketnimi dokazi. Toda kopriva pač ne pozabe in tudi tokrat se boš izvelkel iz neprijetnega položaja.

LEV

Ona: Prihodnji teden se bo nekaj premaknilo, pa najsi to zadeva tvoje ljubezensko življenje ali poslovno. Vsekakor pa bodo spremembe vplivale predvsem na tvoj odnos do partnerja, ki bo nad tem nemalo prese-

nečen. **On:** Prišel boš v obdobje, ko boš kvasil takšne neumnosti, da jihče ne bo mogel ločiti, ali je to napuh ali le gola naivnost. Prevelika odkritost se ti lahko še maščuje, zato raje popazi na svoje besede.

DEVICA

Ona: Nikar ne prenašaj krivde na tuja ramena, saj je bila odločitev predvsem tvoja. Poskušaj rajši rešiti, kar se da. Pa tudi obisk pri zdravniku bi se ti lahko prav koristno obrestoval, če ne, bo lahko prepozno ...

On: Nečemu se boš prav od srca nasmejal, dobre volje pa boš ves konec tedna. Izlet z novimi prijatelji ti bo prinesel nepričakovana spoznanja o čustvih nekoga, do kogar nisi popolnoma ravnodušen.

TEHTNICA

Ona: Poskusila se boš otestiti spominov na preteklost, a ti tega ne bo uspelo v celoti uresničiti. Nekdo si sicer vztrajno prizadeva pridobiti tvojo naklonjenost, toda tvoje obnašanje ga odbija.

On: Naj ti ne bo žal, da si pogosto osamljen, saj je to odlična priprava za novo popolnejšo ljubezen. Toda vseeno se ti ni treba zapirati vase, kajti za srečo se bo potrebno tudi malce potruditi, predvsem pa oditi v družbo.

ŠKORPIJON

Ona: Nikar se ne obiraj, temveč izkoristi tisto, kar se ti ponuja. Prijeten znanec ti lahko postane tudi kaj več, potrebno bo le premagati začetno sramežljivost in pot ti bo odprta. Pazi se škodoželjnežev, ki jih nikoli ne manjka.

On: Tudi tebi bo končno posijalo sonce. V prihodnjem tednu se ti obeta ugoden razplet poslovne avanture pa tudi finančni učinek ne bo izostal. Le tako naprej - in nikar se ne oziraj na nasvete nasprotnega spola.

STRELEC

Ona: Poskusila si - a se ni obneslo. Toda življenje teče naprej, zato se ne oziraj na preteklo neuspehe, ampak živi za prihodnje uspehe. Partner te bo gnjavil zaradi neke malenkosti, tebi pa bo na koncu vse skupaj prekipelo.

On: Ne razmišljaj tako glasno, saj se lahko tvoje sicer dobronamerne ideje kar hitro obrnejo proti tebi. Potreboval boš prijateljevo pomoč, toda zavedaj se, da se bo nekoč potrebno oddolžiti.

KOZOROG

Ona: Postajaš čedalje bolj nervozna in naveličana vsakdanjega utečenega življenja, zato je skrajni čas, da storiš nekaj za svojo prihodnost. Privoščiš si malo spremembe v svojem življenjskem ritmu in videla boš, da bo takoj veliko bolje.

On: Poslovno ti bo ta teden ostal še dolgo v prijetnem spominu, saj se ti bo nenadoma odprla povsem nepričakovana možnost. Pa tudi tvoj novi družbeni položaj bo povsem nekaj drugega, kot je bil doslej.

VODNAR

Ona: Pred teboj so pomembne spremembe, ki se ti jih ni potrebno bati. Zaradi prijateljevih vprašanj se boš znašla v zadregi, četudi bo on karseda odkrit in konkreten. Ali pa prav zato?

On: Poskusil se boš približati nekomu, do katerega ti je sicer precej, vendar se ti je do sedaj zdelo, da nimaš nobenih možnosti za uspeh. Nad rezultatom boš presenečen tako ti kot tudi tvoji prijatelji.

RIBA

Ona: Nikar ne računaj s tem, da ti bo partner kar tako odpustil zadnji spodrslijaj, saj postaja zaradi tvoje raztresenosti že rahlo nestrpen. Preveliko tveganje ti lahko prinese le izgubo, zato raje dvakrat premisli.

On: Obdobje zabav bo počasi minilo, zato je pravi čas, da se malo resneje posvetiš svojemu poslovnemu življenju. Prijetna družba te bo zvalila na potep, od katerega ne boš veliko pričakoval, a se boš pošteno zmotil.

Milijarda muslimanov

se mora v postnem mesecu ramazan, ki se začne februarja, ves dan postiti. Uživanje hrane in pijače je po koranu dovoljeno le ponoči. Vendar pa je ramazan tudi najdražji mesec v muslimanskem letu. Čez dan se dela z zmanjšano energijo, kar povzroča padec proizvodnje. »Ramadanske subvencije« za uvožena osnovna živila pa stanejo npr. egiptovski državo nekaj deset milijonov dolarjev. Ljudstvo ob Nilu porabi v postnem času 5000 ton sladkorja, kar je še enkrat toliko kot v običajnem mesecu.

Zdravstvena kartica

V Nemčiji imajo zavarovanci namesto zdravstvene knjižice kartice, ki so opremljene s čipom. Z njimi obračunavajo zdravniške storitve.

Zdaj naj bi jih dopolnili še s podatki o zdravstvenem stanju. S takšno kartico bi lahko zagotovili boljšo preventivo. Vsebovala naj bi podatke o krvni skupini, bolezenski zgodovini in najpomembnejše rentgenske posnetke. Pacienti naj bi se prostovoljno odločili, katere podatke bodo vnesli v kartico, kar bi omogočilo informacijo za vse njihove zdravnike. Inteligentna kartica je nemški izum iz leta 1968, s katerim hočejo Nemci ostati svetovni prvaki.

Kdor misli, da so staroegipčanske piramide razkrite, je vse skrivnosti se moti. Ostalo je nekaj drobnosti, ki so jih pri prejšnjih raziskavi prešli. Ena takih je leva manjra, manjša od nohta, izdelana iz zlata in diamantov. Figurica neprecenljive vrednosti je pripadala egiptovski kraljici, ki je živeča pred kakimi 3000 leti. Odslej bo v kairskem muzeju na ogled vsem.

Tak na veliko smo se preminouči teden razpisali kak je nekš čundraš na Tokijskoj borzi zapravo najstarejšo angleško banko, ka smo na sanacijo naši bank skoro pozabili, ka mo pa z zgubof Splošne pločbe, pa s ten v zvezi z našo koprsko banko delali, se pa nemremo genau odloučiti. Dosta ležej je sousidi tanačivati, kak pa pri sebi pomesti, pravi Bela, šteri de se zdaj začno angleški fčiti, ka de bole razmo Butrosa Galija kak novinari, šteri so že v novinaj, zavolo slaboga prevoda, skoro nazaj staro Jugoslavijo napravili, pa cejlo zbrko v našon političnon vrhi, šteri je zavolo te resne debate vse ove drobne nepomembne grajzleraje s šterimi se neprestano ukvarja, na obrobje potisno. Vijdite, kak malo trbej, kak mali naoupačen podatek trbej plasejzrati, ka ove zgoraj začne mrzlica polejvati? Fala novinaron! Ešče gda si kaj takšoga prvouščite, ka ji malo gor zgunite, ovel ka se pa tiče gospouda Butrosa, je v naši očaj zagnje čase zgubjo. Na začetki njegovoga pojavlanja, so sigdar dvakrat povedali Butros, Butros, Gali, takši rešpekt so meli pred njin. Te so pa samo idnok, povedali Butros Gali, naslegnje je pa osto samo Gali. Či de ga ešče malo mimo seko v mednarodnoj politikii, do ga začnoli zvati Galof Tunek, tak kak Belekovoga sousida bratranca, šteri je predsednik štenkarskoga kluba pri zbiralnici mlejka. Tak je začno štenkati zakoj of gospoud Dimsi Rujel ešče izda sidij v parlamentii, čiglij ka je z ednin zvoljeni predsednik lublanske občine. Najboln njemi ne da mira, či dobij v tou formo, poslansko pa ešče predsedniško plačo. Tou bi un traok rad zvedo, pa ne vej kak. Ovin v Lublani nika več ne zavüpa od gda je čšu, kak so si v stanovanjskon skladi za normalno delo velke nagrade talali. Kelko takši nagrajencof je ešče v našoj metropoli? Brat Džouži

Deviski pas navdušuje

Pasovi, ki varujejo nedolžnost, so srednjeveški izum. Zelo so bili priljubljeni med križarsko vojno pa tudi v času francoske revolucije. Vanje so ljubosumni moške vklebili svoje soproje, ker so se bali, da jim bodo nezveste, ter so jih zavarovali celo z dvojnimi ključavnicami. Letos se je v ZDA razpasla moda takšnih pasov za ženske in moške, vendar ne v izvorni kovinski različici. Sodobni pasovi so večinoma mehki in usnjeni, uporabljajo pa jih kot okras oziroma modni dodatek k oblačilom, njihov pomen pa je v času, ko razsaja aids, popolnoma neovomen. Rimski obrtnik Angelo Camerino, verjetno edini na svetu, ki izdeluje deviške pasove, podobne zgodovinskim izvornikom, se je pohvalil, da mu nikoli ne zmanjka naročil, njegovi glavni odjemalci pa so uslužbenci ameriškega veleposlaništva.

V Aziji se je končalo

leto psa in s koncem tega leta so torej v nemilost padli psi. Na Koreji jih bo večina končala v loncu, saj so jedi iz pasjega mesa daleč naokrog znana specialiteta. Korejci so prepričani, da je pasja juha zanesljivo sredstvo za dolgo in zdravo življenje. Leto pa se je prevesilo v leto prašiča. In kakšna usoda čaka prihodnje leto živali, ki so letos skoraj svete? Najbrž enaka!

Spolitizirana vodka

Vladimir Žirinovski je razen za ekscese pravi strokovnjak tudi za reklamo. Tako je na nedavni sprejem v restavraciji Palača Evrope v Strasbourgu prinesel s seboj ducat steklenic vodke z lastnim imenom. Na etiketi je še portret Žirinovskega in zemljevid velike Rusije z mejami do Poljske in Bosporja.

Žirinovski jo je zastoj delil gostom na kosilu, pri tem pa so

Celine se dvigajo

Francoski strokovnjaki, ki s pomočjo satelita opazujejo premike Zemlje, trdijo, da se zemeljska tla premikajo podobno kot morje ob izmenjavi plime in oseke. Tako se mesto Toulouse na jugozahodu Francije sleherni dan dvigne in nato pade za 40 centimetrov. V raziskavi, ki poteka v sodelovanju z Naso, so ugotovili, da se večina celin na leto dvigne za en centimeter. Dviganje je posledica topljenja ledenikov, s čimer se zmanjša teža celine. Ameriški in francoski

Črno - evergrin

Pravijo, da sta edini barvi, ki sta črna in bela. Može je res, saj sta tako reklo ni in se ju nikoli ne nanaša. Črna je znamenje sične elegancije, ki nikoli ne zastari, kolikor starejšemu oblačila v zadnjih letih danes ne izberemo enega črnega kosa garderobe, h kateremu nato nramo živahnejše, ampak se lahko zavrti v črno od nog do glave - in to brez bojazni, da ljudje našo garderobo menjali za žalno črno. Posebno homo v črni obleki gantni, če bomo ozke linije, pa naj skoraj oprijete blazin go ali mini krilo.

Lov na gazele

Nigerijski vozniki avtobusov imajo skromne plače, zato so prisiljeni polniti družinski proračun na različne, včasih zelo nenavadne in nezakonite načine.

Da se z avtobusi nalašč zaletavajo v antilope in druge divjačino, ni nobena skrivnost, čeprav pri tem početju tvegajo svoja življenja in življenja potnikov. Pred kratkim se je tragično končal tak lov v bližini mesta Akure. Vneti voznik je namreč v želji, da čimprej pri-skrbi slastno večerjo za številno družino, v temi zamenjal pešca ob cesti z antilopo in ga hladnokrvno povozil. Seveda so ga takoj pripravili, policija pa je ugotovila, da pešec ni bil nihče drug kot državni uslužbenec komisije za prometno varnost. Nigerija je namreč svetovna rekordarka po številu nesreč.

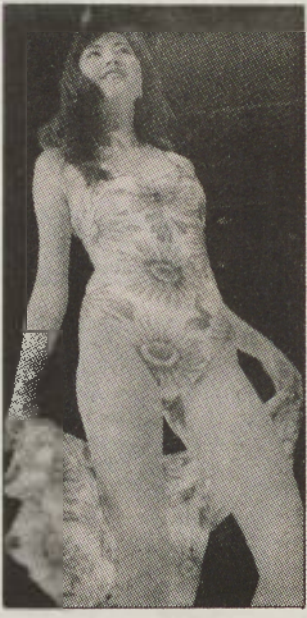

Indijske železnice so se resno lotile posodobljanja. Pri proizvodnji so naročile 32 lokomotiv. Prvi dve, vsaka težna 25 ton, že nared. Preden pa bosta vozili po tirih, bosta še malo leteli. Z njimi tovornim letalom so ju najprej odpeljali v Švico, kjer jima bodo dali vsa potrebno električno opremo. Šele od tam ju bodo odpeljali v Indijo. Po isti poti bo šlo tudi preostalih trideset lokomotiv. Indijske železnice očitno računajo, da se jim bo velika

za vsakogar nekaj

Bikini ne bo obvezen

Ko je že kazalo, da bo bikini edina modna zapoved prihodnjega poletja, so se na revijah v tujini vendarle začele pojavljati tudi enodelne kopalkke.

Baretka je okrogla, mehka klobučevinasta čepica brez ščitnika. Baretka je starogrškega oziroma rimskega porekla.

Racionalna raba tople vode

Racionalno se lahko obnašamo tudi pri porabi tople vode. To lahko dosežemo, če temperaturo tople vode omejimo na 45 do 50 stopinj.

Holesterol za starejše ni nevaren?

Staranje lahko ima tudi dobre strani. Znanstveniki so namreč ugotovili, da visoke stopnje holesterola v krvi pri ljudeh, starejših od 70 let, ne povzročajo srčnih bolezni.

Kuhajte z nami

Pečeni skutini žličniki

Potrebujemo: 0,5 kg sveže skute, 6 jajc, sol, približno 2 deli kisle smetane, 40 dag ostre moke; za pečenje in preliv: 12 dag masla, 6 žlic vode, 6 žlic kisle smetane.

Skuto zelo drobno zdrobimo ali še bolje pretlačimo in pri mešamo vse druge sestavine. Nato pristavimo v široki kozici maslo in vodo. Ko to zavre, začnemo oblikovati z zmehčano žličko lepe žličnike.

Skutine žličnike lahko potresemo s sladkorjem z dodatkom vanilina. Če hočemo imeti bolj sočne žličnike, jih med peko polijemo s skodelico mleka.

O hrenu

Od številnih koristnih snovi, ki jih vsebuje hren, je treba omeniti predvsem ogljikove hidrate, balastne snovi, beljakovine in nekaj maščobe.

banju hrena. Vsebina žveplastege eteričnega olja pa zagotavlja, da hren ni le začimba, marveč tudi zdravilo.

Advertisement for Jeklo Tehna (wood products) with contact information for Maribor and Murska Sobota.

Advertisement for Glasbene lestvice (music charts) listing various songs and artists.

Advertisement for Prezare z ogledali (TV shows) listing various programs and their times.

Advertisement for Radio MV - Murski Val - UKV, listing radio programs and frequencies.

Advertisement for Alergije? (Allergies?) discussing allergy treatments.

Advertisement for Lak se stara (The car gets older) discussing car maintenance.

Large advertisement for Pen (penicillin) featuring a grid of words and their definitions.

Po občinah še regije ali pokrajine

Projekt (za) Pomurje kot vzorec

V pokrajini ob Muri jo že nekaj mesecev intenzivno ustvarjajo

Pomurje (kot geografska pokrajina) je spet nekakšen vzorčni projekt; uspešna (ali neuspešna) rešitev prostorskih problemov, povezanih z novimi gospodarskimi in prometnimi načrti na območju pokrajine, naj bi postala usmeritev pri oblikovanju drugih prostorskih načrtov regij in države. Razumljivo je, da so v pokrajini, ki je bila v preteklosti umetna administrativno-politična tvorba in kjer se je najprej začela delitev na Prleke in Prekmurje in šele nato na 18 občin, tačas vsi zelo razburjeni. Razburjeni so tako zaradi načrtovanih velikih posegov v prostor, o katerih navedeni prebivalci ne vedo kaj dosti, kot tudi zaradi ponovnega pojavljanja naziva Pomurje, kar diši v sedanjem času napovedanega oblikovanja regij po vnaprej predpisani obliki.

Manjci ni tako in niti ne more biti tako. Če Prekmurci in Prleki ne bodo več upravno-politično-administrativna regija, jih k temu prav nihče ne more prisiliti. Ustava Republike Slovenije daje v 143. členu vsem občinam pravico, da se samostojno odločijo o povezovanju v širše samoupravne lokalne skupnosti, tudi v pokrajine, za urejanje in opravljanje lokalnih zadev širšega pomena. V sporazumu z njimi prenese država nanje določene zadeve iz državne pristojnosti in določila teh skupnosti pri predlaganju ter izvrševanju nekaterih zadev iz državne pristojnosti. Nekateri si želijo, da bi se oblikovale takšne ustavne regije ali pokrajine na levem in desnem bregu reke Mure, čeprav lahko po sedanjih zapletih predvidevamo, da že to ne bo enostavno, saj se želijo posebej povezati goriške občine, na desnem bregu pa se prebivalci občine Gorinja Radgona nikakor nimajo za

Prleke. Prav v tem povezovanju se bo pokazalo, kako razsodni in gospodarni so župani: ustvarjanje premajhnih regij povečuje število zaposlenih administrativnih delavcev in davek državljanov, več denarja iz proračuna bo porabljenih za plače uslužbencev in manj za reševanje skupnih problemov.

V minulih tridesetih letih je Sloveniji manjkalo teoretično utemeljen in na realnih dejstvih načrtovan razvoj regionalizma. Umetno oblikovane administrativne tvorbe, novi upravno-politični centri, zancmarjanje nekdanjih krajevskih središč, ki so počasi nazadovali in s tem onemogočali razvoj celotnega območja, ki je imel za eno najhujših posledic izseljevanje mladine, pa so povzročili še hitrejšo nazadovanje. Če je določeno območje poleg vsega še obmejno, obkroženo z mejami in naravnimi oviro (reko), je razvoj še težji. Izobraženci, kolikor jih je bilo, so ostajali v velikih mestih, saj jim domača pokrajina ni omogočala normalnega življenja.

Če ima regija pri nas še vedno nekakšen negativen predznak državnega dirigiranja, pa je v svetu oziroma Evropi drugače. Re-

... takoj na začetku naj se natančno opredeli in poudari, v kakšni stroki in s kakšnim namenom se termin *regija* uporablja ...

gionalizem namesto ozkih krajevnih in mestnih interesov. Regionalni razvoj območij, ki imajo skupne interesne točke, čeprav so na meji ali celo na dveh (treh) straneh meje, namesto podrejanja državnim smernicam, ki določeni pokrajini ne prinašajo nobenih koristi. Za marsikoga zveni to razmišljanje laično in neprimerno, predvsem v sedanjem času, ko vsi go-

vorijo le o novih občinah in boju za njihovo finančno in drugačno moč. Dejstvo je, kakor ugotavljajo strokovnjaki Urada za prostorsko planiranje, da se Sloveniji pozna pomanjkanje strokovnjakov s področja prostorskega planiranja, ki bi znali razmišljati široko, neomejeno in politično neobremenjeno. Regije, ki so bile ustanovljene po politični doktrini, so postale za nekatere oklep, ki jih je omejeval. Npr. Pomurje je bilo tipična politična regija, s katero je oblast želela pokrajino na levem bregu Mure obdržati in hitreje priključiti novi državi - morebiti bi bila kot samostojna regija preveč samostojna ali prelahka plen sosedom. Ljutomer se je v minulih letih čutil prikrajšanega za razvoj na račun Prekmurja; nasprotovanje politični administrativni regiji je najmočnejše izbruhalo v minulih letih in je tako

Bodo regije na levem in desnem bregu reke Mure oblikovane po obliki in načinu izgovorjave *regije* in *kastrole*?

potencirano, da noče sodelovati niti pri najnujnejših projektih in nalogah. In prav to je velika nevarnost, ki grozi določenim območjem, ki se morajo (bi se morala) ukvarjati s skupno problematiko, čeprav bodo v prihodnosti v različnih regijah.

Ker v teh vrsticah ne želim vplivati na prihodnje oblikovanje regij, ki si jih vsak od novih lokalnih veljakov zamišlja po svoje, bi rada opozorila še na eno plat združevanja v regije, ki pa jo zadnje čase vedno pogosteje spregledajo: *geografska določenost in ljudje*. Že L. Mumford, ameriški regionalist, je poudarjal pomen harmoničnega ravnotežja ljudi in narave: *regija je področna enota, oblikovana s skupnim prvotnim stanjem geološke strukture, prsti, površinskega reliefa, porečja, klime, vegetacijskega živalstva, preoblikovana in definirana s človeškimi bivališči, z udomačitvijo in aklimatizacijo novih vrst rastlinstva in živalstva, z rastjo skupnosti v vaseh in mestih, z obdelovanjem kulturne krajine in z nadzorom zemlje, klime in gibanj, določenih s stra-*

ni države in tehnike. V Sloveniji so v preteklosti po zaslugi S. Mrzlikarja in A. Briškega z Urbanišničnega inštituta upoštevali predvsem tri načine opredeljevanja regij: določanje regij na osnovi potencialnih pogojev in podobne produkcijske strukture - kriterij gospodarske homogenosti - in na osnovi gravitacije. Njuna klasifikacija na prirodne regije na eni strani ter na drugi na homogene in gravitacijske regije je bila v šestdesetih letih osnova za določanje regij!

Prof. dr. Igor Vrišer (konzultant ekipe, ki pripravlja prostorski plan regije ob Muri) jim je v drugi polovici sedemdesetih let dodal še fiziognomične (naravne), tehnične in ekonomske regije (ki so lahko tudi specifične). Vrišer opredeli regije predvsem v kontekstu planiranja in načrtovanja v prostoru, hkrati pa opredeli pomen celostnega obravnavanja dejavnikov regionalizacije. Njegova definicija regije in opozorjanje nujnosti, da se takoj na začetku natančno opredeli in poudari, v kakšni stroki in s kakšnim namenom se termin *regija* uporablja, je na začetku regionalnega prostorskega planiranja nadvse pomembna: *Regija je v regionalnem načrtovanju osnovna prostorska, teritorialna ali pokrajinska enota. Prostorski planer vidi v regiji določeno ozemlje, na katerem se naravni in predvsem družbeni elementi in faktorji prepletajo in povezujejo na takšen način, da tvorijo nekakšno individualno in glede določenih naravnih, gospodarskih in socialnih obeležij organsko povezano prostorsko enoto, ki se razlikuje od sosednjih enot.* Tako lahko poznamo več specifičnih regij na določenem območju, npr. naravno-fiziognomične, ekonomsko-geografske ali gozdno-gospodarske regije, ki jih imenujemo zdravstvene, arheološke, upravne, umetnostnozgodovinske, turistične, kmetijske regije itn.

Ta trenutek je območje pomurske, prleško-prekmurske regije pomembno zgolj v kontekstu prostorskega planiranja, zato naj se lokalisti ne ukvarjajo z ločevanjem tam, kjer to ni potrebno oziroma je lahko usodno za vse! Prav gotovo pa bo potrebno že kmalu domisliti in doreči, kaj ljudi na določenem območju povezuje in kaj ločuje, kje je več ločevalnih kot povezovalnih dejavnikov? Žalostno, če bi bila regija oblikovana po obliki ali izgovarjavi *regije* in *kastrole*!

BERNARDA B. PEČEK

Zavest o okolju

Svetovno dvorišče (2)

S čigavega na čigavo dvorišče bomo nasuli svinjarijo ali kako naj vzpostavimo ravnovesje z naravo, ki smo ga zavestno sesuli

Dokler ne pride do katastrofe

Ostajamo torej pred tem, kar bo edino učinkovito spremenilo ravnanje ljudi. Neka velika ekološka katastrofa. Obenem zelo velika, da bo delovala streznotveno in izzvala korenito spremembo obnašanja, po drugi strani pa ne tako strašna, da bi zelo ali celo popolnoma uničila planet. Nič drugega ne bo pomagalo.

Je pa Gorova knjiga izredno dragocena pri naštevanju in razčlenjevanju ekoloških zagat in kulturoloških okoliščin zmotnega ravnanja z okoljem. Avtor je prepotoval velik del planeta in videl mnoge ekološke katastrofe in nesmisle. Seznanil se je in govoril s strokovjaki in aktivisti na vseh celinah, nabral si je ogromno informacij in je izborni razgledan. Našteto nekatere najbolj znane ekološke nesreče, pojave, ugotovitve in modele iz njegove knjige.

Lista ekoloških nesreč, lista smrti in umiranja

V ruski osrednji Aziji se je skoraj v celoti izsušilo Aralsko morje, četrto največje celinsko morje. Ribiške ladje so v pesku, v tovarne za predelavo rib, ki so jih zgradili za ulov v Aralskem morju, vozijo ribe s pacifiške obale več tisoč kilometrov daleč. Zamrznjene, z letali. Morje se je izsušilo zaradi preobsežnega namakanja in pretiranega reguliranja.

Leta 1988 je na obale Severnega morja naplavilo 12 000 mrtvih tjušnjak, dve leti pozneje je na obale Belega morja naplavilo milijone mrtvih zvezd, da so ljudje do kolen brodili med njihovimi trupeci. Za verjetnega krivca veljajo vojaški radioaktivni odpadki.

V karibskem morju so umrli celotni koralni grebeni, količina klora v ozračju - klor dokazano razžira ozonsko plast - se je v zadnjih štiridesetih letih povečala za 600 odstotkov. Koncentracija ogljikovega dvokisa in drugih plinskih molekul, ki zadržujejo od zemlje

odbito sončno svetlobo, zaradi česar prihaja do pojave tople grede, se je po drugi svetovni vojni povečala za 25 odstotkov.

Prebivalstvo na svetu narašča. Od časa, ko se je pred 200 000 leti pojavil sodobni človek, pa do obdobja, ko je živel Julij Cezar, to je tja do začetka našega štetja, ni na Zemlji nikoli živelo več kakor 250 milijonov ljudi. Ko je Kristov Kolomb približno 1500. leta plul v Ameriko, je bilo na svetu približno 500 milijonov ljudi. Od pojave človeka do leta 1945 je živelo več kakor 10 000 generacij, svetovno prebivalstvo pa se je v tem času povečalo na dve milijardi. Danes se v času enega človeškega življenja prebivalstvo poveča za trikrat več kot prej v desetstičih generacijah. Računajo, da bo leta 2032 na svetu živelo 9 milijard ljudi. V tem času se za milijardo poveča v desetih letih.

Ko je julija 1989. kolhozni delavec iz Ukrajine vrgel v tamkajšnjo reko Noren med nabiranjem gob cigaretni ožek, se je reka vžgala. Tako z različnimi vnetljivimi kemikalijami napojeno reko so imeli tudi v ZDA.

V Indiji se v reko Ganges izceja kanalizacija 114 velikih mest, zaradi onesnažene vode v deželah tretjega sveta vsak dan umre 25.000 ljudi. Nihče na svetu noče povezovati te in druge visoke smrtnosti z demografsko eksplozijo, ki jo omenjamo zgoraj. Naravnost rečeno: kaj šele bi bilo, koliko prebivalcev bi bilo na svetu, če smrtnost v nerazvitih državah ne bi bila tako visoka!

Na območju mesta Mexico City se podtalnica znižuje za tri in pol metra na leto, na območju Pekinga z milijonov ljudi v preskrbi z vodo odvisnih skoraj izključno od Nila. V naslednjih 35 letih se bo število pivcev Nilove vode »po zmernih napovedih« povečalo na 100 milijonov. »V Nilu pa bo še vedno toliko vode, kot je je bilo, ko so našli Mojzesa v trsu,« pravi Gore.

Vetrovi in hudourni vode v Indiji vsako leto odnesejo okrog 600 milijard ton prsti. Večina zaradi izsekavanja gozdov.

Večina najpomembnejših ribolovnih območij na svetu je izčrpana. Od leta 1950 se je skupni letni ulov povečal za 500 odstotkov, obnovitvene sposobnosti večine ribolovnih območij so prekoračene.

Na vseh celinah izredno izumirajo žabe, močeradi in krastače. Naštevajo različne vzroke, posledice za biološko ravnovesje so nepredvidljive, nihče pa ničesar ne ukrene.

(Nadaljevanje prihodnjic)
ŠTEFAN SMEJ

400 kV prek naših pleč (2)

Po priporočilih strokovnjakov, ki se v razvitem svetu že dalj časa ukvarjajo z vplivi elektromagnetnih polj na človeka, bi le-ta naj ne živel na območju, ki je od trase ali jnovoda oddaljeno toliko metrov, kot je nazivna napetost (v kV) voda. V primeru, ki ga v nadaljevanju obravnavamo, je to 400 metrov na vsaki strani na razdalji od madžarske do italijanske meje. Ali pa se bomo na račun električne energije odrekli

strokovnjaki so že ugotovili povečanje med bližino visokonapetostnih daljnovodov in naslednjimi boleznimi: povišane vrednosti hemokritov in povišan krvni tlak, vegetativna distonija in stres, motnje v obnašanju in podaljšani reakcijski čas, ostabitev imunskega sistema, migrene, spremembe srčnega ritma, alergije, motnje pri spanju, vidu ... V Nemčiji zvezno ministrstvo za zdravstvo priporoča, da se pri prostorskem planiranju in pozidavi upošteva varnostna razdalja od povzročitelja takih sevov. Pri tem moramo vedeti, da tudi tam, kjer se vedno obdajajo dvojni merila okrog varnostne razdalje oziroma mejnih vrednosti elektromagnetnih polj. Po veljavnem standardu DIN-VDE 0848, ki je bil narejen izključno zaradi tehnične varnosti, leti nimajo veliko skupnega z varnostjo človeka. Mnogo primernejša merila za varovanje zdravja so tista, ki jih predpisujejo zvezski normativ za »sevanja varovalna delovna mesta« uporabnikov računalnikov, to so MPR - 2 in TCO, nadalje priporočila združenja gradbenih biologov in seveda zdravstvene organizacije. Vsa naša vedena merila so 16- do 20-ti-

sočkrat strožja od meril po DIN-VDE 0848, ki so, kot že rečeno, narejena zaradi varovanja tehnike in ne človekovega zdravja.

Oglejmo si sedaj nekaj najbolj

V človeškem telesu obstajajo eksaktno dokazljiva električna stanja oziroma procesi:

- EEG = 50. mV in 1 pT (možgani)
- EEC = 3 mV in 50 pT (srce)
- »magnetosomi« v možganih 82 mg magnetni kristali
- tok skozi pore membran (10 pA)
- električno nabiti živčni vodni (70 mV)
- električno nabita rdeča krvna telesa
- endokrine žleze

znanih sodnih sporov po svetu, ki so bili sproženi zaradi protestov prizadetega prebivalstva.

Leta 1986 je Elektroindustrijska družba v kraju Houston v ZDA morala plačati prek 25 milijonov dolarjev odškodnine privatni žoli, ker je visokonapetostni daljnovod, ki je potekal čez zemljišče šole, ogrožal zdravje 3000 otrok. Traso so morali prestaviti.

Območno sodišče v Torinu v Italiji je leta 1988 zahtevalo prestativitev 380 kV daljnovoda in posta-

vitev opozorilnih napisov.

V kanadski provinci Manitoba je elektrodružba na zahtevo prebivalstva izrazila pripravljenost, da odkupi vse stanovanjske hiše ob 150 km dolgi trasi predvidenega daljnovoda.

Dovolj zgorevne je lahko tudi članek, ki je izšel v dnevnem časopisu *Svenska Dagbladet* na Švedskem 18. 3. 1994 in ki poroča o uporabi spremenjenega tipa viso-

zdravje ljudi, ki so v bližini le-teh oziroma ki jih uporabljajo. V krajih, kot je naše Prekmurje, si je skoraj nemogoče zamisliti kolikor toliko raven koridor za v naslovu omenjeni daljnovod, ki bi potekal mimo naselij na zadostni oddaljenosti in ki nam ne bi kazil pokrajine z visokimi stebri. In tako je še marsikje v Sloveniji.

Tega bi se morali zavedati predvsem tisti, ki se poigravajo z zgodovinskimi odločitvami in pa seveda naši prostorski planerji. Slovenija je namreč tako majhna dežela, da moramo zelo paziti, da nam bo ostalo še kaj zdravega in čistega prostora. Tudi na videz tako nedolžna zadeva, kot je visokonapetostni daljnovod prek naše dežele, ki bi nam celo prinašal nekaj električne energije, je morda, gledano s širšega časovnega intervala, vprašljiva, dokler ne izkoristimo vseh možnosti, ki jih ponujata racionalizacija porabe električne energije in prehod na manj energetsko potratno gospodarstvo in celotno državo.

STOJAN HAJNIC
dipl. inž. gradb.

VIRI:

- Dr. Dieter Braun Dipl. Biol.: Zeitbombe Wohn und Schlafraum, Artisan Verlag 1994
- Dr. Andras Varga Dipl. Ing.: Molekularbiologischer Nachweis über die Wechswirkung zwischen Menschen und elektromagnetischer Umwelt
- Wohnung und Gesundheit; Fachzeitschrift für Ökologisches Bauen und Leben, Nr. 72 Herbst 1994

Prva državna nogometna liga

Beltinci : Mura 3:1

Beltinci - Igrišče Beltinec, gledalcev 5.000. Sodnik: Kandare (Ljubljana). Strelci: 1:0 Škaper (14), 2:0 Baranja (45), 3:0 Herceg (55), 3:1 Topič (70).

Beltinci: Zver, Godina, Vorobjov, Jengurazov, Jančič, Granov, Črnko, Neiman, Baranja (Cirkvenčič), Herceg (Osterc), Škaper.
Mura: Volk, Karoš (Baranja), Kokol, Breznik, Alihodžič, Poljšak, Stampfer, Brezič, Belec (Džafič), Bakula, Topič.

Druga državna nogometna liga

Nafta : Mengeš 1:0

Lendava - Igrišče Nafta, gledalcev 700. Sodnik: Kodrič (Ptuj). Strelci: 1:0 Vickovič (80).

Nafta: Zajtl, Hozjan, Gašević, Slavic, Šabjan, Drvarič, Hranilovič, Vickovič, Kukič (Utroša), Baša (Meničanin), Gabor.

Domžale : Turnišče 5:1

Domžale - Igrišče Domžal, gledalcev: 100. Sodnik: Glažar (Ptuj). Strelci: 1:0 Samardžič (2), 2:0 Vončina (45), 3:0 Kuprivec (45), 4:0 Cvijanovič (68 -11 m), 5:0 Kuprivec (72), 5:1 Pucko (83).

Turnišče: A. Zver, Ternar, Lackovič, Vori, Žekš, Mujdrica, Baranja (Krančič), Vörös, Novak, Ropoša (Pucko), M. Zver.

Beltrans : Zagorje 0:4 (0:2)

Veržej - Igrišče Beltransa, gledalcev 200. Sodnik: Vivod (Dolič). Strelec treh golov je bil Petrušič, enega Puklavac (avtogol).

Baltrans: Rajh, Slana (Hošpel), Modlic, R. Berendijaš, Puklavac, A. Osterc, Vožlič (Makoter), Z. Osterc, Brunec, Zrim, Stojko.

Strelstvo

Zmagi Ljutomete in Turnišča

V sedmem kolu prvenstva v prvi državni strelski ligi je ekipa Ljutomete v Cerknici premagala Brest s 1715:1708 krogov. Za Ljutomete so tekmovali: Manuela Rudolf 580, Darko Horvat 568 in Rajko Robnik 567 krogov. (AV) Ekipa Štefana Kovača iz Turnišča pa je v Trbovljah premagala ekipo A. Hohkraut. Srečanje se je končalo neodločeno s 1739:1739 krogov, vendar so bili Turniščani za krog boljši v zadnji seriji in so tako osvojili točke. Za Turnišče so tekmovali: Vili Ravnikar 584, Robi Markoja 581 in Božidar Draškovič 574 krogov. (FK)

V sedmem kolu prvenstva v drugi državni strelski ligi je Trzin premagal Ml Pomurko iz Murske Sobotice s 1689:1670 krogov. Za Pomurko so streljali: Milan Kreft 565, Janez Gomboc 558 in Martin Žigo 547 krogov. (FŠ)

V sedmem kolu prvenstva v tretji državni strelski ligi je Radgona premagala TS Ormož s 1693:1656 krogov. Za Radgono so tekmovali: Milan Svetec 578, Branko Horvat 559 in Davorin Slanič 556 krogov. (DS)

ŠPORTNA NAPOVED

V športni napovedi št. 4 je naš gost predsednik Nogometnega kluba Žitkovci Jože Bukovec. Prognoziral je takole:

Pari	Nap.
1. BELTINCI : Koper	1
2. Izola : MURA	2
3. Olimpija : Vevče	1
4. Maribor : Primorje	1
5. Gorica : Publikum	0
6. BELTRANS : Mengeš	0
7. NAFTA : Radeče	1
8. Slovan : TURNIŠČE	0
9. RENKOVCI : Starše	1
10. Pobrežje : BAKOVCI	2

ŠPORTNA NAPOVED ŠT. 4

	Tip
1. BELTINCI : Koper	
2. Izola : MURA	
3. Olimpija : Vevče	
4. Maribor : Primorje	
5. Gorica : Publikum	
6. BELTRANS : Mengeš	
7. NAFTA : Radeče	
8. Slovan : TURNIŠČE	
9. RENKOVCI : Starše	
10. Pobrežje : BAKOVCI	

Izpolnjene lističe pošljite na uredništvo Vestnika, Murska Sobota, Arhitekta Novaka 13, najpozneje do petka, 17. marca 1995. Pri zbiranju bomo upoštevali 8 pravih napovedi.

Ime in priimek ter naslov:

I. SNL

Rezultati - 17. kolo
Beltinci : Mura 3:1
Rudar : Vevče 3:1
Maribor : Olimpija 0:2
Izola : Gaj 1:1
Jadran : Primorje 0:1
Gorica : Korotan 1:0
Živila : Koper 1:2
Železničar : Publikum 1:2

Olimpija	17	13	1	3	48:16	27
Maribor	17	9	5	3	32:18	23
MURA	17	10	2	5	33:19	22
Publikum	17	9	4	4	25:13	22
BELTINCI	17	9	3	5	39:17	21
Železničar	17	9	2	6	37:23	20
Gorica	17	8	3	6	34:22	19
Rudar	17	8	3	6	26:22	19
Korotan	17	7	2	8	24:23	16
Primorje	17	5	5	7	22:23	15
Koper	17	6	3	8	13:21	15
Izola	17	5	5	7	21:37	15
Gaj (-1)	17	3	8	6	18:36	13
Vevče	17	4	4	9	21:35	12
Živila Naklo	17	1	7	9	16:27	9
Jadran	17	0	3	14	10:67	3

II. SNL

Rezultati - 16. kolo
Nafta : Mengeš 1:0
Beltrans : Zagorje 0:4
Domžale : Turnišče 5:1
Elan : Papirničar 2:1
Steklar : Dravinja 0:0
Slovan : Piran 2:2
Drava : Šmartno 3:1
Rudar : Železničar 6:0

Zagorje	16	10	4	2	31:5	24
Šmartno	16	10	4	2	34:17	24
Rudar	16	10	3	3	30:12	23
NAFTA	16	7	8	1	22:14	22
Piran	16	8	2	6	37:22	18
Papirničar	16	7	3	6	24:19	17
Dravinja	16	5	6	5	21:15	16
Drava	16	6	4	6	21:27	16
Domžale	16	6	3	7	23:25	15
Mengeš	16	4	7	5	10:13	15
TURNIŠČE	16	5	4	7	22:31	14
Slovan	16	4	6	6	22:31	14
BELTRANS	16	4	3	9	15:25	11
Steklar	16	2	7	7	15:26	11
Železničar	16	3	4	9	22:37	10
Elan	16	1	4	11	9:39	6

I. DNTL - moški

MT SOBOTA	18	17	1	93:33	34
Melamin	18	14	4	70:56	28
TAM G. V.	18	13	5	82:44	26
Olimpija	18	12	6	81:45	24
Vesna	18	10	8	64:62	20
Preserje	18	7	11	57:69	14
Krka	18	5	13	48:78	10
Ilirija	18	5	13	44:82	10
Slovan	18	4	14	46:80	8
RADGONA	18	3	15	45:81	6

I. SKL - ženske

POMURJE	5	5	0	430:292	10
Ježica ml.	6	4	2	396:356	10
Slovan	5	4	1	344:279	9
Maribor ml.	6	2	4	382:420	8
Sežana	6	1	5	359:458	7
Šentvid	6	1	5	320:426	7

I. A DOL - moški

VIGROS P.	20	18	2	57:16	36
Olimpija	20	13	7	47:32	26
LJUTOMER	20	11	9	42:35	22
Pionir	20	10	10	38:36	20
Kamnik	20	8	12	30:43	16
Fi Prom	20	0	20	8:60	0

II. DRL - moški

Kriško (-1)	18	16	0	2 454:320	31
POMURKA	18	14	0	4 485:385	28
Lisca	18	13	0	5 451:379	26
Radeče	17	11	0	6 406:363	22
Ormož	18	10	1	7 388:368	21
Celje	18	8	2	8 393:401	18
Dol (-1)	17	9	1	7 366:380	18
POLET	18	7	2	9 424:403	16
KROG	18	7	1	10 379:409	15
V. Nedelja	18	7	1	10 364:391	15
Brežice	18	1	0	17 352:466	2
MLADINEC	18	0	0	18 287:493	0

II. DOL - ženske

ŽIBRAT	19	18	1	56:14	36
SOBOTA	19	15	4	52:27	30
Šoštanj	19	13	6	46:22	26
Šentvid	19	12	7	40:31	24
Rogoza	19	10	9	37:28	20
Paloma	19	10	9	40:33	20
Ptuj	19	8	11	33:40	16
Ruše	19	8	11	29:38	16
Fi Prom	19	8	11	30:43	16
Solkar	19	6	13	28:43	12
Mežica	19	5	14	21:47	10
Črna	19	1	18	9:55	2

Nogometni komentar

Beltinci dobili derbi z Muro

Preteklo nedeljo je bil v Beltincih prekmurski prvotligaški derbi med Beltinci in Muro. Za ljubitelje nogometa težko pričakovano srečanje je na igrišču v beltinskem parku pritegnilo nad pet tisoč gledalcev. Razburljiv začetek v pravem nogometnem razpoloženju je pripadel Beltincanom in že v četrtni minuti bi lahko Herceg dosegel vodstvo, vendar je bil nespreten. Samo dve minuti zatem je Baranja zadel prečko. Potem so si ustvarili lepo priložnost za gol tudi Sobočani, a je Belec ni izkoristil. Pritisk domačih je še naprej trajal in najboljši strelca lige Škaper je prvi zatresel mrežo. Herceg je pobegnil po levem krilu in lepo podal žogo v kazenski prostor do prostega Škaperja, ki jo je brez posebnih težav potisnil v mrežo v veliko veselje domačih navijačev. Pet minut pred koncem se je prebil v kazenski prostor Kokol, vendar je zadel zunanji del mreže.

Ko je že kazalo, da se bo prvi polčas končal z minimalnim vodstvom Beltincanov, je na sceno stopil Baranja, ki je bil v prvem polčasu eden najbolj opaženih igralcev, se po samostojni akciji odločil za strel proti vratom in žoga se je znašla za hrbtnom Volka. Trener Kovačič je po polčasu poslal v igro dva nova igralca Baranja in Džafiča in Mura je imela nekaj časa oblast na igrišču, vendar so Beltinci s hitro akcijo zopet ogrozili vratarja Volka. Ta je sicer odbil žogo, ki jo je Baranja poslal proti vratom, vendar do Hercega, ki jo je porinil v mrežo. S tem je bila usoda Sobočanov zapečaten, čeprav se niso predali. V eni od akcij je Topiču uspelo doseči časten zadetek in tako ublažiti visok poraz. V nadaljevanju se je Beltincanom ponudila še ena lepa priložnost za gol, vendar se je Herceg namesto za podajo prostemu Škaperju odločil za strel in

priložnost je splavala po vodi. Tudi pred koncem je nevarno streljal Bakula, vendar mimo gola. Zmagala Beltincanov je zaslužena, saj so prikazali bolj kombinatorno igro, hkrati pa si tudi ustvarili nekaj zrelh priložnosti za gol. Po tem telega pa je obramba Mure tonila delovala zelo nezanesljivo.

Čast pomurskih nogometnih drugotigašev je rešila lendavska Nafta, ki je doma premagala Mengeš, vendar težje, kot je bilo pričakovati. Lendavčani so sicer ves čas tekme pobudili nadapali, vendar je Vickovič uspelo doseči edini zadetek deset minut pred koncem. V pričakovano huda poraza pa so doživeli moštvi Turnišča in transa iz Verzeja. Nogometni Domžal so se na razmočenem igrišču bolje znašli, za visok poraz pa je kriva tudi nezanesljiva obramba Turnišča. Veržečani so začeli tekmo z Zagorjem zelo poletno, vendar niso imeli sreče. Ko so imeli največjo premošnjavo nesrečno prejeti zadetek. Veržečani so imeli lepo priložnost za gol, vendar je izbral golca Puklavca in žoga se je zadel v mrežo. Tudi v nadaljevanju igre so imeli Veržečani pobude, vendar so bili premalo pozorni na hitre protinapade Zagorčev, kjer se je predvsem odlični Petrušič, ki je dosegel tri gola.

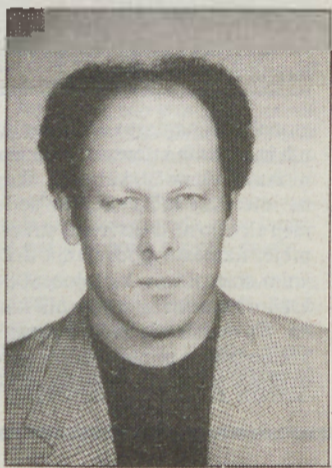
Feri Maučec

**Pred startom nogometnih tretjeligašev
Bakovci za vrh, Renkovci za
obstanek**

V soboto se začena pomladni del prvenstva v tretji državni ligi, kjer sodelujeta pomurska ligaša Bakovci in Renkovci. Ob moštvi sta se zavzeto pripravljali za nadaljevanje prvenstva ter odigrali tudi številne prijateljske tekme. Kako so pripravljani in kaj pričakujejo od tekmovalca, o tem smo se pogovarjali s trenerjema obeh moštev.

Stanko Preradovič - trener Renkovcev: "Za drugi del prvenstva smo se začeli pripravljali dovolj zgodaj in v glavnem urednili program, ki smo ga načrtovali. Obisk na treningih je bil dober, zadovoljen pa sem tudi z angažiranjem igralcev tako na treningih kot tekmah. Moštvo smo okrepili z dvema igralcema. Prišla sta Car iz Dobrovnika in Balantič iz Nafta, tako da smo nekoliko močnejši kot v jesenskem delu prvenstva. Tekmovanje bo zelo naporno, saj bo več moštev izpadlo iz lige. Pričakujem, da ne bomo razočarali gledalcev in da bomo obdržali status drugotigaša, kar je naša želja."

Milan Koblenec - trener Bakovcev: "S pripravami za drugi del prvenstva smo začeli 23. januarja, odigrali pa smo tudi več prijateljskih tekem. Menim, da so priprave uspeli in da so igralci tako na treningih kot na tekmah pokazali dovolj zavzetosti. Imamo mlado moštvo in smo dobro razpoloženi, glavno vlogo pa ima edini starejši igralec Bojan Jančar, ki je vzor mladim igralcem. Pričakujem, da bomo tudi v drugem delu prvenstva med vodilnimi moštvi, konkretno med prvimi štirimi. Žal sta iz lige izstopili dve moštvi, s katerima bi igrali doma. Tako pa imamo sedaj več tekem v gosteh."

Feri Maučec

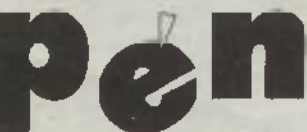
**Nagrado dobi
Matej Škafar**

V športni napovedi št. 2 smo med tistimi, ki so imeli po 8 pravih napovedi, izžrebali Mateja Škafarja iz Lipe 164. Nagrado lahko dvigne v uredništvu Vestnika, Murska Sobota, Arhitekta Novaka 13. Pravilna napoved: Beltinci : Mura 1, Maribor : Olimpija 2, Železničar : Publikum 2, Rudar : Vevče 1, Gorica : Korotan 1, Živila Naklo : Koper 2, Izola : Gaj 0, Beltrans : Zagorje 2, Nafta : Mengeš 1, Domžale : Turnišče 1.

**Odbojka
Tokrat same zmage**

V dvajsetem kolu prvenstva v prvi državni moški odbojarski ligi je vodeči Vigros Pomurje zmagal v Kamniku s 3:1 (16:14, 5:15, 15:5, 15:10). Sobočani so nastopili brez Kempe in Fujsa, ponovno pa je zaigral Marič. Vigros Pomurje Murska Sobota: Vukovič, Prša, Marič, Kerec, Novak, Topovšek, Poredoš, Bačvič. Ljutomer pa je doma premagal Fi Prom s 3:0 (17:15, 15:4, 15:10). Ljutomer: Berlot, Kavnik, Škrobar, Belec, Zidar, Marič, Šiftar, Šumak in Savič.
V tekmovalcu druge državne moške odbojarske lige je Claudia

shop v Beltincih premagala drugo ekipo Pionirja iz Novega mesta s 3:2 (12:15, 9:15, 15:10, 15:13), čeprav so gostje že vodili (15:13). Claudia shop Beltinci: Mitja Janža, Krajcar, Čeh, H. chsteter, Prelog, Vnuč.
V tekmovalcu druge državne ženske odbojarske lige je Sobočani premagala Fi Prom s 3:0 (15:11, 15:9, 15:11). Sobotka: Fogač, Kular, Drevšek, Zver, Štebrič, Kuhar, Mörce, Posavec, Čauš. Denko, Cipot. Odbojarske lige rata iz Ljutomera pa so v sosednem mestu premagale Solkan s 3:2 (13:15, 15:13, 8:15, 15:10, 15:11). Žitkovci: Ljutomer: Vrtnjak, Senčar, M. narič, Lukienko, Kolar, Premc. Žibrat, Šoštarčič. (NS, FM)

Občinska nogometna zveza Lendava Prihodnost ima vzgoja lastnega kadra

Občinska nogometna zveza Lendava se je kot 9. tekmovalno območje v Sloveniji uveljavila s svojim korektnim delom in upravičila svoj obstoj, je med drugim poudaril podpredsednik Nogometne zveze Slovenije Ivo Kranjc na letni skupščini, ki se je je udeležilo 19 delegatov od 22 iz nogometnih klubov lendavske občine. Predsednik ONZ Lendava Darko Pahor in nekateri drugi razpravljali pa so opozorili tudi na težave, s katerimi se pri svojem delu srečujejo. Čeprav se organizacija tekem iz leta v leto izboljšuje, se je v jesenskem delu tekovanja v prvi občinski nogometni ligi Lendava kar za 80 odstotkov povečalo število kartonov primerjavi s prejšnjim letom, saj so sodniki pokazali 32 rdečih in 276 rumenih v članski ter 18 rdečih in 171 rumenih v mladinski konkurenci. Dve tekmi pa sta bili tudi prekinjeni. V drugi občinski nogometni ligi Lendava pa se je število kartonov povečalo za 70 odstotkov. Tekmovalna komisija pa je imela tudi precej težav z vodenjem tekovanja nižjih selekcij, saj pri nekaterih

klubih nimajo dovolj igralcev. Težave imajo tudi s pomanjkanjem nogometnih sodnikov, saj je 27 sodnikov za razvejeno tekmovalje v lendavski občini zdaleč premalo, medtem ko na razpisane tečaje za nove sodnike ni odziva. Na skupščini so podarili, da bo v prihodnje potrebno dati večji podarek kot doslej vzgoji mladih nogometašev, saj je to edina perspektiva tako občinskega kot slovenskega nogometa. Sprejeli so program aktivnosti za leto, ki je zelo ambiciozen. Kaznovanima igralcema Škafarju (Bistrica) in Šokeju (Čentiba) so odpisali preostanek kazni, tako da spomladaj že lahko igrata. Dogovorili so se, da se bo začel pomladni del prvenstva v prvi občinski nogometni ligi Lendava 19., v drugi občinski nogometni ligi Lendava pa 26. marca. Na skupščini so tudi podelili priznanja ONZ Lendava za uspešno delo in tekmovalje. Ta so prejeli: Nogometni klub Nafta ob 60-letnici delovanja, Franc Režonja iz Renkovec, Franc Koren iz Lendave in Jože Šimunka iz Lendave. Feri Maučec

Rokomet Derbi dobila Pomurka

V osemnajstem kolu prvenstva v drugi državni moški rokometni ligi je Pomurka iz Bakovec v lokalnem derbiju visoko premagala Mladinca iz Murskih Črnc s 30:11 (10:3). Strelci: Bedeković 10, Kavaš 5, Okreša 3, Husar 3, Vereš 3, S. Buzeti 2, Lovenjak in B. Bizeti 1 za Pomurko ter Gomboc 4, M. Gregorinčič 3, F. Gregorinčič 2 in Marič 2. Ormož pa je premagal Polet iz Murske Sobotice z 19:17 (9:8). Strelci za Polet: Žugelj 5, Lovenjak 4, Kovačič 3, Černela 2, Horvat 2 in Sečko 1. Rokometaši Celja pa so premagali Krog z 31:22 (15:10). Najboljša strelca pri Krogu sta bila Meolice 7 in A. Kolmanko 6 golov.

Župan občine Ljutomer Ludvik Bratuša je pripravil sprejem za najuspešnejše športnike minulega leta. V gostišču Pri ribnikih zasebnice Danice Vršič so se sprejema udeležili: najboljša športnika Manuela Rudolf (strelstvo) in Hary Steržaj (kegljanje), Dejan Žnidarič (perspektivni športnik), predstavniki konjeniškega, rokoborskega, moškega in ženskega odbojarskega kluba, člani aerokluba Prlek ter posamezni tekmovalci in športni delavci, ki so zaslužni za športne uspehe v minulemu letu.

V krajšem nagovoru je župan poudaril pomen športa za ljutomersko občino ter udeležencem v zahvalo za dosežene uspehe podelil monografijo Štefana Smeja Mura, hkrati pa jim obljubil pomoč tudi v prihodnje. (N. Š. in DT)

Sport od tu in tam

Namizni tenis - V soboto in nedeljo bo v športni dvorani v Radencih v organizaciji NTK Radgona četrto državno prvenstvo za člane in članice posamezno in dvojice. Z izjemo Kovača, ki ima klubske obveznosti v Avstriji, bodo nastopili vsi najboljši s članskim državnim prvakom Robijem Smrekarjem. Pomurci si obetajo nekaj dobrih uvrstitev. (M.U.)

Nogomet - V tekmovalju slovenske mladinske nogometne lige je Mura premagala Hit Gorico z 2:1. Strelca za Muro sta bila Fras in Ulen. Drava pa je premagala Beltince s 3:0.

V tekmovalju slovenske kadetske nogometne lige so Beltinci premagali Dravo na Ptujju z 1:0. Gol je dosegel Šebjan. Mura pa je doma premagala Hit Gorico s 4:2. Strelca za Muro sta bila Petrovič 3 in Benko.

Kegljanje - V enajstem kolu prvenstva v mariborski kegljaški ligi je Nafta iz Lendave premagala Ruše s 6:2 (4903:4786). Zmage za Nafto so dosegli: Horvat 848, Žalik 840, Radaković 824 in Peric 806 podrtih kegljev. Tekmovala pa sta še Levačič 802 in Kopinja 783 podrtih kegljev.

V dvanajstem kolu prvenstva v medregijskih ženski kegljaški ligi vzhod je Nafta urnišču je bilo finale občinske strelke lige s serijsko zračno puško. Ekipno je zmagala SD Jezero iz Dobrovnika pred SD ŠK Turnišče in SD Črenšovci, med posamezniki pa je bil prvi Jože Gal (Dobrovnik) z 2711 krogi pred Edito Žalik (Črenšovci), 2685, in Tomažem

Sobočanom (Turnišče), 2661 krogov. (FK)

Mali nogomet - V Zalaegerszegu na madžarskem je bil mednarodni turnir v malem nogometu. Med 10 ekipami so sodelovali tudi veterani Nafta iz Lendave. V svoji skupini so zasedli tretje mesto, za peto mesto pa so premagali SE Papa z 2:1. (FB)

Strelstvo - V pomurski strelski ligi je bilo na sporedu 9. kolo. Izidi: SCT: Jovo Jurković 989:950, Ljutomer: Tišina 862:935, Gančani: Dolina 1003:954, MDSP: Varstroj 853:840 in Črenšovci: Elrad 955:899 krogov. Po devetem kolu vodijo Gančani s 25 točkami pred SCT-jem in Dolino po 23 točk. Med posamezniki pa vodi Marjan Balazic (Gančani) s 3132 krogi pred Jankom Kuzmo (SCT), 3029, in Milanom Harijem (Gančani), 3005 krogov.

(ŠB)

Pomurska košarkarska liga Sobota (vet.) prvak

Odigrano je bilo zadnje kolo v pomurski košarkarski ligi za moške. Naslov prvaka je brez poraza osvojila ekipa Sobotice veterani in nekaj prejela v trajno last. Rezultati zadnjega kola: Lindau vet.: Maraton 87:86, Lindau ml.: Claudi shop 29:91, Petrovci: Sebeborci 84:73 in Sobota: Ljutomer 69:55

Sobota vet.	14	14	0	1097:742	28
Claudia shop	14	10	4	1019:837	24
Petrovci	14	10	4	1073:927	24
Maraton	14	10	4	1088:981	24
Sebeborci	14	5	9	870:932	19
Ljutomer	14	4	10	925:946	18
Lindau vet.	14	2	12	766:1034	16
Lindau ml.	14	1	13	769:1206	15

(K. G.)

Razpored tekem III. DNL - pomlad 1995

XIV. kolo - 11.3.95
Impol: Pohorje (1:1)
Šentjur: Pobrežje (9:1)
Starše: Sl. Gradec (2:1)
Dravograd: RENKOVC (2:1)
Kovinar: Kob Ford (2:2)
BAKOVC in Aluminij prosta

XV. kolo - 18.3.95
Aluminij: Kovinar (1:0)
Kob Ford: Dravograd (0:3)
RENKOVC: Starše (0:0)
Sl. Gradec: Šentjur (1:4)
Pobrežje: BAKOVCI (0:7)
Pohorje in Impol prosta

XVI. kolo - 25.3.95
Pohorje: Pobrežje (1:2)
BAKOVC: Sl. Gradec (1:1)
Šentjur: RENKOVC (1:0)
Starše: Kob Ford (0:2)
Dravograd: Aluminij (2:7)
Impol in Kovinar prosta

XVII. kolo - 1.4.95
Kovinar: Impol (0:0)
Aluminij: Starše (2:1)
Kob Ford: Šentjur (1:4)
RENKOVC: BAKOVCI (0:1)
Sl. Gradec: Pohorje (0:3)
Pobrežje in Dravograd prosta

XVIII. kolo - 8.4.95
Impol: Pobrežje (5:2)
Pohorje: RENKOVC (2:2)
BAKOVC: Kob Ford (2:3)
Šentjur: Aluminij (0:2)
Dravograd: Kovinar (1:1)
Sl. Gradec in Starše prosta

XIX. kolo - 15.4.95
Dravograd: Impol (0:2)
Kovinar: Starše (0:3)
Aluminij: BAKOVCI (0:5)
Kob Ford: Pohorje (2:3)
Sl. Gradec: Pobrežje (4:1)
RENKOVC in Šentjur prosta

XX. kolo - 22.4.95
Impol: Sl. Gradec (1:0)
Pobrežje: RENKOVC (0:3)
Pohorje: Aluminij (1:4)

Šentjur: Kovinar (0:1)
Starše: Dravograd (0:1)
Kob Ford in BAKOVCI prosta

XXI. kolo - 29.4.95
Starše: Impol (0:3)
Dravograd: Šentjur (1:5)
Kovinar: BAKOVCI (0:4)
Kob Ford: Pobrežje (5:0)
RENKOVC: Sl. Gradec (2:1)
Aluminij in Pohorje prosta

XXII. kolo - 6.5.94
Impol: RENKOVC (0:1)
Sl. Gradec: Kob Ford (0:6)
Pobrežje: Aluminij (2:3)
Pohorje: Kovinar (0:0)
BAKOVC: Dravograd (1:2)
Šentjur: Starše (0:1)

XXIII. kolo - 13.5.95
Šentjur: Impol (3:2)
Starše: BAKOVCI (1:2)
Dravograd: Pohorje (2:2)
Aluminij: Sl. Gradec (1:1)
Kob Ford: RENKOVC (3:1)
Kovinar in Pobrežje prosta

XXIV. kolo - 20.5.95
Impol: Kob Ford (1:4)
RENKOVC: Aluminij (1:3)
Pobrežje: Kovinar (0:3)
Pohorje: Starše (2:1)
BAKOVC: Šentjur (1:1)
Dravograd in Sl. Gradec prosta

XXV. kolo - 27.5.95
BAKOVC: Impol (2:2)
Šentjur: Pohorje (1:1)
Dravograd: Pobrežje (2:1)
Kovinar: Sl. Gradec (2:0)
Aluminij: Kob Ford (0:4)
Starše in RENKOVC prosta

XXVI. kolo - 3.6.95
Impol: Aluminij (1:4)
RENKOVC: Kovinar (0:1)
Sl. Gradec: Dravograd (1:1)
Pobrežje: Starše (0:2)
Pohorje: BAKOVCI (0:0)
Šentjur in Kob Ford prosta

Dvoranski hokej Lipovci drugi, Triglav tretji

V Murski Soboti je bilo finale 4. državnega članskega prvenstva v dvoranskem hokeju, na katerem je sodelovalo 5 ekip.

Rezultati - Svoboda: Lipovci 4:1, Triglav: Pomurje 6:2, Lipovci: Triglav 5:4, Gaberje: Svoboda 2:3, Triglav: Gaberje 8:1, Pomurje: Lipovci 3:4, Gaberje: Pomurje 2:4, Svoboda: Triglav 6:6, Pomurje: Svoboda 0:6 in Lipovci: Gaberje 3:0. Naslov državnega prvaka je osvojila Svoboda iz Ljubljane. Vrstni red: 1. Svoboda (Ljubljana) 7 točk, 2. Lipovci 6 točk, 3. Triglav (Predanovci) 5 točk, 4. Pomurje (Murska Sobotica) 2 točki in 5. Gaberje (Celje) brez točke.

Seznam kategoriziranih športnikov

Športna zveza Slovenije je izdala seznam kategoriziranih športnikov za letos. Od prejšnjih pomurskih občin ima največ kategoriziranih športnikov soboška, in sicer kar 72, ljutomerska 7, radgonska 6 in lendavska 2.

Atletika: Barabara Berden, Damjan Špur, Mojca Meglič (vsi MS); **avto-moto šport:** Oliver Rogan (MS); **hokej na travi:** Darko Fule, Peter Forjan, Dušan Maučec, Iztok Gomboc, Mitja Kavaš, Simon Toplak, Boris Mujdriča, Robert Tratnjek, Franc Maučec, Zdenko Lenarčič, Slavko Forjan, Štefan Tratnjek, Boštjan Tivadar, Franc Rajner in Anton Tivadar (vsi MS); **judo:** Danijel Vehab, Imre Cikajlo in Robert Šadl (vsi MS); **kajak-kanu:** Borut Horvat (MS), Miran Vereš in Simon Kuzmič (oba Ljutomer); **karate:** Tomaž Pevec in Sabina Jakovljevič (oba MS); **gorsko kolesarstvo:** Marjan Jauk (Ljutomer); **košarka:** Alenka Ori (MS); **letalstvo:** Uroš Kolarič, Mihael Mesarič (oba MS), Alojz Prša in Tomaž Gajser (oba

Lendava); **namizni tenis:** Robert Smrekar, Gregor Komac, Ivan Kuzma, Iztok Vršič in Aleš Smrekar (vsi GR), Mitja Horvat (MS); **nogomet:** Kristjan Zver, Danijel Brezič, Robert Volk, Vladimir Kokol, Anton Slavic, Andrej Poljšak, Peter Breznik, Damjan Gajser, Matej Fras, Igor Poznič, Štefan Černjavič, Franc Cifer, Bojan Rous, Adamo Baranja, Dejan Nemeč, Damjan Ošljaj, Dominik Pintarič, Borut Vegič, Goran Ristič, Štefan Gomboc, Kristjan Kerec, Sebastijan Vogrinčič, Fabijan Cipot, Boštjan Žerdin, Alan Mesarič, Ljubija Živič, Goran Papič, Tadej Kerčmar in Simon Ulen (vsi MS); **odbojka:** Matjaž Šifnar (Ljutomer), Dejan Fujs, Andreja Drevnšek in Igor Prša (vsi MS); **rokoborba:** Peter Lukašev, Jože Vrbancič, Miloš Horvat, Dejan Žnidarič (vsi Ljutomer), Mitko Nasevski, Slavko Zec, Rade Bačić, Dominik Mitov, Mojmir Šafarič in Dejan Kovačič (vsi MS); **strelstvo:** Robi Markoja (Lendava).

V Murski Soboti (Teniški center Mešič) so razglasili rezultate delavskih športnih iger nekdanje soboške občine za lansko leto. V sedmih športnih panogah je sodelovalo 294 tekmovalcev iz 25 podjetij in ustanov. V skupni uvrstitvi je zmagala Mura s 129 točkami pred Potrošnikom, 94, in Obrtnim združenjem Murska Sobotica, 48 točk. Na slovesni razglasitvi rezultatov je govoril o pomenu delavskih športnih iger predsednik Športne zveze Murska Sobotica Stanko Kerčmar, ki je skupaj s predsednikom odbora za delavske športne igre Željkom Kranjcem najboljšim podelil pokale in priznanja. Slovesnosti sta se udeležila tudi soboški župan Andrej Gerenčer in predsednik Svobodnih-sindikato Janez Kovač.

Na posnetku: Stanku Kerčmar podeljuje pokal Ivanu Hochsteterju (Mura).

Fotografija: N. Juhnov

utrip

Srečanja z rojaki iz Prekmurja, ki so si našli svoj drugi dom v Zagrebu

Sobota moje mladosti počasi umira

Tako občuti Cvetka, ki živi v hrvaškem glavnem mestu že 35 let

Pred nedavnim, ko smo se udeležili letne skupščine Kulturno-prosvetnega društva Slovenski dom Zagreb, smo se srečali tudi z nekaterimi rojaki iz Prekmurja. Zanimalo nas je, kako jih je pot zanesla v hrvaško glavno mesto, kaj delajo (so delali), kako živijo, ali njihove korenine še kaj poganjajo tudi v rodni Sloveniji ...

Naša prva sogovornica je bila po naključju CVETKA TOMANIČ, ki je sestra slovenskega predsednika Milana Kučana.

Čeprav ni bila ravno navdušena, da bi pisali o njej in njenem življenju, nam je vseeno povedala, da se je rodila v Prosenjakovcih, kjer je obiskovala osnovno šolo do 2. razreda osnovne šole, nato pa jo nadaljevala v Murški Soboti. Tu je tudi končala gimnazijo, nato pa šla študirat v Zagreb, in sicer farmacijo. Uspešno je doštudirala, kasneje pa končala še specializacijo iz klinične

biokemije. Do letos je delala v laboratoriju Mladena Stojanovića (bila je vodja enega od oddelkov), medtem pa je morda že preejala odločbo o upokojitvi. Ob našem obisku je bila še na zadnjem delovnem (letem) dopustu. V Zagrebu živi že 35 let. Ustvarila si je družino (mož je doma iz Bosne) in se počuti, kot da bi bila tamkaj doma. Hčerka (tudi že poročena) pa dobro govori tudi slovenski jezik in celo prekmurško narečje ji še kar dobro steče z jezika, kadar tako nanese.

- Kaj pa vezi z drugimi rojaki iz Prekmurja, ki prav tako živijo v Zagrebu? Se kaj srečujete? In kako ste povezani s Slovenijo, še zlasti s Soboto, kjer ste preživeli svojo mladost?

Odgovorila je, da se ves čas rada druži s Prekmurci. Tesne stike je imela zlasti s Spačevići, dokler je živel še Franc, zdaj pa

Med prekmurškimi rojaki v Zagrebu je tudi Cvetka (Kučan) Tomanič, sestra predsednika Slovenije Milana Kučana.

se je zelo navezala na družino Cigüt. Veliko se obiskujejo, če pa se ne vidijo, se pokličejo po telefonu.

»Domov v Sobotu pa hodim, kolikor se da. Prej, dokler je živel še mama, so bili obiski pogostejši. No, tudi sedaj se vsi -

bratje in sestre - lepo razumemo med sabo in se dobivamo ob jubilejih, za vse svete ali ob kakšni drugi priložnosti. Nekoč smo govorili, da gremo domov, ko smo šli v Sobotu. Zdaj sem včasih zbegana, kje sem pravzaprav doma. Lahko rečem, da tu in tam. Tudi

Zagreb je torej moje mesto, moj dom. Tisti, ki je bil nekje v inozemstvu, tam služil denar, si zgradil hišo, to občuti drugače. Jaz sem tu živela kot vsi drugi meščani, bila sem tudi občinska odbornica in še nekaj drugih funkcij sem opravljala ter pomagala po svojih močeh graditi to naše mesto. Zato me boli, če kakšen takšen pride iz tujine in reče, da je on domačin, jaz pa da nisem tu doma. To sem že doživela.«

- Kako pa spremljate dogajanja v ožji in širši okolici? Ali berete morda slovenske časopise, gledate slovensko televizijo?

»Jaz poslušam v glavnem samo slovenska poročila, tako da včasih niti ne vem, kaj se dogaja v Zagrebu. Radia Murska Sobotu pa žal ne dobimo. Tudi na televiziji večinoma gledam slovenski dnevnik iz Ljubljane.«

- Po vsem sodeč boste torej za stalno ostali v Zagrebu?

»Oh, najbrž bo tako. Tu imamo stanovanje in kam bi se pravzaprav lahko vrnila? Saj imam doma krog prijateljev, a kaj bi počela? Zdaj sem že v letih. Tu je

vse urejeno, če moram k zdravniku, če ... Vse imamo tu. Soba moje mladosti pa počasi umira. Tudi v Prosenjakovcih nam naše domačije. Ko je dedek umrl, se je tisto prodalo. Naš dom, sedaj v Soboti, kjer živi sestra družino; ona nam je očuvala dom.

- Slovenija in Hrvaška sta najmojstorni državi, kako to življate?

»Ta prehod je bil za nas velika vena, ki smo se za stalno naselili v Zagrebu, zelo težak. Ne rada še enkrat doživljala vse to tistega, kar je bilo povezano s prenehanjem državljanstva. Bil je tudi ponižujoči trenutki. Na primer ko sem prišla v banko in hotelu dvigniti svoj denar, pa me spraševali za domovinski kapti brez nje ti denarja niso dali. V službi pa nisem imela nobenih težav, ker sem Slovenka. Imamo tudi slovensko državljanstvo slovenski potni list. Tudi če neveljaven, če bo sprejet kakšen takšen sklep, to je pri nas vse mogoče, glavno je, da ga imamo.

JOŽE GRAJ

Obisk pri vas doma

Mimica za okroglo mizo

Kmetica Mimica Sedonja iz Sodišinec je skupaj s še sedmimi Slovenkami sodelovala na Dunaju za tako imenovano okroglo mizo - pogovoru ekološko-socialnega združenja, katerega naslov je bil: Skupaj s kmetkami v močno Evropo.

Na srečanje so prišle kmetice iz Avstrije, Madžarske, Slovaške, Južne Tirolske, Švice, Bavarske in Slovenije, ki so predstavile svoje poglede na različna področja. Tako je Avstrijka ugotavljala, da kmetje niso bili realno obveščeni o posledicah stopa njihove države v evropsko gospodarsko skupnost. Madžarka je povedala, da pri njih čas zasebnega kmetijstva še prihaja. Enakega mnenja je bila tudi Slovakinja. Južnotirolka je opozorila na pomen vzgoje hčera in sinov za uspešno delo na kmetijah in pri »delitvi« gospodinjstkih del. Švicarka se je pohvalila, da je kmetom dolgo časa šlo sorazmerno dobro, a se stanje spreminja, zato se ozirajo po dopolnilnih dejavnostih. Bavarka pa je ugotavljala, da mora biti vsa kmečka družina složna, šele tedaj pride do uspeha. Predstavnica Slovenije je povedala, da v naši državi ni bilo tako kot v vzhodnih, saj smo vsi tako imeli tudi zasebne kmetije, težave pa so, ker le-te nimajo veliko zemlje. Udeleženke okrogle mize so bile v narodnih nošah, naša si je oblekla narodna oblaci- la z Goriškega.

SEDONJEVA - Mimica in Štefan Sedonja iz Sodišinec sta pustila službo in z delom v kmetijstvu oziroma prasičereji dokazala, da je mogoče uspešno gospodariti tudi v tej panogi. - Fotografija: Š. S.

Bekone prodajajo kmetijski za- drugi in tudi zasebnim kupcem, pač tistemu, ki bolje in hitreje plača. Nekaj prasičev seveda zakoljejo tudi za domače potrebe. Vešči so meso predelati v trajnejše izdelke, na primer v »rolance«, ki jih dimijo. Sedonjeva imata v načrtu predelavo v večjem obsegu, tuhtata pa tudi, da bi bila njuna kmetija - kmetija odprtih vrat, da bi svoje proizvode neposredno prodajala.

Najmodernejši silos

Štefan Sedonja mi je pokazal moderen silos za spravilo svežega koruznega zrnja, ki je hermetično zaprt, zato koruza ohrani svojo vsebino. Zadeva je seveda avtomatizirana, kar med drugim pomeni, da zrnja ni treba ročno nalagati v mlin, ampak pritisneš le na tipko. Tudi svinjski hlevi so v skladu z novimi »trendi« - na globoki nastilj. Sedonjevi imajo zdaj 6,5 hektarja svoje zemlje, 6 hektarjev pa

službo v vrtnarstvu, se posveča svojim otrokoma in - kmetijstvu. Začela sta z rejo 20 plemenskih svinj na nekajarskem posestvu, sedaj pa zgradiła ne le novo stanovanjsko hišo, ampak tudi hleve in del gospodarskega slovoja. Glavnina dohodkov je iz prodaje pujskov in bekonev, nekaj denarja pa navzre tudi iz kmetijska plesa s površine 1,5 hektarja.

Dobrote iz krušne peči

Začel sem z Mimicinim »najskromnejšim« delovanjem, naj s tem področjem še sklenem ta zapis. Niso je namreč kar tako izbrali za sodelovanje na največjem pogovoru, ampak ker je aktivna. V Sodišincih sicer nimajo formalnega aktiva kmetijska žena, to pa ne pomeni, da se ženske držijo zgolj doma. Radi se udeležujejo strokovnega izobraževanja, denimo kuharskih tečajev, predavanj, na primer o stega o soji; seznanjajo se z gospodinjstskimi pripomočki, Mimica pa še posebno rada peče v krušni peči, zlasti kruh, ki ga potem tudi predstavi na raznih prireditvah. Priznanja ne potrebuje. Tako je na razstavah Dobrote pomurskih kmetij (Radenci, Moravske Toplice, Lendava) bila bronasta priznanja za najbolj odličje z razstave Dobrote slovenskih kmetij na Ptuj, kjer je makova potica prinesla zlasti odličje. Se bi lahko nizevali priznanja, saj jih je dobila še več naprej, a bodi dovolj. S. SOBOČAN

BURGERŠPITAL - V starodavni stavbi »Burgeršpital« v Gornji Radgoni so člani zgodovinskega društva skupaj z arhitekturnimi delavnicami pripravili razstavo slik pod naslovom Mesto Gornja Radgona včeraj in danes. Prikazali so tudi dela, ki so jih ustvarili udeleženci arhitekturne delavnice. Tako so prostori povsem zaživeli. V njih pa ta čas razstavlja gornjeradgonski rojak in ljubiteljski slikar Peter Avguštin. Njegovim stvaritvam delajo družbo slike Helene Srebrnjak iz St. Petersburga iz Rusije in Paole Federici iz Kiete v Italiji. - Fotografija: L. Kr.

Obnova Kranjčeve ulice

V najslabšem stanju v mestu Lendava je Kranjčeva ulica. Vse druge so bile v preteklih letih vzdrževane, nekatere na novo asfaltirane, le omenjena ulica je vidno propadala. Letos bo, kot kaže, tudi ta obnovljena. Lani je zemeljski plaz zasul del cestišča, zelo pa je poškodovan tudi asfalt. Ker so pred nedavnim sklenili, da bo takrat, ko bo prevelika čakalna doba na mednarodnem mejnem prehodu v Dolgi vasi, promet osebnih vozil preusmerjen na meddržavni mejni prehod v Pincah, je obnova še potrebnejša. Po tej ulici se namreč pride do mejnega prehoda v Pincah. Načrti za obnovo so menda že nared in Lendava je dobila svojo malo obvoznico, saj so cesto ob Ledavi lani asfaltirali in po njej bo možen obvoz v času, ko bodo Kranjčevo ulico obnavljali. V letošnjem programu je še gradnja mostu čez Bukovnico v Dobrovniku in priprave na gradnjo lendavske obvoznice. Še vedno pa ni dogovora za bencinski servis v Lendavi, ki naj bi ga gradil Petrol. Jani

Lendavske stražnice

Na območju nekdanje lendavske občine je bilo pred osamosvojitvijo kar pet stražnic. Nekaj časa so samevale, sedaj pa je v njih drugačna dejavnost. V Murski šumi je bila nekoč ena največjih stražnic, ki bo kmalu dobila novega najemnika. Zasebnik iz Odrance naj bi tam osnoval gosjo farmo in drevesnico. Nekdanja stražnica v Pincah je že spremenjena v meddržavni mejni prehod, medtem ko naj bi nekdanjo stražnico v Lendavskih Goricah spremenili v turistični center. Stražnico v Žitkovcih je vzela v najem zasebna firma Oddih. Stražnica v Kobilju je namenjena bodočemu meddržavnemu mejnemu prehodu, odprli naj bi ga že letos, stavbo v Lendavi pa so dali v najem knjižnici. Ta stavba je tudi spomeniško zaščitena. Med Dobrovnikom in Kobiljem pa je bila nekoč še ena stražnica, ki jo je prevzelo Lovsko društvo Kobilje in je namenjena rekreaciji. Jani

■ NEMČAVCI - V tem kraju so se nedavno lotili obsežne očiščevalne akcije, v katero so se vključili zlasti mladi. Odstranili so namreč podrastje in nesnago ob obrežju vasko- ga potoka. Na ta način so prispevali svoj delež k lepši potoki. Nemčavec, krajevna skupnost pa je pribrnila precej denarja, ki ga bo lahko uporabila v druge namene.

■ MURSKA SOBOTA - Komisija za kulturo in izobraževanje pri soboškem upokojenskem društvu, ki jo na dvse uspešno vodi Jože Vild, se je odločila, da bo naredila konkreten korak za poživitev kulturnega življenja svojih članov. V ta namen bodo vsak drugi petek v mesecu pripravljali srečanja upokojencev. Prvemu tovrstnemu srečanju v restavraciji hotela Zvezda, bodo sledile podobne prireditve, katerih osnovni namen je druženje upokojencev. MI

iz naših krajev

Na krajšem obisku v Ratkovcih Mlin je propadel, zvon utihnil ...

Predzadnji torek (oh, ta pust presneti!), ko sem okrog poldneva stikal po Ratkovcih, sem zaman pričakoval, da se bo v vaškem lesenem zvoniku oglasil zvon in naznanil poldne. Ne, nič takega se ni zgodilo, čeprav sta v vasi dva zvonarja. Zakaj?

Pričakujete, da je kdo zvonik zaklenil? Sta se zvonarja sprla? Ne, nič takega se ni zgodilo, le nekako iz navade je odšlo vsakodnevno »klencanje«. Glavni vaški zvonar Geza Fujs, blizu njegove domačije stoji zvonik, je povedal, da se zvon oglasil le, kadar kdo umre ali pa bog ne daje - če bi kje gorelo. Če njega ni doma, potem za vrh potegne »rezervni« zvonar Geza Vratar. Sicer so že razmišljali, da bi zvonjenje avtomatizirali, a za zdaj se za kaj takega še niso odločili. So pa vaščani poskrbeli, da je vaški zvonik že nekaj let spet trden. Tistega iz prejšnjega stoletja so namreč odstranili in naredili enakega - novega.

Za Ratkovec na Goričkem pa ni značilen le njihov zvonik, am-

HUJSOVI - Pa naj še kdo reče, da na kmetijo ni mogoče dobiti neveste oziroma snahe. Na sliki je Hujsova družina. Med njimi je tudi Sonja, ki jo je na grunt pripeljal 23-letni sin Miran.

pak se najde še kaj drugega. Morda so to imena in zaselki, ki sestavljajo to vasico s komaj 20 hišnimi števkami. Vse te domačije niso naseljene, saj so najmanj tri prazne, njihovi lastniki pa v domu počitka v Rakičanu. Imena zaselkov pa so: Kermendin, Štajer, Kotambe in Grabe.

Zanimivo bi bilo raziskovati, zakaj ravno taka imena za skupine hiš. Ratkovci imajo gasilski dom z dvorano, ki so ga zgradili 1959. leta, v njem pa sta še zbi-

motorni brigadni Rosenbacher, terensko vozilo s prikolico in opremo. Na sektorskih vajah se vsakokrat dobro odrežejo.

Še so trdne kmetije

Skozi vas teče potok, ki mu pravijo Ratkovec, v nadaljevanju pa ima že drugo ime: Kobiljanski potok, ki se v Lendavi zliva v Ledavo. Nekoč je bil na Ratkovcu potočni mlin, a je preživel in doživel usodo mnogih drugih mlinov - propadel je. Veliko bolje pa na ratkovskem območju kaže kmetijstvu, saj je kar 8 dokaj trdnih kmetij, zato naj jih posebej omenim: Hujsova, Horvatova, dve Kočičeva, Ozvatičeva, Deutscheva, Casarjeva in Malačičeva. Kmetije rede krave molznice in pitajo bike. Na tamkajšnjem območju dobro kaže tudi sadjarstvu, kajti vedno več območij je zasajenih z jablanami in višnjami pa tudi v vinogradništvu nadomeščajo samorodnice z zlahnimi sortami. Najbrž prebivalstvu ne manjka tudi lesa, saj je v kraju območje z ledinskimi imenom Velika gošča (gozd). Ratkovci so na nadmorski višini med 270 in 290 metri. V glavnem torej na nižjem svetu, zato nimajo večjih težav z vodnimi viri. Skupnega (vaškega) vodovoda nimajo, pač pa individualna črpališča, ki pa v najhujših sušnih obdobjih, kot se je zgodilo pred leti, presahnejo, zato je treba tedaj vodo pripeljati s cisternami.

Na vprašanje, kako je v vasi z obrtništvom, so mi povedali, da so imeli svojčas dva kovača, a glasu njenih kladiv že nekaj let ni slišati. Je pa tudi res, da so zdaj na skoraj vsaki kmetiji varilni aparati, kotne brusilke in drugo orodje, tako da je marsikateri kmet tudi - kovač. No, hiša, kjer je bila prej kovačnica, pa utegne postati medicinska delavnica. Kupila sta jo namreč medicinarja iz Murske Sobotice. Iz Ratkovec do Murske Sobotice je 17 kilometrov, do Posenjakovec pa 4,5 kilometra. Srečni so, da se že nekaj let tudi skozi ta kraj vije asfaltna cesta, in sicer tista, ki pelje skozi vasi Andrejci-Ivanovci-Kančevci-Ratkovci-Prosenjakovci.

Š. SOBOČAN

Prostor mladim Kobilja

V Kobilju se je z novo občino začelo novo obdobje. Vodilni ljudje imajo zelo veliko dela, vendar je pohvalno, da kljub temu niso pozabili na mlade.

Kobiljanska mladina je tako dobila prostor v občinski zgradbi, ki jim ga je predal sam župan občine Pavel Nemet. Prostor, ki sicer ni prevelik, naj bi bil namenjen kulturnim dejavnostim, prostočasnim igram in raznim zabavam. Vsi upajo, da bo dobro izkoriščen. Vodstvo občine si za to potezo vsekakor zasluži vso pohvalo.

Saša Fras

Prleški füčkec

F totih novih prleških občinah bi pje mogli nekemi krf spuščati! Radguncani so se sami prijaviili na veko neobvezno odđojo krfi šestnodvajstega februaora; to je na mastni petek pret fašenkon, so pje toti vrli krvodajolci ispunili človekoljubno akcijo. Prleške stranke, tiste prevroče, ite še te vi na odvzem krfi. Za našo lepšo domovino! Za mir! Pa pozobte, ka Taljoni krvodajalcon krf pločajo. Pa pozobte tüdi, ka so negda za izgradjo socializma pje držovni kebri krf izvožali za devize, ja, tüdi prleško, krota pesja!

Van rečen, negda na sveti, gda še je žvela Reberičova Julija v Brezji - se vete, kera je to, so jo fši poznali -, te blo je to nič komercialno s totoj kryvoj. Ša si lepo k Juliki, te pa si bija občinski škric, ali pa mešnik, ali pa vajncar, pa ti je Julika hudo krf vün spsiti-la. S pijavicami. Ja! F Ščovnici je pijafke nabrola, te pa jih se strođala, te pa ti jih je na betežne žile gor prišpicila, ka so ti te pocedale betežno krf; pa ba je mir v kuči pa f cirki pa na občini.

Eni se Julike bole spolite, ka je zobe pipala. Jeblan drok ali negda! Tak te je pje okoli šjeka stisnila pa glavo pot pozdiho začopotila, potli pa je zagrobila zob, ka ti je poi čelüsti kcoj ftrgala, či si ba ne vrli.

Jeblan čuk, toke Julike bi nūcali gnešji den tüdi tan ob hrvačkoj meji, ge se nemrejo pošlitiati pa dorūkati za taprovo mejo! Julije, ja, ka nede negda z Ormožon tak božno, kak je zaj z Istroj!

Pa meni je fseeno, pa nemo šinfa krščajnskih demokrotov po Prlekiji, kak jih pač eni šinflejo, pač pa mo jih hvola, či do se pošteno borili za prleške meje pa prleške grünte pa prleško deco pa za službe Prlekof no za nebesa že na totoj prleškoj zemlici. Van rečen, Prlekija je tak ali tak moli nebeški raj - samo malo joj še fali. Prleki so že zadosti trpeli - malo nebes si resen zaslužijo že na toten sveti.

Püčko z Blagüša - se vete, to je tisti blebonoš, keri je ftičekon po šumi predga pa keremi so osvoboditeli küharco bujli na farsšken progj - un bi nan fšen da otpüste. Ja, zaj bi bija ta glavni; te pa so toko delali ž jin, ka se jemi je zrolalo, ja, zafkrčilo se jemi je! Ka pa si te mislite - van bi se tüdi, či bi van obečali, ta kak so jemi, ka do ž jega žajfo napravili! Püčkof Andrej je bija jako debeli. Ž jega bi resen napravili dosta žajfe - ali pa bi ž jega stüčkali mast za mozaje zimskih šoljof.

Tak se te to süče, drogi moji Prleki - gnes si baroba za hin rihtati, vujtro pa si heroj pa junok! Bok nan grehe otpüsti. Kres neke dni, dvonodvajstega februaora, mo praznivali obletnico osvoboditve ot bunkarof na hrvačkoj meji tan pri Gibini no Petišofcih. Pred tremi letami sta tan zletela v lüft dvo bunkara. Tretjega pa so rešili pa ga zaj te lahko grete gledat, kak ti zaščitenege belega medveda ... Pa lahko grete to na romaje.

E, pa püstmo rajši soside pri miri! Pa si zaj lepo na huckanci zapojmo po našen:

»Z janžofco praf lüštno hüškamo, samo ka država mir nan do!«

Jas pa van tüdi mir don, do drugega tjedna. Pa pasko mete, ka vas nede 40 mantrnikof preveč zmontralo!

MIROS

UREJENA OKOLICA POKOPALIŠČA - Tudi Sebeborčani želijo živeti v lepo urejenem kraju, zato so v bližini vaškega pokopališča, kjer so uredili razsvetljavo in asfaltirali pot, postavili tudi zabojnik za odlaganje odpadkov. Besedilo in fotografija: M. JERŠE

PISMA, MNENJA, STALIŠČA ...

Posteno delo se ne spleča ...

Gledam dnevne časopise, oglase. Odkupujemo bučno seme - 1 kg 310 SIT. Lepo in prav. Dobro je, da dobi kmet pridelovalec za svoj pridelek čim več. Bučno seme se predela v pravo bučno olje, blago dlječo, polno vitaminov - olje, ki naj bi bilo nekaj značilnega za to našo ljubo Štajersko. A glej ga, ... 450 do 600 tolarjev za liter ... poceni, zelo pocenurju je odgovor - bučno olje stane od 850,00 do 1.100 tolarjev. Drago, se mi zdi, za naš plitvi žep. Zakaj takšna velika razlika v ceni? Mogoče pa ni vse zlato, kar se sveti.

Za liter pravega bučnega olja potrebujemo namreč 2,5 do 3 kg semena, odvisno od sorte semenzovine, če vzamemo 2,5 kg za liter olja, reči in piši še 775,00 tolarjev. Ti gospodje oljarji pa že stekleničeno bučno olje ponujajo strankam po ceni od 450 do 600 tolarjev.

Mislim, da ni potreben komentar, žalostno pa je, da se oljarji ne naše lepe Štajerske ne usedom skujpaj, da bi si natočili čistega vina. Zaščititi bi morali

kakovost našega bučnega olja in določiti zaščitno ceno tega izdelka. Le tako bo tudi kupec dobil za svoj denar tisto, kar je naročil. To, kar se trenutno dogaja s prodajo bučnega olja, je le nelojalna konkurenca, ki samo zmanjšuje kakovost, strankam pa se prodaja čisto navadna »pikola« pod imenom »bučno olje«.

Pouk v vsej tej anarhiji pa je, da tisti, ki hočejo pošteno in po realni ceni prodajati bučno olje, ostajajo osamljeni pri prizadevanju »za pošteno delo - pošteno plačilo«. Konkurenca naj bi spodbujala kakovost ter zmerne in razumske cene, le takšna konkurenca pa je dobrodošla.

Druga pa je nelojalna konkurenca z goljufijo, da zmanjša ceno svojega izdelka in se prodaja pod znanako »bučno olje«... Mislim, da je v vseh pravnih državah goljufija in nelojalna konkurenca kazniva, tudi v tako imenovanih »banana« državah.

Upam, da mi bo kateri od teh vrlih oljarjev zaupal recept, da bomo tudi mi lahko trgovski mreži ponujali bučno olje po tako zmerno nizki ceni.

Pregovor pravi - vse življenje se učimo!

Aleksander Šaruga

Peticija stanovalcev Ozke ulice

V začetku leta 1995 je bila predana v uporabo poslovna zgradba, v kateri so poslovni lokali in gostilna Klement.

Stavba stoji na začetku Ozke in na križišču Gregorčičeve ulice. Cestišče Ozke ulice je zelo ozko, saj se v normalnih okoliščinah lahko srečujeta le dve osebnih vozili, srečanje z dostavnim vozilom pa je nemogoče. Za obiskovalce poslovne zgradbe in gostišča je urejeno dvoje lepo urejenih parkirišč v neposredni bližini. Toda prebivalci Ozke ulice ogorčeni ugotavljamo, da predvsem obiskovalci gostišča večinoma ne uporabljajo parkirišča, temveč parkirajo osebna vozila na desni strani cestišča tik ob gostišču (kmalu jim bo dovoljeno najbrž parkiranje tik ob »šanku«). S takim parkiranjem je nam stanovalcem Ozke ulice povsem onemogočen dovoz vozil s kurilnim oljem, komunalnih vozil in dostavnih vozil, ki pripeljejo, kar je potrebno za oskrbo stanovalcev.

Vložena peticija ni uperjena proti delovanju gostišča, mnenja smo, da so bili pri izdaji obratovalnega dovoljenja višji interesi organov občine M. Sobotice. Mislimo, da je organ, ki je izdal dovoljenje, upošteval prometni režim, ker je skrbno izbral dve parkirišči, ki pa jih žal obiskovalci gostišča premalo ali sploh ne uporabljajo.

Prosimo, da se v najkrajšem času namestijo opo-

zorilni prometni znaki, ki bi prepovedali parkiranje predvsem ob neposredni bližini poslovne zgradbe oz. gostišča.

Stanovalci Ozke ulice smo trdno odločeni, da bomo samoiniciativno preprečili nenormalno parkiranje osebnih vozil, ki onemogočajo prihod dostavnih vozil za zadovoljevanje naših osnovnih življenjskih potreb.

Hvala za razumevanje!

Podpisi 14 družin

Beseda hvala je premalo

Sedaj, ko je najhujše za nami in se zavedamo, kako bi se lahko končala naša vožnja v Murski Soboti v soboto ponoči, iščemo besede zahvale, namenjene g. Viktorju Kosu iz Rankovec in njegovi so-progi Danici, ki sta nam nesebično priskočila na pomoč. V odločilnih sekundah je gospod Viktor premagal ognjene zublje, gospa Danica pa je poskrbela za bliskovito pomoč reševalcev, gasilcev in policije.

Vemo, da je beseda hvala premalo, a drugega zanka nam nimamo. Poleg pomoči sta nam dalga čudovit vzgled, kako pomagati človeku v stiski, in če bo kdaj potrebno, bomo mi storili prav tako.

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam v stiski pomagali.

Leon, Petra, Matej, Eva

odsevi mladosti

Ali veste?

(Pokrovitelj nagradnega kviza je Knjigarna in papirnica DOBRA KNJIGA M. Sobota; nagrade pošiljamo po pošti)

Zadnjič smo vas spraševali, ali veste, kdaj bi lahko napisali besedo Slovenka z malo začetnico. Vaši odgovori so zelo različni in le nekaj je pravih. Torej: omenjeno besedo lahko pišemo z malo začetnico, kadar mislimo na cvetico s takšnim imenom; lahko je to tudi ime sira (Trdil je, da je slovenka najboljši sir.) itd. Potrebno pa je paziti v primeru, če se ta(ka) beseda uporablja v stavku kot imenovalni prilastek, npr.: Najrajši imam sir Slovenka. Drugače pa je to v primeru: Ponudili so mu več vrst sirov, toda jedel je le slovenko (sir Slovenka). Mogoče se vam zdi to nekoliko zapleteno, vendar se najbrž da razumeti. Nagrado za pravičen odgovor pa si je tokrat zaslužil TOMAŽ NOVAK iz Beltincev (Panonska 55a).

KUPON št. 25 - ALI VESTE

Ali veste, kdo je avtor misli Dolgost življenja našega je kračka? Odgovore (s kuponom, če želite sodelovati v žrebanju knjižnih nagrad ali manjših praktičnih daril) pošljite najkasneje do 15. marca.

Tako in drugače o uri

Sem stenska ura na baterije. Imam tri kazalce. Dolgi je Luka, kratki Miha, sekundnik pa Črt. Sem rumene barve. Moj dom je čista bela stena v 2. b-rzredu. Od tu vsak dan opazujem učence. Včasih so pridni in poslušni, včasih pa nagajivi. Najbolj me moti, kadar glasno klepetajo in se ne zmenijo za učiteljico, ki jih želi čim več naučiti. Nekega dne sem opazila na vsaki mizi plastelin in glinomi. Otroci so pridno oblikovali ure. Tega sem bila vesela, saj sem se zelo dobro počutila v družbi novih sestric.

ROK KONČAN, 2. b
OŠ II M. Sobota

Jaz sem Jurčkova budilka. Ko so me kupili, me je zelo občudoval. Toda ko zjutraj zvonim in cingljam na vse strani ter ga opozarjam, da je treba v šolo, se ne zmeni zame in še kar naprej spi. Zato včasih zamudi v šolo, potem pa se jezi. Tudi na tla me včasih vrže, tako da me vse zaboli. Jurček misli, da se z urami tako ravna. Ko me bo nesel v šolo, pa ga bo sram, ker bodo drugi imeli lepše in cele ure. Jaz pa bom polomljena in grda.

JASNA VUČKO, 2. a
OŠ Črenšovci

Jaz sem javna ura. Doma sem na avtobusni postaji. Potnikom pokažem, kdaj bo pripeljal ali odpeljal avtobus. Sem bele barve. Avtobusna čistilka vsak dan očisti tudi mene. Včasih se pokvarim. Takrat me odnesejo k urarju. Nekateri učenci me zadevajo s kamni, in to me zelo boli. Kadar potniki ne vedo, koliko je ura, me radi pogledajo.

KATJA ŽUNIČ, 2.
OŠ Kapelski Vrh

Novice od tu ...

Skupina Miladojka Younced je samo še Miladojka. Skupina, ki je na glasbeni sceni že deset let, bo kmalu izdala koncertno kompaktno ploščo in kaseto Live.

Pred kratkim je lastnik podjetja Dots Records Tomaž Domelj podpisal licenčno pogodbo z velekorporacijo Sony Music International. Dolgoročno to pomeni nižje cene, boljšo ponudbo, predvsem pa hitrejšo dobavo Sonyjevih glasbenih izdelkov. To je ena prvih pogodb med slovenskim zasebnim podjetjem in veliko korporacijo, kot je Sony, veljala pa bo tudi za države nekdanje Jugoslavije in Albanijo.

...in tam

Skupina Pearl Jam je spet poskrbela za publiciteto, tokrat v pozitivnem smislu. Zavzela se je za zaščito žab, katerih naj med poukom ne bi več živih rezali. Predlagajo spoznavanje živali in njihovo notranjost z računalniki. Povabili so učence, da se včlanijo v združenje People For The Ethical Treatment Of Animals. Prvih petdeset bo dobilo majice, hlače single skupine Pearl Jam ter reklamni material skupine.

Že kar nekaj časa je minilo od smrti Freddyja Mercuryja, in čeprav se je govorilo, da člani skupine Queen ne bodo več skupaj nastopali in snemali, so se odločili, da se bodo ponovno sestali. Fantje so sredi snemanja novega albuma, na katerem bodo tudi nekatere skladbe Freddyja. Album naj bi izšel spomladi.

Italijanski trio MO DO, ki ga večina pozna po hitu Eins, Zwei Polizei, sestavljajo Fabio Fratelli ter plesalki Manuela in Barbara. Pred kratkim je na tržišče poslal svoj drugi singl Super Gut, s katerim želijo ponoviti uspehe prvega hita. Skupina MO DO prihaja iz Italije, pevec Fabio Fratelli pa poje v nemščini, kar je njegov zaščitni znak, saj ima v tej deželi svoje korenine.

V Udinah že končujejo snemanje svojega prvega albuma. O vsebini nočejo veliko govoriti, pravijo le, da bo presenečenje in da se bo v marsičem razlikoval od prve uspešnice. Zagotovo pa bo v plesnem techno stilu. Fabio tudi pravi, da bo na albumu nekaj balad in da bodo vse skladbe v ritmu ljubezni. Po izidu novega albuma načrtujejo veliko evropsko turnejo.

To san ges

Petra Gyergyek san,

v šrtou bej san.

V šouli dosta gučín,
včasik pa cilou kričín.

Dedek mi živce ge,
gda cigaretline malo ne pojeg.

Pesmi v šouli piščen ge,
pri krožki ge nas dosta je.

Da nan v rijmo nejde se,
te mentorica skaže se.

PETRA GYERGYEK, 4. b
OŠ Puconci

Letni časi

Pozimi snežinke padajo,

spomladi ptički pojo,
poletja se vsak veseli,
jeseni pa grozdje zori.

TADEJA GAŠPARIČ, 2. raz.
OŠ Kobilje

Moj dedek

Moj dedek bo star 60 let. Živi na kmetiji. Poleti ima dosti dela. Velikokrat pripelje komu kaj s traktorjem. Vstaja zelo zgodaj. Tudi jaz živim pri dedku. Ima me zelo rad in jaz njega. Velikokrat se šali. Večkrat mi tudi pripoveduje pravljice. Pozimi dela metle in grablje ter spleta vrvi. Zelo rad ima živali, najraje psa in kravo Šeko. Večkrat mi kupi bombone. Zelo rad pije domače vino. Najraje pa je juho in mastno meso. Velikokrat mu mora babica skuhati žgance in pasulj. Zelo rad ima tudi zajce. Pozimi večkrat daje hrano tudi pticam. Moj dedek je v našem kraju pravi živinozdravnik. Bil je tudi zelo dober vojak. Želim mu še veliko zdravih in srečnih let.

ALEŠ KOCIPER
Podr. OŠ Spodnja Ščavnica

Narisale učenske 2.a OŠ Grad

Nekoč je bilo lepo

Nekoč ljudje niso gledali televizije, ker je ni bilo. Tudi radio so imeli le pri redkoteri hiši. Zato pa so več peli in se pogovarjali.

Starejši ljudje pripovedujejo, kako lepi so bili včasih jesenski večeri. V poznih jesenskih dneh so kmetje trgali koruzo. Nato so se ob večerih zbrali sosedje in jo ličkali.

Gospodinja je za to priložnost spekla koruzno pogačo. Po končanem delu so peli pesmi in si pripovedovali šale. V dolgih zimskih večerih pa so se ob mizi zbrale žene in dekleta ter »ščesale« perje ali luščile bučno seme. Tudi takrat je gospodinja po-

stregla s koruzno pogačo, ajdovo vlivanko in krapci. Med delom pa so peli, si pripovedovali novice, in če je bila pri hiši harmonika, so tudi zaplesali. Pozimi so žene tudi predle na kolovrat in pletle cekarje iz ličja, moški pa so pletli košare iz šibja. Zvečer je po vasi donela pesem vaških fantov.

Da, tudi nekoč je bilo lepo. Ljudje so imeli več časa drug za drugega. Znali so se veseliti in šaliti. Danes pa si ne znamo krajšati časa brez televizorja. Stari in lepi ljudski običaji pa gredo v pozabo.

LIDIJA DRAVEC, 5. c
OŠ Turnišče

Ne prižgimo prve cigarete!

Kajenje!? Človekova največja napaka in razvada. Veliko ljudi meni, da pomenijo nekaj več, kajdijo.

Nekateri kajdijo zaradi tega, ker jih cigareta pomirja. Pri kajdih se cigareta pojavlja zaradi dokazovanja, da se počutijo odrasle.

Vedno znova lahko prebramo podatke o tem, koliko ljudi zbolijo za pljučnim rakom. Stevilno naravnost zstrašujoče.

Čeprav je toliko reklam, ki bi jih odvrčajo od kajenja, se jih vedno veliko odloči za cigarete. Najbolj presunljivo pa je, da med kadilci veliko mladih.

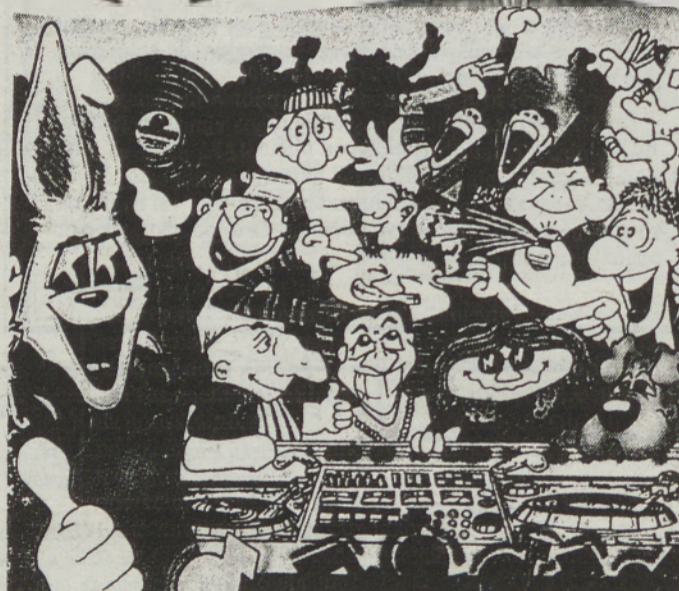
Trdno sem prepričan, da bom nikoli kadil, saj se zavedam, da cigareta škoduje zdravju in ogroža razvoj našega človeka.

MATEJ ERJAVEC, 8. b
OŠ Beltinci

Pišite, rišite, sodelujte!

Rubriko pripravila: ALEKSANDRA NANA RITUPER

POP ROCK noviceeee

Sheryl Crow

Vse, kar si želim ...

Sheryl je ena od tistih, ki je na nominaciji za grammyje vzbudila veliko pozornosti. Grammyja je dobila kot največji ameriški up. Do nagrade pa jo je pripeljala skladba All I Wanna Do. Sama svojo glasbo najraje definira kot novi folk.

Sheryl se je rodila pred enaintridesetimi leti v St. Louisu v državi Missouri. Že od zgodnjega otroštva je živel v glasbenem okolju, saj sta bila oba, mama in oče, glasbenika. Oče je imel malo časa za vzgojo svojih otrok, saj je vsak dan igral v big bandu. Več časa pa je imela mama, ki je Cheryl ter njeni sestri in brata učila igrati klavir. Doma so imeli kar štiri klavirje.

Starši so zelo zgodaj ugotovili, kako nadarjena je Cheryl, saj je že pri šestih letih znala vsako melodijo, ki jo je slišala, zaigrati na pamet. Pri šestnajstih je imela svojo prvo skupino, pri sedemnajstih pa je učila igrati tudi druge. Pri 23 se je v želji po uspehu odpravila v Los Angeles. V začetku se je preživljala s poučevanjem klavira, veliko pa se je ukvarjala tudi s prizadetimi otroci.

Opazil jo je menedžer Michaela Jacksona in leta 1987 je začela sodelovati na turneji Bad, s katero so prepotovali ves svet. To je bilo za njeno kariero zelo pomembno obdobje. Pravi pa, da je v letu in pol, kolikor je trajala turneja, z Jacksonom spregovorila le nekaj besed, čeprav so v časopisih pisali, da je imela z

njim razmerje. Ta turneja je bila za Cheryl prelomnica v veselo gledih, po eni strani je bila na vrhu popularnosti, po drugi pa je po turneji zapadla v glasbeno osebnostno krizo.

Po turneji se je zaprla med stari zidove in je le redko prišla ven. Je pa v tem času napisala več dobrih pesmi in doobra napredila svoje baterije.

Pesmi je pisala tudi za slavna imena, kot so Eric Clapton in drugi. Vrnila se je na glasbeno sceno, v nekem klubu so ji navedeni ponudili, da igra vsak torko.

Tem nočem v spomin je vrnila svoj prvi samostojni album Tuesday Night Music Club. Skladba All I Wanna Do je prav s tega albuma.

Kritiki in publika so Cheryl precej naklonjeni, pravijo, da ima še veliko možnosti. Ali jih bo izkoristila, pa bomo se viden. Tako kot ena lastovka ne pričajo pomladi, tako tudi glasbenika ne moremo soditi po eni skladbi. Bomo videli.

AUDIO - VIDEO - CD

MSHOP

69000 Murska Sobota,
Slomškova 43
TELEFON, TELEFAKS:
069/32-465

nasveti

Dogajanja na ljubljanski borzi

Spoštovane bralke in bralci, tokrat bo poročanje o dogajanjih na ljubljanski borzi oz. trgu vrednostnih papirjev zajemalo obdobje med 28. 2. in ponedeljkom 6. 3. 1995.

Ljubljanska borza je 2. marca objavila sporočilo za javnost v zvezi s prednostno delnico UBK, katere tečaj je 21. 2. 1995 presegel trideset odstotni padec in je bilo tako začasno zaustavljeno trgovanje s to delnico. V sporočilu za javnost UBK banka d. d. sporoča, da v UBK banki ni prišlo do sprememb v poslovanju, ki bi lahko povzročile padec tečaja prednostne delnice, ki kotirajo na ljubljanski borzi v borzni kotaciji B. Nasprotno je UBK banka poslovno leto 1994 zaključila uspešno. Izpejani je bila dokapitalizacija, ki banki še naprej omogoča poslovanje s polno licenco. Leto je bilo zaključeno z dobičkom, ki bo, če bo zbir delničarjev tako odločil, omogočil izplačilo dividend vsem prednostnim delnicam UBK banke.

4. marca je ljubljanska borza objavila sporočilo za javnost se v zvezi s redno delnico NIKA, saj je le ta presegla 30 odstotni padec tečaja 21. 2. 1995 glede na tečaj 21. novembra 1994 (6445). V njem NIKA, borzno posredniška hiša, d. d. obvešča, da je poslovno leto zaključila z dobičkom, kar bo ob ustreznem sklepu skupščine delničarjev omogočilo izplačilo dividend. V skladu z zakonodajo je s 1. januarjem 1995 na NIKO BPD, borzno posredniško družbo d. d. prenesla vse borzno posredniške dejavnosti, vključno s tehnologijo, znanjem, zaposlenimi in strankami. NIKA, borzno posredniška hiša, d. d., ki se s sklepom skupščine delničarjev preimenuje v NIKA, Investiranje in razvoj, d. d., se je s tem preoblikovala v krovno podjetje skupine NIKA. Ukvarjala se bo s koordiniranjem, vodenjem in razvojem celotne skupine ter z nerizičnim investiranjem.

Borzna kotacija A - redne delnice

Šele v ponedeljek 6. 2. je bil v tem tednu opravljen promet z delnico LEK (138 tisoč dolarjev), njen enotni tečaj pa je iz 11417 porasel na 11500.

Enotni tečaj delnice Probanka je v torku iz 14177 padel na 13997, ko je bilo za 2,4 mio dolarjev prometa, naslednjega dne na 13527 ob 1,3 mio dolarjev prometa, v četrtek pa na 13408 (2,3 mio dolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 13749, ko je bilo za 2,2 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 13339 ob 3 mio dolarjev prometa.

V sredo je enotni tečaj delnice Silius iz 19942 padel na 19517, ko je bilo za 4,3 mio dolarjev prometa, v četrtek pa na 19236 ob 4 mio dolarjev prometa. V petek je njen enotni tečaj porasel na 19700, ko je bilo za 1,4 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa je bil v vrednosti 19300 tisoč dolarjev prijavljen aplikacijski posel po tečaju 19658.

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj redne delnice SKB iz 35888 nekoliko padel na 35800, ko je bilo za 358 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne na 35712 ob 7,8 mio dolarjev prometa, v četrtek pa na 34724 (16,1 mio dolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 34628, ko je bilo za 7 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa na 33608 ob 23,3 mio dolarjev prometa.

Borzna kotacija A - obveznice

Enotni tečaj obveznice RSL 1 je v torku iz 98,0 padel na 97,8, ko je bilo za 12,6 mio dolarjev prometa, naslednjega dne porasel na 97,9 ob 61 mio dolarjev prometa, v četrtek pa na 97,4 (19,2 mio dolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj

padel na 97,4, ko je bilo za 6 mio dolarjev prometa ter se na tem nivoju zadržal tudi v ponedeljek (5,8 mio dolarjev).

V sredo je enotni tečaj obveznice RSL 2 in 102,7 padel na 102,5, ko je bilo za 8,8 mio dolarjev prometa, v četrtek pa na 102,1 ob 34 mio dolarjev prometa. V petek je njen enotni tečaj porasel na 102,3, ko je bilo za 7 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 102,0 ob 15,6 mio dolarjev prometa.

Po ponedeljkovem 8,4 odstotnem padcu si je obveznica RSL 11 v sredo opomogla, saj je njen enotni tečaj iz 86,1 poskočil na 92,0 ob prometu 142 tisoč dolarjev ter se na tem nivoju zadržal tudi v četrtek, ko je bilo za 278 tisoč dolarjev prometa.

Enotni tečaj obveznice RSL 1 z izkoriščeno davčno olajšavo se je v sredo in četrtek zadržal na ponedeljkovem nivoju (96,8), skupno je bilo za 152 tisoč dolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 96,7 ob prometu 128 tisoč dolarjev.

Za 1,3 odstotne točke na 97,5 je v sredo padel enotni tečaj obveznice SKB 1, ko je bilo za 745 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne je bil v vrednosti 390 tisoč dolarjev prijavljen aplikacijski posel po tečaju 97,6, v petek pa v vrednosti 108 tisoč dolarjev po tečaju 99,3. V ponedeljek je njen enotni tečaj padel na 97,4, prometa pa je bilo za 286 tisoč dolarjev.

Borzna kotacija B - redne delnice

V četrtek je enotni tečaj redne delnice BTBR iz 12980 padel na 12450, ko je bilo le za 62 tisoč dolarjev prometa.

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj delnice Dadas iz 120883 porasel na 122838, ko je bilo za 17,9 mio dolarjev prometa, vendar je naslednjega dne padel na 113053 ob 25,4 mio dolarjev prometa, v četrtek pa na 109928 (16,9 mio dolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 116391, ko je bilo za 18,6 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 110355 ob 22,1 mio dolarjev prometa.

V torek je enotni tečaj delnice Finmedia iz 15298 porasel na 15373, ko je bilo za 507 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne pa padel na 13954 ob 2,3 mio dolarjev prometa. Tudi v četrtek je njen enotni tečaj padel in sicer na 12885, ko je bilo za 670 tisoč dolarjev prometa, v petek porasel na 13344 ob 1,6 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 13133 (1,6 mio dolarjev prometa).

Enotni tečaj delnice MK Založba je v torku iz 9068 padel na 9000, ko je bilo za 1,4 mio dolarjev prometa, naslednjega dne pa na 8785 ob 2,1 mio dolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj padel na 8705, ko je bilo za 914 tisoč dolarjev prometa, v petek poskočil na 9000 ob prometu 90 tisoč dolarjev, v ponedeljek pa na 9043 (1,3 mio dolarjev prometa).

6. 3. (po objavi obvestila za javnost) je enotni tečaj redne delnice NIKA iz 4450 padel na 4017, prometa pa je bilo za 5 mio dolarjev.

Ob skromnem prometu (21 tisoč dolarjev) je enotni tečaj delnice Term Catež neznatno padel iz 715,6 na 715,0 naslednjega dne pa na 702,3, ko je bilo za 1 mio dolarjev prometa. V petek je njen enotni tečaj porasel na 717,2, ko je bilo za 165 tisoč dolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 686,6 ob prometu 223 tisoč dolarjev.

Borzna kotacija B - prednostne delnice

V torek je enotni tečaj delnice KBPT iz 37833 padel na 37654, ko je bilo za 490 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne na 37000 ob prometu 777 tisoč dolarjev, v četrtek pa na 35000 (70 tisoč dolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 35920, ko je bilo za 180 tisoč dolarjev prometa.

Za 5,40 odstotka je v sredo padel enotni tečaj prednostne delnice Primofin in sicer na 38556, ko je bilo za 347 tisoč dolarjev prometa, v četrtek pa na 35941 ob 1,8 mio dolarjev prometa. V petek je njen enotni tečaj porasel na 36725, ko je bilo za 147 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne pa padel na 33100 ob prometu 563 tisoč dolarjev.

Enotni tečaj prednostne delnice Rogaška je v torku iz 2665 padel na 2399, ko je bilo za 12 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne pa porasel na 2440 ob prometu 20 tisoč dolarjev. V četrtek je njen enotni tečaj padel na 2202 ob skromnem prometu 24 tisoč dolarjev, nasled-

njeza dne na 1999 ob prometu 174 tisoč dolarjev, v ponedeljek pa porasel na 2103 (477 tisoč dolarjev prometa).

Po objavi sporočila za javnost, se je v četrtek ponovno trgovalo s prednostno delnico UBK, njen enotni tečaj je padel na 10733, ko je bilo za 547 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne na 10180 ob prometu 153 tisoč dolarjev, v ponedeljek pa porasel na 10771 (302 tisoč).

S prednostno delnico VIP je bil v vrednosti 1,3 mio dolarjev v petek prijavljen aplikacijski posel po tečaju 41230 (+30 dolarjev glede na tečaj 15. februar letos).

Borzna kotacija B - obveznice

Z obveznico LEK 2 je bil v petek prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 33 tisoč dolarjev po tečaju 98,0, v ponedeljek pa v vrednosti 25 tisoč dolarjev po tečaju 97,5.

Iz 91,1 na 91,0 je v sredo padel enotni tečaj obveznice Občina Zagorje, ko je bilo za 1 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa je bil v vrednosti 246 tisoč dolarjev prijavljen aplikacijski posel po tečaju 88,1.

Za 1,0 odstotno točko na 98,0 je v ponedeljek padel enotni tečaj PTT Celje, ko je bil v vrednosti 14 tisoč dolarjev prijavljen aplikacijski posel. Na petkovem nivoju (98,9) se je v sredo zadržal enotni tečaj obveznice PTT Ljubljana, ko je bilo za 224 tisoč dolarjev prometa, v petek je bil v vrednosti 9 tisoč dolarjev prijavljen aplikacijski posel po tečaju 99,0, v ponedeljek pa v vrednosti 23 tisoč dolarjev po tečaju 98,0. Enotni tečaj obveznice PTT N. Gorica je v sredo iz 93,5 porasel na 93,6, ko je bilo za 19 tisoč dolarjev prometa nato pa v četrtek ob enakem prometu poskočil na 94,5. V ponedeljek je njen enotni tečaj porasel na 95,2, prometa pa je bilo za 39 tisoč dolarjev.

Z obveznico Rogaška 1 je bil v četrtek sklenjen aplikacijski posel v vrednosti 116 tisoč dolarjev po tečaju 93,5 (-1,5 odstotne točke).

Izvenborzno trgovanje na trgu OTC

OTC - redne delnice

Dva lota delnice GEA COL-LEGE sta v sredo zamenjala lastnika po tečaju 2100, kar predstavlja padec tečaja za 16 odstotkov.

Na nivoju prejšnjega tedna (3390), se je v sredo zadržal enotni tečaj redne delnice HB Brežice, ko je bilo za 10 tisoč dolarjev prometa, v petek pa je bil v vrednosti 79 tisoč dolarjev prijavljen aplikacijski posel po tečaju 3150.

Enotni tečaj redne delnice Intara je v sredo iz 3585 porasel na 3600, ko je bilo za 180 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne porasel na 3610 ter se na tem nivoju zadržal tudi v petek, ob skupnem prometu 578 tisoč dolarjev, v ponedeljek pa porasel na 3615 (87 tisoč dolarjev).

28. 2. je enotni tečaj redne delnice Razvojne družbe iz 17142 porasel na 17490, ko je bilo za 1,4 mio dolarjev prometa, naslednjega dne pa na 17500 ob prometu 53 tisoč dolarjev. V četrtek je njen enotni tečaj zdrsnil za kar 30,9 odstotka na 12092, ko je bilo za 157 tisoč dolarjev prometa.

V torek je enotni tečaj redne delnice Rogaške iz 480,0 porasel na 483,1, ko je bilo za 855 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne zdrsnil na 410,0 ob prometu 299 tisoč dolarjev, v četrtek pa rahlo porasel na 411,3 (193 tisoč dolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 490,6, ko je bilo za 2,4 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa na 500,0 ob prometu 50 tisoč dolarjev.

OTC - prednostne delnice

6. marca je bil z dvema lotoma prednostne delnice Hipotekarne Izlake Brežice prijavljen aplikacijski posel po tečaju 3190 (-133 dolarjev).

S prednostno delnico KBT 4 so bili 1. marca v vrednosti 38,5 mio dolarjev sklenjeni aplikacijski posli po tečaju 48000, kar predstavlja porast tečaja za 18,71 odstotka.

Z enim lotom prednostne delnice UBK 3 emisije je bil v petek sklenjen aplikacijski posel po tečaju 3300 (-450 dolarjev glede na tečaj 23. februarja letos).

KOMENTAR

Bi pili domači džus? Nemogoče!

Nemogoče je iz treh razlogov: zato, ker večino koncentratov za džus Slovenija uvažata, ker vam natakara namesto džusa natoči sok, kaj šele, da bi vam predstavil ponudbo in izvor džusov in sokov, in ker je 2 dcl piva cenejše od 2 dcl džusa.

Mnogi so ljubitelji soka brez dodanega sladkorja, ki ga imenujemo tudi džus. Pijemo ga lahko za zajtrk, ob kavici, po kosilu, za malico ... Najbolj priljubljeni je pomarančni pa tudi sladki ananasov in osvežilni grenivkin džus. Če ste mislili, da polnilni naravnih sokov v svojih tovarnah iztiskajo vsako pomarančo posebej in s svežo pijačo napolnijo tetrapak ali steklenice, ste se krepko zmotili. Največji slovenski izdelovalec sokov Fruktal uvažata pomarančni koncentrat iz Brazila, doma ga le razredči z vodo in mu doda vitamin C. Džus je 100-odstotni koncentrat brez dodanega sladkorja, pomarančni sok pa je 40-odstotni koncentrat z dodanim sladkorjem. Zares domača brezalkoholna naravna pijača je jabolčni džus - dodajo mu le vitamin C, da ne potemni. Na splošno je v Sloveniji pre malo sadja, da bi lahko iz njega izdelovali sokove, trdijo proizvajalci, primanjkuje pa predvsem jagod, robid in drugega sadja, tudi rdeče pese. Zato morajo večino koncentratov za sokove uvažati. Je res vzrok pomanjkanje sadja ali dejstvo, da je za polnilce ceneje uvažati slabo obdavnice koncentrate kot predelovati sadje. Vemo namreč, da so bili lani v severovzhodni Sloveniji presežki pridelave višenj in rdeče pese - odje-

Fruit content: min. 50%
Ingredients: water, concentrated orange juice, sugar, L-ascorbic acid as antioxidant

malci jih niso hoteli kupiti, ker so izsiljevali nižjo ceno. Seveda se masikaj bolj splača uvažati kot pridelovati doma, vendar se nam potemtakem ne bo splačalo prav nobeno delo na zemlji; zakaj potem spodbujamo sadjarstvo, če kmetom ne plačamo za pridelek prave cene?

Pa ostanimo raje pri džusu in soku. Ste mislili, da sta džus in sok eno in isto? Motite se. Že prej sem zapisala, da je džus 100-odstotni koncentrat, 40-odstotni koncentrat pa se imenuje sok. Zaradi tega je džus dražji kot sok. Zato posebno opozorilo vsem natakarkjem: če kdo naroči džus, mu nikar ne prinesite soka, ki ga zaračunate po ceni za džus. Če vam kdo naroči džus, ga vprašajte, kakšno vrsto džusa želi in ali naj bo ta džus domači ali uvoženi (slovenske pijače mi vedno bolj prija). Če imate pod pultom le 40 % Rauchov sok, ki ga prodajate kot džus, pomaranč-

ni sok in še kaj, tega ne morete početi. Kar pa ni prav! Prav tako ni prav, da naročite kokakolo, pa vam prinesejo pepsikolo - pa še to v 2 dcl kozarcu, češ saj je vseeno. Ni vseeno. Za nekatere se uživanje ob kokakoli začne že pri odpiranju steklenice, natakanju, prvem požirku. Natakarkji nimajo pravice, da vam ob naročilu brez predhodnega opozorila ali vprašanja kar prinesejo tekočino iz aparata. Prav tako je pitje pravega džusa v lepem kozarcu z rezinico sveže pomaranče nekaj povsem drugega kot pitje razvednelega pomarančnega soka v špriceraškem kozarcu.

Cena džusov in sokov je posebno poglavje. So dražji in cenejši džusi in sokovi - tudi v trgovini. V marsikaterem gostinskem lokalu pa imajo vsi enako ceno. Ne le vsi džusi (uvoženi in domači), ampak tudi džusi in sokovi. Ali se vam je že zgodilo, da ste naročili džus in ste dobili sok, potem pa ste za 1 dcl pomarančnega soka plačali toliko kot za 1 dcl džusa? Ali mislite, da gostinec v resnici plača 600 tolarjev za liter džusa? Da plača 600 tolarjev za pomarančni sok? Kje pa. Ta enotna cena je lepa kamuflaža za bogatenje na račun premo zahtevnih gostov.

Da o neprimerno visokih cenah za brezalkoholne pijače niti ne govorimo!

BERNARDA B. PEČEK
foto: NATAŠA JUHNOV

KURIVO PREVOZ
Bojan Jakšič, Gornja Bistrica 51
ponuja po ugodnih cenah
PREMOG
- velenjski lignit, kosi - 7.400 SIT
- velenjski lignit, kocke - 7.100 SIT
- češki visokokalorični (chabarovice) - 14.500 SIT
Hitra dobava, prevoz na dom.
Pridite ali pokličite 71 106.
m-706

OBČINA MORAVSKE TOPLICE
objavlja prosta delovna mesta:
1. vodja oddelka za splošne zadeve in strokovni sodelavec
2. referent za splošne zadeve
Pogoji:
Pod 1.:
- VII. oz. VI. stopnja strokovne izobrazbe pravne ali upravne smeri
- opravljen izpit iz ZUP
- najmanj 5 let delovnih izkušenj na podobnih odgovornih delovnih mestih
- poznavanje dela z računalnikom
Pod 2.:
- V. stopnja strokovne izobrazbe upravno-administrativne ali ekonomske smeri
- dobro obvladanje strojepisja
- poznavanje dela z računalnikom
Za razpisana delovna mesta bomo sklenili redno delovno razmerje za nedoločen čas s 4-mesečno poskusno dobo.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev, kratkim življenjepisom ter opisom doseženega dela pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: **OBČINA MORAVSKE TOPLICE**, Kranjčeva 12, MORAVSKE TOPLICE, 69221 MARTJANCI.

VESTNIK
obvešča, da lahko male oglase, osmrtnice in naročnino poravnate v novi zgradbi na **Ul. arhitekta Novaka 13 v Murški Soboti**.
Nova telefonska številka je **31 998**

STONEDIVER
ODPRAVITE PLEŠAVOST ZA VSELEJ LIPONAIR - SVETOVNI HIT
Stegne 27
tel.: 061/57 18 75

00852-17-266-690
00852-17-266-691
00852-17-266-692
00852-17-266-693
00852-17-266-694
POKLIČI ME
00852-17-266-695
00852-17-266-696
00852-17-266-697
00852-17-266-698
00852-17-266-699

NIKA
BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA D.D.
Cesta prvih borzov 5, Brežice 8200
06062 33-230. Telefaks: 06062 32-892
POSLOVALNICA LJUBLJANA
Slovenska cesta 54, Ljubljana 6000
01 25 12 51. Telefaks: 01 25 34 7
POSLOVALNICA MARIJEV
Patriaršova cesta 3-5, 60000 Maribor
06062 33-260. Telefaks: 060 231-900

Murska Sobota

20 let društva invalidov

Na območju stare občine Murska Sobota že 20 let deluje društvo invalidov, ki ta čas šteje okrog 1.500 članov, organizirano pa je v 35 krajevnih poverjeništev. V ponedeljek so v dvorani družbene prehrane v Murski Soboti s pristrčno slovesnostjo zaznamovali visok jubilej. Proslave so se udeležili predstavniki podobnih društev iz drugih pomurskih občin, prišli pa so tudi gostje iz Ljubljane, Jesenic in Velenja. Ob tej priložnosti je zveza društev invalidov Slovenije podelila soboškemu društvu in njegovemu podpredsedniku Stefanu Sedonji »zvezni« priznanji. Udeležence je pozdravil in spregovoril o gospodarskem trenutku soboški župan Andrej Gerenčar.

O delu društva invalidov Murska Sobota je govoril predsednik Karel Šoštarec. Tokrat je zlasti poudaril družabno življenje invalidov, ki je dokaj razgibano, med drugim tudi zaradi dobre udeležbe na številnih izletih, a tudi na društvena srečanja pride veliko članov. Tako se jih je zbralo na tistem, ki je bilo v Dogležovju, čez 300. Nekateri člani društva so še posebno aktivni, zato so društvena priznanja prejeli: Geza Števančec, Gizela Svetec, Matija Puhan, Stefan Rajnar, Franc Pertoci, Karel Šantl, Valčika Šeruga, Marjana Svetina, Stefan Kuhar, Angelca Baranja, Jože Fujs, Romana Sabaty, Jože Farkaš, Albina Gornjec, Franc Štiblar, Marija Drvarič, Stefan Baranja, Stefan Rajnar in Karel Šoštarec.

V kulturnem programu so sodelovali: moški pevski zbor iz Gančan, otroci soboških osnovnih šol pa tako tudi učenka, ki je deklamirala priložnostno pesem Stefana Sedonje: Zakaj postal sem invalid. Za vedrejši del uspele prireditve so poskrbeli: mlada humorista iz Beltinec in harmonikar Šukler z venčkom narodnih pesmi.

Š. S.

Ključarovski gasilci so zborovali

Še večja skrb izobraževanju

Gasilsko društvo iz Ključarovec je pred dvema letoma proslavilo 100-letnico, torej ima gasilstvo v tem kraju dolgoletno tradicijo. Tudi zdaj je zanj v vasi veliko zanimanja, kar je bilo slišati tudi na nedavnem občnem zboru, ki se ga je udeležil tudi predstavnik občinske gasilske zveze Ljutomer Milan Antolin. Udeleženci so se seznanili z organizacijskim in operativnim delom, lastninskim preoblikovanjem društva ter obravnavali statut. Ugodno oceno o delu društva in njegovem poslovanju je podala tudi predsednica nadzornega odbora Marijana Zamuda. Največ zaslug za učinkovitost društva ima nedvomno njegov predsednik Franc Škof, ki je na občnem zboru dejal, da bodo v prihodnje še večjo skrb namenili strokovnemu izobraževanju. Prvi uspehi so že tu, saj imajo enega častnika ter tri nižje podčastnike. Letos bo društvo organiziralo tudi prvomajsko kresovanje. Sicer pa v vasi ni akcije, v kateri gasilci ne bi sodelovali. Vaščani prav radi pomagajo društvu. Tako je bilo pri nakupu brizgalne, orodnega vozila in še kdaj, zato je Gasilsko društvo Ključarovci dobro opremljeno. Ponosni so tudi na prenovljeni dom, ki ga krasi slika sv. Florijana.

F. BLAŽIČ

VESTNIK

obvešča, da lahko male oglase, osmrtnice in naročnino poravnate v novi zgradbi na Arhitekta Novaka 13 v Murski Soboti.

Nova telefonska številka je 31 998

V spomin

Rudi Rappl - Savo

V Murski Soboti je v 79. letu starosti umrl nosilec spomenice 1941 Rudi Rappl - Savo, prvoborec in udeleženec NOB. Ljudje so ga poznali kot nekdanjega političnega aktivista, ki je v pokrajino ob Muri prispel šele po osvoboditvi. Dotlej se je z vso svojo gorečnostjo boril proti okupatorju v rodni Dolenjski. Rodil se je 28. oktobra 1916 v Gabrovki pri Litiji v številni trgovski družini. Kot eden od osmih otrok je moral kmalu s trebuhom za kruhom. Med drugim je obiskoval meščansko šolo v Ljubljani, končal je obrtno šolo v Litiji in se izučil za mesarski poklic. Ker tedaj ni bilo lahko najti zaposlitve, je opravljal tudi razna druga dela, dokler ga niso v stari Jugoslaviji poklicali na orožne vaje.

Ob začetku 2. svetovne vojne so ga ujeli pri Hajdini blizu Ptujja in ga privedli v Maribor. Na srečo je bil njegov oče nemškega rodu, zato je imel možnost, da se je lahko takoj vrnil domov. Tu se je začela Rapplova revolucionarna pot, saj se je kot mlad partizan pridružil borcem NOB. V Suhi krajini je bil hudo ranjen v obe nogi in roko. Obnemoglega so zdravili v partizanski bolnišnici v Kočevskem Rogu. Po nekaj kritičnih nočeh je preživel in prišel k sebi, ko se je ravnokar začela znamenita roška ofenziva.

Uveljavil se je kot kurir, nato pa so ga sprejeli v artilerijsko enoto. Ker se je izkazal, so ga kmalu imenovali za sekretarja okrajnega komiteja KP in predsednika OO OF. Poslali so ga v partijsko šolo na Trebelnem. Po najhujših racijah po kapitulaciji Italije se je kot terence znašel v Dalmaciji. Tam je postal poveljnik bataljona, sestavljenega iz borcev čezmorskih brigad. Nekaj mesecev po osvoboditvi

so ga poslali v Ljubljano, kjer je prevzel Slamičevo tovarno mesnih izdelkov.

Pozneje so ga izvolili za delavskega zaupnika in v ministrstvo za trgovino, od koder so ga leta 1946 poslali v Mursko Soboto. Tu je skrbel za odkup živine v nekdanjih štirih občinah. Še naprej pa je ostal aktivist. Nekaj časa je bil zaposlen na okrajnem sindikalnem svetu, potem je bil predsednik borčevske organizacije od ustanovitve leta 1947 in nazadnje predsednik občinskega odbora Socialistične zveze. V pokoj je odšel leta 1969, toda kmalu so ga angažirali pri invalidskih delavnicah kot honorarnega sekretarja. V vsem času njegovega dela in tudi še po upokojitvi sta Rudija Rappla - Savo odlikovali požrtvovalnost in uspešnost. Kako cenjeno je bilo njegovo delo, kaže veliko odlikovanj in priznanj, ki jih je prejel v SFRJ. Aktiven je bil tudi v borčevski organizaciji.

Sicer pa so ga mnogi poznali kot dolgoletnega člana upokojenskega pevskega zbora, vključen je bilo v delo KS Park, pooblaščen pa je bil tudi za sklepanje porok pri tedanji Skupščini občine Murska Sobota. Bil je nemirnega duha, ki je venomer premišljeval in kaj snoval. Poznal sem ga kot strumnega moža, visoke postave. S svojo pokončno držo je bil spomeničar Rudi Rappl - Savo poln idealizma. V mladi generaciji je videl svetlejšo prihodnost. Na pokrajino ob Muri je bil ves čas tesno navezan. Tu si je ustvaril družino in topel dom. Spomin nanj bo trajno živ!

MILAN JERŠE

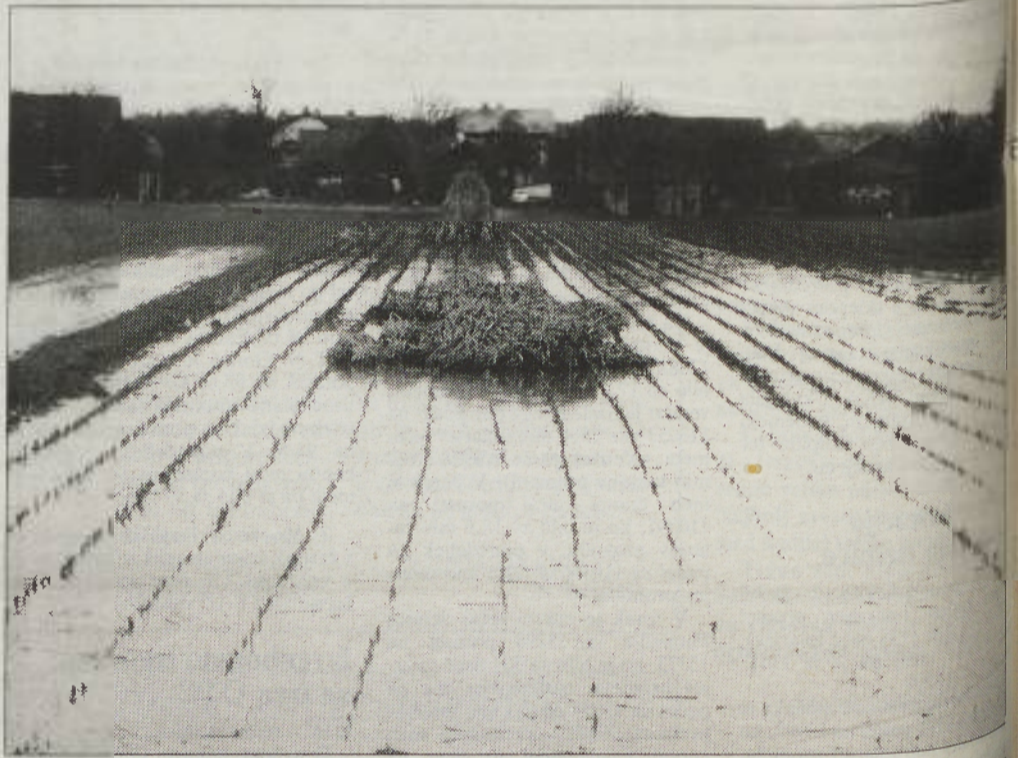
Močno deževje razkrilo resnico

Posledice nevzdrževanja odtočnih kanalov

Zadnje močno deževje je povzročilo precejšnje preglavice tudi v svetu ob Muri. Marsikje so bile namreč poplavljene njive in ceste, voda pa je našla pot tudi do kletnih prostorov stanovanjskih hiš in vrtov. O skupni škodi je sedaj težko govoriti, na poplavljenih območjih pa že nekaj časa opozarjajo na neustrezno reševanje in vzdrževanje odtočnih kanalov. To je gotovo tudi posledica večletnega brezbrzičnega odnosa odgovornih dejavnikov, ki se niso pravočasno lotili regulacije raznih jarkov, ki bi lahko zadržali vsaj del vode. Ta se je razlila po okolici in precej ogrozila kmetijske kulture, zlasti v ravninskem delu okrog Černelavec, Veščice in Kupšincev ter pri Krogu in Satahovcih. Znova se je pokazalo, da bi s primerno ureditvijo Malega in Velikega Dobra ter drugih odtočnih kanalov odpadla marsikatera težava. Zamašeni in obrasli jarki seveda niso mogli požreti ogromne količine padavin. Delavci Cestnega podjetja Murska Sobota so sicer nemudoma začeli kopati, s čimer so hoteli čimprej očistiti jarke, vendar jim je republiški cestni inšpektor, kot smo zvedeli, preprečil nadaljnja dela, češ da bi bili s tem ogroženi posamezni cestni odseki.

Dejstvo je, da napak iz preteklosti ni možno popraviti kar čez noč. Tokratna naravna nesreča pa je zadostno opozorilo vsem, ki bi morali že zdavnaj poskrbeti za večjo varnost pred morebitnim vdorom naraslih voda. Problem premajhnih zmogljivosti odtočnih kanalov je čedalje očitnejši, zato v prihodnje ne bi smeli več odlašati s konkretnimi posegi, ki bi odpravili številna ozka grla, zaradi katerih večje količine vode niso mogle odteči. V Kupšincih, Veščici, Černelavcih in drugje pa je dodaten problem povzročila tudi zelo nizka talnica, ki se ob močnem deževju pokaže v pravi luči. Ne bi si pa smeli zatiskati oči pred tem, da so mnogokje še vedno slabo vzdrževani glavni in vaški odtočni kanali. Kdo je za to odgovoren, pa je jasno! Mar niso posnetki naših fotografov Nataše Juhnove in Jureta Zaunekerja dovolj zgovorni?

MILAN JERŠE

Zgodilo se je ...

Veste, kod ponoči hodijo vaši mladoletniki - sinovi in hčerke? Pravijo, da gredo v »disko« in da bodo prišli ob določeni uri, a jih ni.

Potem pa ste na trnih, saj zaradi skrbi ne morete spati. Srečni ste, ko se vrnejo, četudi ne ob objavljeni uri.

Dve 17-letnici iz Ljubljane pa nikoli več ne bosta ponočevali, saj sta tragično preminili pri Senožcah v avtu 19-letnika, ki naj bi vozil prehitro in pod učinkom alkohola, zato je trčil v obcestno drevo; tretja sopotnica, prav tako 17-letnica, pa je hudo poškodovana.

Prav imata starša iz neke vasi na Goričkem, ki sta piscu teh vrstic povedala, da hčerki ob koncu tedna rade volje dasta avto, da se sama ali s prijateljicami zapelje na zabavo, saj da je to manj nevarno, kot če bi prisledla v avto kakega

mladeniča. Le redkokateri nanreč naj ne bi pil alkohola.

Prav gotovo se vam je že zgodilo, da ste na določenem parkirišču zaman iskali svoj avto, potem pa ste se spomnili, da ste ga pustili na drugem prostoru in končno - našli. Lastnika osebnih avtov Audijev MB 73 35L (kovinske barve) in MS A3 116 (črne barve) se pri parkirišču nista zmotila: avta sta dejansko pustila na parkirnem prostoru avtosolona pri Lenartu in v nedeljo ju nista več našla. Jasno kot beli dan je, da so ju avtomobilski tatovi ukradli.

Na območju Pomurja so pogoste kršitve javnega reda in mira v stanovanjih. Izkušnje kažejo, da se le redkokateri vročekrvnež za pregovoriti policistom, ki jih pokličejo na kraj dogodka, zato take

ljudi, ki so običajno opiti, držijo do iztreznitve. V sredo, 1. marca, so zoper kršitelje poselevali kar petkrat. Prejšnji teden so delavci organov za prehrano in varnost ve med drugim posredovali tudi v Gornjih Petrovcih in »na hladno« odvedli Franca G., ker je dozor razgrajal.

V noči z 28. februarja na 1. marca je nekdo na ljubotermu avtobusni postaji vložil v razstavljeni prostor podjetja Satex iz Maribora in odnesel avdio in video opremo, vredno 140.000 tolarjev. Za storilcem poizvedujejo.

K. F. iz Dobrovnika je 15. februarja prijavil kaznivo dejanje rop v Lipovcih. Tedaj je poznal, da sta mu neznanca grozila s nožem in zato jima je bil prisiljen dati denar, nakit in uro. Predsednik občinskega sveta v Lipovcih pa so med zbiranjem podatkov ugotovili, da ropa sploh ni bilo in si ga je prijavitelj sam izmislil. Zaradi lažne oznabe ga bodo prijaviteli državnemu žilcu.

S. S.

VESTNIK
obvešča, da lahko
male oglase,
osmrtnice in
naročnino porav-
nate v novi zgrad-
bi na Arhitekta
Novaka 13 v
Murski Soboti.

Nova telefonska
številka je 31 998

**AMBULANTA ZA KOŽNE BOLEZNI
SPECIALIST DERMATOVENEROLOG
dr. med. Lidija Pustai Šafarič**

DERMAMED

Arhitekta Novaka 13
69000 Murska Sobota

obvešča
da se lahko zdravite tudi v zasebni ambulanti v Arhi-
tektu Novaka 13 v Murski Soboti vsak dan od 7. do
15. ure.
Naročite se lahko po telefonu 31 597.
m-751

ETERNA

Posoda za vse čase!

**NAGRAJENCI VESTNIKA, KI SO PORAVNALI
NAROČNINO DO KONCA FEBRUARJA:**

1. Janez Kuzma, Šalamenci 88,
69201 Puconci	11. Marija-Alojz Kampuš,
Sp. Ščavnica 74, 69250 Gor. Radgona
2. Štefan Raščan, Mala Polana 81,
69226 Velika Polana	12. Franc Štefanec, Turjanci 4,
69252 Radenci
3. Aleksander Varga, Budinci 2,
69204 Šalovci	13. Nada Gomboc, Puževci 5,
69265 Bodonci
4. Pavel Gonc, Motvarjevci 20,
69207 Prosenjakovci	14. Roman Fartek, G. Slaveči 115,
69263 Kuzma
5. Rozalija Štihec, Trg Ljud. pravice 11,
69220 Lendava	15. Pavla Žalman, Cankova 71,
69261 Cankova
6. Jože Rous, Ivanci 70,
69222 Bogojina	16. Lilijana Gomboc, Rašiška 8,
61000 Ljubljana
7. Martin Mesarič, Dobelska 4,
69231 Beltinci	17. Marija Nemeš, Jezera 13, Rakičan,
69000 Murska Sobota
8. Sonja Lipič, Babinci 9,
69240 Ljutomer	18. Štefan Lejko, Linhartova 9, Krog,
69000 Murska Sobota
9. Alojz Kosi, Grabe 5,
69242 Križevci pri Ljutomeru	19. Franc Flisar, Lendavska 32,
69000 Murska Sobota
10. Rudi Heric, Kutinci 7,
69244 Videm ob Ščavnici	20. Jože Žekš, St. Rozmana 4,
69000 Murska Sobota

NAGRAJENCEM ČESTITAMO!

Potrdila o nagradah v višini 10.000 SIT boste prejeli po pošti.

Naročniki Vestnika iščejo nove
naročnike

NISTE SAMI, VESTNIK JE Z VAMI!

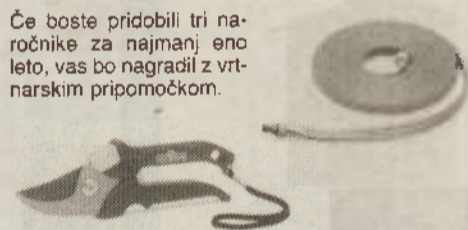
Če boste pridobili enega naročnika za

najmanj eno leto, vas bo nagradil
z Vestnikovo kapo, takšno, kot so jo
nosili naši predniki.

**Vaš trud bo
Vestnik poplačal.**

Privoščite ga tudi svojim
prijateljem, sosedom in znancem.

Če boste pridobili tri na-
ročnike za najmanj eno
leto, vas bo nagradil z vr-
tarskim pripomočkom.

**Izpolnjeno naročilnico
pošljite na naslov
Podjetje za
informiranje,
Slovenska 41,
M. Sobota.**

Če boste pridobili pet na-
ročnikov za najmanj eno
leto, vas bo nagradil z
malim električnim go-
spodinjiskim aparatom.

Spodaj podpisani
(naslov in tel.)
je pridobil nove naročnike Vestnika:

1. ime prilimek tel.
točen naslov

1. ime prilimek tel.
točen naslov

2. ime prilimek tel.
točen naslov

3. ime prilimek tel.
točen naslov

4. ime prilimek tel.
točen naslov

5. ime prilimek tel.
točen naslov

NAROČILNICA

**ZAVRTITE
SVET
V SVOJO
SMER!**

Tudi če se ne odpravljate na pot okoli sveta, je plačilna kartica **ACTIVA•EUROCARD** nepogrešljiv sopotnik.

E **M** **A**

INFORMACIJE O POGOJIH ZA IZDAJO PLAČILNE KARTICE POSREĐUJEJO:
BANKA CELJE
DOLENJSKA BANKA
GORENJSKA BANKA
LB POMURSKA BANKA
NOVA KREDITNA BANKA MARIBOR
SPLOŠNA BANKA KOPER

PODROBNEJŠE INFORMACIJE DOBITE V VSEH ENOTAH LB POMURSKÉ BANKE.

**Odpiramo vrata
POMILADI**

16. - 19. marec 1995

Veselite se z nami! Predstavitev omejene serije **Petka Prima**.
Prima nagradna igra: **Petka Prima & drobna darila.**

AGROSERVIS Murska Sobota
69000 Murska Sobota, Kroška ul. 58
telefon: (069) 21-630
telex: (069) 21-322

RENAULT
AVTO
ZIVLJENJA

Dnevi odprtih vrat v vseh salonih Renault.

televizijski spored od 10. do 16. marca

16 MAREC ČETRTEK

TV SLOVENIJA 1

19.30 Otroški program - 10.50 A-biv zemlje - 11.15 Po domače - 13.00 Poročila - 14.55 Spor...

HTV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Otroška serija...

TV AVSTRIJA 1

4.40 Kril prizabljivega ponovitev - 6.05 Naš glasni dom - 6.30 Otroški spored 9.00 Krimin...

TV MADŽARSKA

5.30 Varka TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.05 Mejno mesto serija - 9.30 Do...

RTL

5.35 Različne nadaljevanke in risanke - 7.00 Točno ob sedmih - 7.35 Med nami - 9.05 Kojak...

15 MAREC SREDA

TV SLOVENIJA 1

9.50 Risanke - 10.15 Ajska magistrala - 11.05 Priljubimo filmi - 11.30 Šepec trnega sveta...

HTV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Otroška serija...

TV AVSTRIJA 1

4.40 Ukradno zlato, ponovitev - 6.05 Naš glasni dom - 6.30 Otroški spored - 9.00 Krimin...

TV MADŽARSKA

6.00 Sončni vzhod, jutranji informativni magazin - 8.10 Za otroke - 9.30 Praznovanje 15. marca...

RTL

5.35 Različne nadaljevanke in risanke - 7.00 Točno ob sedmih - 7.35 Med nami - 9.05 Kojak...

14 MAREC TOREK

TV SLOVENIJA 1

10.30 Lurke - 11.05 Film - 12.35 Pustovna odaja - 13.00 Poročila - 13.15 Selma serija - 13.50...

HTV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Otroška serija...

TV AVSTRIJA 1

5.35 Rai za živila - 6.05 Naš glasni dom - 6.30 Helix - 10.40 Vesoljska ladja Enterprise - 11.30...

TV MADŽARSKA

5.0 Varka TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.05 Mejno mesto serija - 9.30 Do...

RTL

5.35 Različne nadaljevanke in risanke - 7.00 Točno ob sedmih - 7.35 Med nami - 9.05 Kojak...

13 MAREC PONEDELJEK

TV SLOVENIJA 1

9.30 Paletje s Salikom, norv. nadaljevanke - 9.55 Princ meta, ameriški film - 12.35 Ušle se z nami - 13.00 Poročila - 13.15 Selma serija...

HTV 1

10.35 Sosa program - 11.30 Otroška serija - 12.00 Poročila - 12.05 Cesarica - 12.50 Ma...

TV AVSTRIJA 1

4.20 Zličinjeno darilo, ponovitev - 6.05 Krepka družina - 6.40 Otroški spored - 9.00 Krimin...

TV MADŽARSKA

5.0 Varka TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.05 Mejno mesto serija - 9.30 Do...

RTL

5.35 Različne nadaljevanke in risanke - 7.00 Točno ob sedmih - 7.35 Med nami - 9.05 Kojak...

12 MAREC NEDELJA

TV SLOVENIJA 1

8.45 Žvav - 9.35 Žepni nož, niz nadaljevanke - 9.55 Vreljak - 10.15 Domače obrti - 1.00...

HTV 1

9.30 Poročila - 9.45 Risanke - 9.40 Film - 11.00 Poročila - 11.05 Malavizita - 13.00 Narodna...

TV AVSTRIJA 1

4.10 Melrose Place - 4.55 Beverly Hills - 5.35 Čuvalo ta lela - 6.05 Pustovski na Karibih - 6.25...

TV MADŽARSKA

7.20 Risanke - 7.40 Biljaja - 7.55 Rarunatništvo - 8.40 Nedeljski magazin - 11.00 Valček pripo...

RTL

5.45 Različne nadaljevanke in risanke - 6.35 X-Men - 7.00 Disney - 7.10 Čulna škala - 7.40...

11 MAREC SOBOTA

TV SLOVENIJA 1

8.35 Realvedni, Tabek - 8.45 Medvedkore do govičevne, tiska naravnata - 9.15 Učimo se rožni...

HTV 1

8.55 Poročila - 9.00 Dobro jutro - 10.30 Seza miva, uleca, serija - 11.30 Rumka - 12.00 Poročila - 12.05 Cesarica, serijski film...

TV AVSTRIJA 1

3.10 Duhinodosti v Avstriji - 4.55 Jacon King - 5.45 Raj za živila - 6.05 Naš glasni dom - 6.30...

TV MADŽARSKA

5.30 Varka TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Otroški program - 11.00 Kamniti vohod - 11.25...

RTL

5.35 Različne nadaljevanke in risanke - 9.05 X-Men - 10.00 Disney - 10.10 Čulna škala - 10.40...

10 MAREC PETEK

TV SLOVENIJA 1

10.35 Risanke - 11.00 Rock glasba - 11.50 Osupljivi ves, Njolsa Hufotia, franc. serija - 12.40...

HTV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Otroška serija...

TV AVSTRIJA 1

4.10 Smirionec prijateljstvo - 4.55 Raj za živila - 6.05 Naš glasni dom - 6.30 Otroški spored - 9.00 Krimin...

TV MADŽARSKA

5.30 Varka TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.05 Mejno mesto serija - 9.30 Do...

RTL

5.35 Različne nadaljevanke in risanke - 7.00 Točno ob sedmih - 7.35 Med nami - 9.05 Kojak...

Brodarsko društvo Mura, Krog

objavlja dražbo za prodajo vozil:

- NISSAN VANETE KOMBI, letnik 1992, 7 sedežev + 1, izključna cena 16.000 DEM

- CITROEN C-25 D, letnik 1989, 8 sedežev + 1, izključna cena 10.000 DEM

Dražba bo v nedeljo, 12. marca 1995, ob 14. uri pri gostilni Kanu v Krogu.

Varščino položite uro pred dražbo.

SGS PETELIN BETONARNA V GORNJI RADGONI
Tel. 069/61 755
Tel./telefaks 062/34 856

IZDELUJEMO IN DOBAVLJAMO VSE VRSTE BETONA

V zalogi imamo:
- STEBRIČKE ZA VINOGRADJE 7/7 in 8/8
- VRTNE STEBRIČKE 140 cm
- ŠKARPNIKE
- ROBNIKE (VRTNE IN CESTNE)
- KANALETE

Možnost obročnega odplačila!

Ob takojšnjem plačilu nad 100.000 SIT 5% POPUST. PRIPOROČAMO SE!

ZATE ZAUPNI TELEFON

061 97 83, vsak dan od 16. do 22. ure za otroke, ženske, družino, žrtve nasilja in vse nemočne.

SEDAJ JE ČAS

Evangeljsko sporočilo

BILLY GRAHAM

svetovno znani evangelist iz ZDA

SATELITSKI PRENOS IZ SAN JUANA

v 186 držav
Portoriko

16., 17., 18. marca 1995 ob 19.00 uri
v dvorani kina Murska Sobota

Vstopnine nil!

Republika Slovenija Ministrstvo za finance Republiška uprava za javne prihodke

Izpostava Gornja Radgona

Obvestilo

Obveščamo vse prebivalce občin Gornja Radgona, Radenci in Sv. Jurij, da se bodo davčne napovedi za DOHODNINO za leto 1994 zbirale samo na naslednjih mestih:

Pisarna nekdanje KS RADENCI	- TOREK	14. 3. 1995	od 9. do 18. ure
Pisarna nekdanje KS VIDEM OB ŠČAVNICI	- ČETRTEK	16. 3. 1995	od 9. do 18. ure
Pisarna nekdanje KS APAČE	- TOREK	14. 3. 1995	od 9. do 18. ure
Sejna soba OBČINE GORNJA RADGONA	- ČETRTEK	16. 3. 1995	od 9. do 18. ure
	- PONEDELJEK	27. 3. 1995	od 8. do 17. ure
	- TOREK	28. 3. 1995	od 8. do 17. ure
	- SREDA	29. 3. 1995	od 8. do 17. ure
	- ČETRTEK	30. 3. 1995	od 8. do 17. ure
	- PETEK	31. 3. 1995	od 8. do 17. ure

Napoved za odmero dohodnine za leto 1994 lahko pošljete tudi po pošti, na kuvertu pa obvezno napišite »dohodnina«, saj gre za podatke, ki so uradna tajnost.

OPOMBA

Napovedi za odmero dohodnine za leto 1994 ne vložijo:

- zavezanci, katerih osnova za dohodnino ne presega 11% poprečne letne (bruto) plače zaposlenih v Republiki Sloveniji v letu 1994;
- učenci in študenti, katerih edini vir dohodnine so prejemki za začasno ali občasno opravljeno delo prek študentskih ali mladinskih organizacij, ki posredujejo delo na podlagi pogodbe o koncesiji in katerih osnova za do-

hodnino ne presega 51% povprečne letne (bruto) plače zaposlenih v Republiki Sloveniji v letu 1994;

- zavezanci, katerih edini vir dohodnine je pokojnina, če med letom 1994 v skladu z zakonom niso plačali akontacije dohodnine.

Napoved za odmero dohodnine morate vložiti do 31. marca 1995 na predpisanem obrazcu. Če napovedi ne oddate ali je ne oddate v predpisanem roku, bo zavezanec - posameznik kaznovan za prekršek za denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

Obrazci za dohodnino se na dan sprejema napovedi na mestih zbiranja NE BODO PRODAJALI.

NOVO V MURSKI SOBOTI

mobitel d.d.

DC MURSKA SOBOTA, LANDAVSKA 19b, tel./telefaks: 069/32 724

NAŠA PONUDBA

MOBILNIH TELEFONSKIH APARATOV

Izdelovalec: Model: BENEFON DELTA

250.000 SIT

MAXON MAXON 450i

200.000 SIT

MAXON CARRYPHONE

150.000 SIT

Izdelovalec: Model: BENEFON CLASS ULTRA

295.000 SIT

BENEFON FORTE

150.000 SIT

...z avtoinstalacijo, ...s hišno opremo, ...ročni model - cene so brez PD.

PRVIH DESET KUPCEV V MARCU PREJME NAGRADO!

UGODNE MOŽNOSTI PLAČILA, LIZING IN POSOJILO TAKOJŠNJA DOBAVA IN MONTAŽA

Odpiramo vrata POMLADI

16. - 19. marec 1995

Veselite se z nami! Predstavitev omejene serije Petka Prima. Prima nagradna igra: Petka Prima & drobna darila.

JERUZALEM ORMOŽ

Informacije: Servisno-prodajni center Ormož, Hardek 44c, tel.: 062/701 106, telefaks: 062/702 351

RENAULT AVTO ŽIVLJENJA

Dnevi odprtih vrat v vseh salonih Renault.

Nazaj k Radenski

JAVNI POZIV

1. Firma in sedež:

ZDRAVILIŠČE RADENSKA S TREMI SRCI RADENCI, p. o.
Zdraviliško naselje 14, 69252 Radenci

Podjetje je registrirano pri Temeljnem sodišču v Murski Soboti pod številko registrskega vložka št. 1/101-00.

2. Matična številka: 5056152

3. Dejavnost: 013122

Osnovna dejavnost podjetja je:

izvajanje zdraviliško zdravstvene dejavnosti, medicinske rehabilitacije, ambulantno poliklinične in dispanzerske zaščite, gostinstvo in hotelirstvo, poljenje mineralnih voda, proizvodnja osvežilnih pijač, proizvodnja strojev in opreme za poljenje pijač ter komunalna in ekološka dejavnost.

4. Pravna oblika organiziranosti:

Podjetje ZDRAVILIŠČE RADENSKA S TREMI SRCI RADENCI, p. o., je bilo vpisano v sodni register kot družbeno podjetje v družbeni lastnini pot št. registrskega vložka 1/101-00 pri Temeljnem sodišču v Murski Soboti, enota v Murski Soboti.

5. Predvidena lastniška struktura kapitala preoblikovane družbe:

- Sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja	10 %
- Odškodninski sklad	10 %
- Sklad RS za razvoj	20 %
- Upravičenci iz naslova interne razdelitve	20 %
- Upravičenci iz notranjega odkupa	6 %
- Upravičenci iz javne prodaje	34 %

6. Predvideni način oziroma kombinacija načinov lastniškega preoblikovanja:

- prenos navadnih delnic na sklade	40 % družbenega kapitala
- interna razdelitev delnic	20 % družbenega kapitala
- notranji odkup delnic	6 % družbenega kapitala
- javna prodaja delnic	34 % družbenega kapitala

7. JAVNI POZIV

7.1 Interna razdelitev delnic:

Podjetje ZDRAVILIŠČE RADENSKA S TREMI SRCI RADENCI, p. o., poziva upravičence (vse zaposlene, nekdanje zaposlene in upokojene delavce podjetja in družb hčera ter zaposlene v podjetju PETROL, Zemeljski plin, d. o. o. Ljubljana, Terme LENDAVA in Zdravilišče MORAVSKE TOPLICE, da v 30 dneh po objavi tega oglasa predložijo svoje lastniške certifikate in potrdila za neizplačani deli neto plač - iz 25.a-člena v zameno začasnice (kasnejše delnice) ter tako sodelujejo pri interni razdelitvi delnic. Prav tako bo upravičence pozvalo, da predložijo lastniške certifikate in potrdila iz 25.a-člena za interno razdelitev delnic v Uradnem listu RS, časopisu in na oglasnih deskah podjetja in družb hčera.

- Če bo vrednost tako zbranih lastniških certifikatov in potrdil iz 25.a-člena manjša od 20 % družbenega kapitala, bo podjetje objavilo interni razpis za ožje družinske člane zaposlenih. Preostanek delnic, ki ne bo razdeljen niti na ta način, bo podjetje preneslo na Sklad RS za razvoj v skladu z zakonom.

V skladu z 19. členom Zakona o lastniškem preoblikovanju podjetij in 16. členom Uredbe o pripravi Programa preoblikovanja in o izvedbi posameznih načinov lastniškega preoblikovanja podjetij (Ur. l. RS, št. 13/93, 45/93, 55/93, 6/94, 43/94 in 68/94), podjetje ZDRAVILIŠČE RADENSKA S TREMI SRCI, RADENCI, p. o., na podlagi Programa lastniškega preoblikovanja podjetja, ki ga je z odločbo št. 233-I/94-BR 23. 2. 1995 odobrila Agencija RS za prestrukturiranje in privatizacijo, objavlja Program lastniškega preoblikovanja podjetja:

Interni razpis bo na sedežu podjetja ZDRAVILIŠČE RADENSKA S TREMI SRCI, RADENCI, p. o., vsak delovni dan od 8. do 14. ure.

Rok za predložitev lastniških certifikatov ožjih družinskih članov je 15 dni od dneva objave internega razpisa na oglasnih deskah podjetja in družb hčera.

V razpisnem roku družinski člani lahko predložijo lastniške certifikate vsak delovni dan med 8. in 14. uro na sedežu podjetja ZDRAVILIŠČE RADENSKA S TREMI SRCI, RADENCI, p. o.

Če bo vrednost predloženih lastniških certifikatov večja od 20 % družbenega kapitala, lahko upravičenci, ki so sodelovali pri interni razdelitvi, presežene lastniške certifikate in potrdila iz 25.a-člena uporabijo za kupnino za delnice v programu notranjega odkupa tako, da se presežek certifikatov in potrdil iz 25.a-člena uporabi proporcionalno za vsakega udeleženca posebej.

Delnice, ki bodo razdeljene v okviru interne razdelitve, so navadne, glasijo se na ime in so neprenosljive dve leti od njihove izdaje, razen z dedovanjem.

Nominalna vrednost je 1.000,00 SIT, prodajna cena, ki velja za program lastniškega preoblikovanja pa je 1.310,00 SIT za delnico.

7.2 Notranji odkup delnic:

Podjetje ZDRAVILIŠČE RADENSKA S TREMI SRCI, RADENCI, p. o., poziva upravičence (vse zaposlene, nekdanje zaposlene in upokojene delavce podjetja in družb hčera ter zaposlene v podjetju PETROL, Zemeljski plin, d. o. o., Ljubljana, Terme LENDAVA in Zdravilišče Moravske Toplice), da lahko sodelujejo pri notranjem odkupu delnic podjetja. Notranji odkup delnic (začasni) bo potekal hkrati z interno razdelitvijo delnic v višini 6 % družbenega kapitala z upoštevanjem 50 % popusta.

Upravičenci, ki so sodelovali pri interni razdelitvi, bodo delnice notranjega odkupa lahko vplačevali s presežnimi certifikati, potrdili iz 25.a-člena in denarnimi vplačili.

Prvi paket delnic bodo upravičenci vplačili:

- z denarnimi vplačili,
 - s potrdili iz 25.a-člena,
 - z zamenjavo presežnih lastniških certifikatov interne razdelitve.
- Kupnina, vplačana z denarnimi vplačili, se revalorizira z indeksom prodajnih cen.

Vplačevanje delnic za lastniške certifikate in gotovino bo na sedežu podjetja vsak delovnik med 8. in 14. uro v 30-dnevnem razpisnem roku, ki začne teči od dneva objave.

Prav tako bo upravičence pozvalo, da predložijo lastniške certifikate iz potrdila iz 25.a-člena za notranji odkup delnic v Uradnem listu RS, časopisu in na oglasnih deskah podjetja in družb hčera. Vpisni rok je prekluziven.

Delnice so lahko vplačane z denarjem tudi na poseben privatizacijski področje podjetja pri Agenciji Republike Slovenije za plačilni promet, nadziranje in informiranje - Podružnica Gornja Radgona št. 51910-698-71068 z navedbo: plačilo kupnine za delnice v notranjem odkupu, z odobritvijo na poseben privatizacijski področje podjetja, v 30 dneh po objavi v dnevniku Večer. Vsako nakazilo na poseben privatizacijski področje podjetja ZDRAVILIŠČE RADENSKA S TREMI SRCI, RADENCI, p. o. upravičenec dokaže s potrjeno položnico na sedežu podjetja v 30 dneh po objavi.

Delnice so imenske, dajejo pravico do upravljanja v skladu s Pravili notranjega odkupa, dajejo pravico do dividend, so prenosljive zunaj programa notranjega odkupa, razen v primeru dedovanja, in imajo enake lastnosti kot delnice, ki jih določa tretji odstavek 35. člena Uredbe o pripravi programa preoblikovanja in o izvedbi posameznih načinov lastniškega preoblikovanja podjetij (Ur. l. RS, št. 13/93, 45/93, 55/93, 6/94, 43/94 in 68/94).

Delnice, ki jih upravičenci pridobijo v programu notranjega odkupa v zameno za presežne lastniške certifikate in potrdila iz 25.a-člena, so enake delnicam interne razdelitve in so neprenosljive dve leti, razen z dedovanjem, po preteku dveh let pa so kot druge delnice programa notranjega odkupa.

Organizacija programa notranjega odkupa bo določena s Pravili notranjega odkupa, ki bodo sprejeta po odobritvi programa.

Če udeleženci z vplačilom presežnih lastniških certifikatov in gotovino ter potrdili iz 25.a-člena presežejo celotni znesek kupnine za celotni odstotek družbenega kapitala, ki je vključen v program notranjega odkupa, se vplačani zneski znižajo.

Podjetje v tem primeru uporabi proporcionalni kriterij. Če je presežek kupnine presežen z vplačili presežnih lastniških certifikatov in gotovine ter potrdil iz 25.a-člena, se vplačani zneski znižajo ob upoštevanju predzadnjega odstavka 35. člena Uredbe o pripravi programa preoblikovanja in o izvedbi posameznih načinov lastniškega preoblikovanja podjetja.

7.3 Po končani I. fazi lastniškega preoblikovanja, ki obsega prenos delnic na sklade, interno razdelitev delnic in notranji odkup delnic, bo podjetje objavilo tudi II. fazo lastniškega preoblikovanja, ki obsega javno prodajo delnic podjetja.

Javna prodaja bo trajala 30 dni od objave javnega poziva za javno prodajo delnic.

8. Informacije:

Vsi upravičenci lahko dobijo dodatne informacije o sodelovanju pri lastniškem preoblikovanju podjetja vsak delovni dan od 8. do 13. ure pri g. Martinu SREŠU po telefonu št. 069 65 052 ali osebno na sedežu podjetja.

ZDRAVILIŠČE RADENSKA
S TREMI SRCI RADENCI, p. o.

Radenska

Marca v Merkurju,
narava v kamnu,
lepota v stanovanju

Okrasni kamen

MARMOR HOTAVLJE

v TC MERKUR v Murski Soboti tel.: 069 31-788.

od 1. do 31. marca

10% CENEJE

kuhinjski in kopalniški pulti, okenske police, stopnice,
tanke ploščice, tlaki, balkonske obrobe, fasadne plošče...

ALI SI ŽELITE

- kopalnico v belem ♦ prijetno svetel hodnik
- ♦ poslovni prostor s pečatom ♦ prepoznaven vhod?

Kot nalašč za vas...

20% popust

za ploščice kalcitni sivec

velikosti: 30,5 × 30,5 × 1 cm
30,5 × 15,25 × 1 cm

Izdelki iz okrasnega kamna v zalogi in po naročilu
z Merkurjevo kartico zaupanja po še mikavnejših cenah!

MERKUR

Odpiramo vrata
POMLADI

16. - 19. marec 1995

Veselite se z nami! Predstavitev omejene serije Petka Prima.
Prima nagradna igra: Petka Prima & drobna darila.

AVTOSERVIS

»ŠKAFAR«

Bratanci
telefon: 42 283

Dnevi odprtih vrat v vseh salonih Renault.

RENAULT
AVTO
ŽIVLJENJA

motorna vozila

FORD SIERA 1.6, letnik 1986, prevoženih 31.000 km, prodam. Rogasovci 20.
 m-631
TOVORNI AVTO ZASTAVA 650, registrirano do 1. marca 96, prodam. Tel.: 24 346, po 18. uri.
 m-647
DIANO, registrirano do junija 1995, in DIANO za rezervne dele, nevozno, prodam. Petanjci 2.
 m-670
AUDI 100, 2000, letnik 1994, prodam. Ponudbe pošljite na upravo lista pod šifro: AUDI.
 m-673
FIAT 126 P, letnik 88/10, prodam. Tel.: 40 152.
 m-701
OLJCIT, letnik 1991, registriran do decembra 95, prodam. Tel.: 77 035, ob delavnih.
 m-717
RENAULT EXPRESS, letnik 1987, furgon, prodam. Tel.: 33 011, od 8. do 16. ure.
 m-731
ZASTAWO 128, letnik 1987, prodam in 2.500 DEM. Tel.: 21 040.
 m-754
JUGO KORAL 45, letnik 1989, prevoženih 54.000 km, ugodno prodam. Tel.: 26 567.
 m-762
JUGO SKALA 55, letnik 1988, prevoženih 70.000 km, prodam. Drago, Cankarjeva 48, M. Sobota.
 m-763
GOLF JX DIESEL, letnik 1986, prodam. Lipovci 30, tel.: 41 572.
 m-333

živali

NESNICE, MLADE JARČICE, pasme hisex in golden comet super brass (rjave), stare 3,5 meseca in tik pred nesnostjo, uvoz iz Nemčije, prodaja Perutninsko podjetje Farma pri Mostu, d.o.o., po zelo ugodni ceni. Za večje količine dostava zastonj. Kupec dobi za vsakeh 10 jarčic 10-odstotni popust ali eno jarčico zastonj. Jarčice imajo opravljena vsa potrebna cepljenja, to jamči prodajalec z vso ustrežno dokumentacijo. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Gostilna Tibija Horvata, Nemčevci, tel.: 24 393, Gostilna

Benčec, Bakovci, tel.: 43 070, Gostilna Železen, Beznovci, tel.: 49 025, Zidarstvo Darinka Zamuda, Galušak, Videm ob Ščavnici, tel.: 68 044.
MLADE NESNICE, pasme hisex, lahko naročite po telefonu v trgovini Suzane Kozlar, Nedelica, tel.: 72 180, in pri Francu Movrinu, Petanjci 98c, pri mostu, tel.: 46 505. Na vsakih deset ena zastonj.
 m-396
MLADO KRAVO brejo ali telico, kontrola A, prodam. Borejci 30.
 m-664
PUJSKE prodam. Tel.: 26 282.
 m-680
PUJSKE prodam. Tel.: 26 282.
 m-684
NEMŠKEGA OVČARJA, mladega, z rodovnikom, starega 8 mesecev, prodam. Tešanovci 81.
 m-689
MLADE NESNICE, novi hisex, prvič na našem tržišču, vzdržljivejše, odpornejše, z daljšo življenjsko dobo in 97 % nesnostjo lahko naročite po tel.: 82 401. Nesnost zagotovljena v dveh tednih. Dostava na dom.
 m-708
VEČ PUJSKOV, težkih od 20 do 25 kg, kupim. Tel.: 061 651 625.
 m-739
PURE IN PURANE »bele velikane« za nadaljnjo rejo (tudi gosi - bele in sive) si po naugodnejši ceni zagotovite z naročilom po tel.: 82 838.
 m-748

posesti

DILL d.o.o.
POSREDNIŠKO IN AGENCIJSKO PODJETJE KUPUJETE, PRODAJATE, ODDAJATE, NAJEMATE, ISČETE... VSE VRSTE NEPREMICNIN NE IZGUBLJATE ČASA IN DENARJA!
 TEL. (069) 32 322
 FAX-TEL. (069) 32 322
 A. NOVAKA 4, M. SOBOTA

ENOSOBNO STANOVANJE v Lendavi prodam. Tel.: 99 385 1330 755.
 m-505
DVOINPOL - ALI TROSOBNO STANOVANJE v Murski Soboti, starejšo hišo ali zazidalno parcelo v Murski Soboti ali bližnji okolici kupim. Tel.: 26 351, zvečer.
 m-735

NAJ-NAJ PICE
 iz krušne peči.
LOVSKI DOM CANKOVA, TEL. 40 024

MLADA ZAKONCA brez otrok išče ta stanovanje v Murski Soboti ali bližnji okolici. Tel.: 22 539.
 m-646
POČITNIŠKO HIŠICO z vinogradom na Kogu pri Ormožu prodam. Tel.: 062 415 673.
 m-649
STANOVANJSKO HIŠO v Murski Soboti z večjim dvoriščem, primerno za razne pridobitvene dejavnosti, oddamo v najem. Tel.: 23 582.
 m-675
VINOGRAD V DOBROVNIKU, 10 arov, prodam. Andrej Kovač, Cvetkova 23, M. Sobota, tel.: 31 951.
 m-697
STAREJŠO HIŠO z gospodarskim poslopjem v Mali Polani prodam. Tel.: 23 609.
 m-698
TRAVNIK ("ograd") z gradbeno parcelo, 1,82 ha, in »šarotar«, kladivar, v dobrem stanju, prodam. Zenkovi 67 ali tel.: 49 176.
 m-710
MANJŠO KMEČKO HIŠO z gospodarskim poslopjem in zemljo na zelo lepi legi v Radomerju prodam. Tel.: 81 679, od 18. do 20. ure.
 m-714
HIŠO v Lendavi prodam. Naslov v upravi lista.
 m-718
GRADBENO PARCELO, 20 arov, z gradbenim dovoljenjem pri bencinski črpalki v Dolnjem Lakošu prodam. Tel.: 75 319, od 19. do 21. ure.
 m-719
POČITNIŠKO HIŠICO z inventarjem in vinograd s sadovnjakom (skupno 16 arov) v Dobrovniku po ugodni ceni prodam. Tel.: 79 068.
 m-726
DV A TRAVNIKA v Skakovcih-Krajni, 90 arov, in seno v balah prodam. Krajna 63, p. Tišina.
 m-732
DVOBONO STANOVANJE v centru Maribora, 49 m², centralno ogrevano, lasten parkirni prostor, prodam. Tel.: 069 26 351, zvečer.
 m-734
VINOGRAD, 600 trsov, na Jelovškovem bregu v Tešanovcih ugodno prodamo. Tel.: 45 364, popoldan.
 m-753
30 AROV NJIVE v Rakičanu, Dole, prodam. Tel.: 41 617.
 m-759
NOVO BIVALNO POČITNIŠKO HIŠICO z vinogradom (3. letnik, chardoney) in sadovnjakom s 100 drevesi v k.o. Globoka pri Ljutomeru ter 63 arov njive v k.o. Gančani ugodno prodam. Tel.: 31 471.
 m-637

ZDENEX d.o.o.
EXPORT - IMPORT
Finančni inženiring
ODSLEJ TUDI MI V POMURJU.
 Oplemenitite svoj denar po zelo ugodni obrestni meri in kratkoročna preložitvena posojila.
P. E. MURSKA SOBOTA
 Arhitekta Novaka 4
 Tel. - telefaks: (069) 32 848

KOSILNICO BCS z vozičkom prodam. Emil Flisar, Moravske Toplice, Vinska graba 24.
 m-628
KOMBANJE NEW HOLLAND, KLAS in MASE FERGUSON prodam. Tel.: 062 662 106.
 m-630
CREINO, 2700 l, v dobrem stanju, ugodno prodam. Drago Koroša, Veržej, tel.: 87 057.
 m-644
SAMONAKLADALKO NRP 25-6, malo rabljeno, ugodno prodam. Tel.: 70 403.
 m-645
CISTERNO CREINA, 3300 l, prodam. Ciril Gerič, G. Bistrica 56.
 m-650
KOSILNICO BCS prodam. Balazic, Ižakovi 157.
 m-652
TRAKTORSKI PREKOPALNIK TA-NF 160, z garancijo, ugodno prodam. Tel.: 57 230.
 m-678
OBRAČALNIK in travniško brano prodam. Skakovci 60.
 m-686
TRAKTOR ZETOR 5011, čelni traktorski nakladalnik in golf dizel, letnik 1988, prodam. Tel.: 57 193.
 m-688
TRAKTOR IMT 535 po ugodni ceni prodam. Jurkovič, tel.: 062 717 097.
 m-711
SLAMOREZNICO, puhalnik, kovinske izdelave Alfa-Laval 600, prodam. Vidonci 128.
 m-729
SAMONAKLADALKO SIP ŠEMPETER, 19 m², prodam. Gradišče 16.
 m-733
ŽITNI KOMBANJ KLAS DOMINATOR 80, širina 3,60 m, in 4-vrstni koruzni adapter z mulčarjem in 5-tonsko dvoosno prikolico Tehnostroj prodam. Tel.: 87 307.
 m-760
SADILNIK ZA KORUZO, dvoredni, Panonija prodam. Brezovci 20, p. Puconci.
 m-761

razno

OZVOČENJE 2 x 200 W, z učinkom, in aktivno skretnico prodam. Tel.: 56 010.
 m-666
OPREMO za trgovino s tekstilom prodam ali zamenjam za avto. Tel.: 062 662 106.
 m-667
OPREMO ZA TRGOVINO, regale in hladilno vitrino HV 200, malo rabljeno, prodamo. Tel.: 48 075.
 m-676

B2 D.O.O.
MARIBOR
 GLAVNI TRG 17
 LJUBLJANA
 TRŽAŠKA 2
RAČUNALNIŠKO IZOBRAŽEVANJE
 V tednu od 27.3.-3.4. ob 16.00 izvajamo **TEČAJ ZA ZAČETNIKE**
 V tednu od 24.4.-12.5. ob 16.00 izvajamo **AUTO CAD 12.0 FOR WIN**
 Za informacije nas pokličite, postali vam bomo brezplačen katalog. Brezposelni imajo možnost brezplačnih tečajev.
(062) 226-138

ŠEST JEDILNIŠKIH TAPECIRANIH HRASTOVH STOLOV in vitrino, rabljeno, 23.000 SIT, in dva pralna stroja ugodno prodam. Tel.: 21 378.
 m-633
BALIRANO SLAMO prodam. Tel.: 43 173 ali 43 309.
 m-638
Preklic!
 Preklicujem veljavnost hranilne knjižice št. 579169, izdane pri HKS Panonka M. Sobota, Kristjan Prelec, Šatovci 183.
 m-639
OKNO, novo, Termoton 140 x 120, prodam. Veščica 61, tel.: 22 258.
 m-641
Preklic!
 Preklicujem veljavnost hranilne knjižice št. 27510-7, izdane pri HKS Panonka M. Sobota, Mirko Gomboc, Cankova 85.
 m-642
SENO, obračalnik Gorenje Muta in računalnik 286 prodam. Drago Gašpar, Bogojina 127.
 m-648
LESENO UTO, 20 m², primerno za počitniško hišico, za novogradnjo, prodam. Tel.: 62 178.
 m-651
PRIKOLICO, enoosno, prekucno, 5-tonsko, frezo 1,80 m, Batuje, enoosno prikolico, 4 t, prodam. Tel.: 40 271.
 m-653
JESENOVE PLOHE, debeline 8 cm, in lok za traktor DEUTZ prodam. Polana 32.
 m-659
KUHINJSKE ELEMENTE in štedilnik za centralno ogrevanje prodam. Tel.: 24 063.
 m-662

★★★
GOSPODINJE!
 Če vam zamrzovalna skrinja toči ali ledeni, pokličite **IZOLACIJSKI SERVIS F. HAJDINJAK**; Gornji Slaveči 6, Kuzma, tel.: 55071
 Popravilo z garancijo na vašem domu.

HRASTE, stoječe, in seno v balah prodam. Gančani 142.
 m-685
PEČ NA OLJE, skoraj novo, žensko športno kolo in žago, cirkularsko, prodam. Žižki 54 a, tel.: 71 092.
 m-687
Preklic!
 Preklicujem veljavnost spričevala za 3. letnik Gimnazije v Murski Soboti, izdanega v šolskem letu 1992/93, Andreja Ficko, Rogasovci 25c.
 m-691
PRIKOLICO za osebni avto, 700 kg, 100 l bojler za centralno kurjavo in štedilnik, obzidan, za centralno kurjavo, prodam. Tel.: 76 466.
 m-704

RAČUNALNIK s programom za pisanje (Wordstar 6) in risanje ter 20 igrkami ugodno prodam. Sr. Bistrica 50c, tel.: 70 380.
 m-705
OKNA IN VRATA, rabljena, ugodno prodam. Veščica 55 a, tel.: 26 347.
 m-715
MEŠALEC za beton, rabljen, kupim. Tel.: 82 239.
 m-716
HLEVSKI GNOJ, večjo količino, prodam. Sebeborci 72.
 m-727
SENO IN OTAVO v balah ter dvoosno prikolico prodam. Šeruga, Puževci 27.
 m-728
KAK VOSTNE SOHE za vinograd (vibrirane in prednapeti beton) prodam. Tel.: 41 669.
 m-730
SINTETIZATOR ROLAND JV 30, končno stopnjo 2 x 500 STAX, stojalo za klaviature in equalizer ugodno prodam. Tel.: 45 375.
 m-749
LADIJSKI POD, 590 SIT, z dostavo, smrekov, suh, I. kak. razred, prodam. Tel.: 063 451 082.
 m-750
PICE, MALICE, KOSILA - ugodne cene, ob petkih glasba. Okrepčevalnica LIPA Čarda, Hodoš.
 m-752
Preklic!
 Preklicujem veljavnost listka za vpis mleka za mesec januar 1995 v hranilno knjižico št. 57863-3. Kristina Puhan, Bukovnica 32.
 m-755
STROJ za pletenje žice za ograje prodam. Tel.: 81 638.
 m-756
BARVNI TELEVIZOR, 51 cm, in videokasete ugodno prodam. Alojz Kovač, Kardoševa 4, VI. nadstropje, stanovanje 18, M. Sobota.
 m-758

delo

82-LETNI MOŠKI išče dobrosrčno žensko za pomoč bolni ženi. Tel.: 42 881.
 m-663
Zastopništvo in prodajo vrhunske kozmetike vam ponuja novoustanovljeno podjetje. Zagotovite si kakovostno življenje in bodite med prvimi v našem podjetju. Tel.: 064 733 810 ali 062 23 560, Vanessa Colecion.
 m-695

Z ZREJO južnoameriških činčii do solidnega zaslužka. Prodajamo družine na obroke, jamčimo odkup živali. Tel.: 062 778 123.
 m-745

srečanja

SAMSKI MOŠKI, star 37, gluhi, želi spoznati žensko, staro od 35 do 40 let, s stanovanjem. Priidi k meni. Naslov v upravi lista.
 m-757

storitve

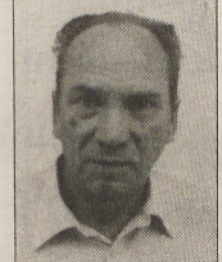
ZIDAMO IN TLAKUJEMO DVO-RIŠČA.
 JAKOB, tel.: 23 278.
 m-532
STROJNE OMETE izdelujemo v Sloveniji 15 let. Letos jih bomo izdelali 100.000 m². Lahko tudi vam. Informacije po tel.: 062 724 123, od 8. do 15. ure.
 m-573
ČE KDO ŽELI DOBER ZASLUŽEK s prodajo kozmetike po Pomurju, naj pokliče po tel.: 57 801.
 m-690

Industrija montažnih gradbenih materialov
IMGRAD
 Delavski svet podjetja IMGRAD, Industrija montažnih gradbenih materialov Ljutomer, p. o., na podlagi 64. člena Statuta podjetja
 razpisuje prazno delovno mesto **direktorja podjetja**
 Kandidat mora poleg splošnih pogojev, predpisanih v zakonu, izpolnjevati še pogoje:
 - visokošolska izobrazba ekonomske, pravne ali tehniške smeri
 - 5 let delovnih izkušenj pri nalogah s posebnimi pooblastili
 Direktor bo imenovan za določen čas, in sicer do lastninskega preoblikovanja podjetja. Kandidat naj vložijo ponudbo z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela na naslov: »IMGRAD« Ljutomer, p. o., 80240 LJUTOMER, Ormoška cesta 46, z oznako »za razpisno komisijo za imenovanje direktorja podjetja«. V 15 dneh od dneva objave razpisa. Kandidat bodo o izbiri pisno obveščeni v 15. dneh po končanem zbiranju prijav.

SKB BANKA D.D.
 SKB BANKA, D.D., LJUBLJANA
 POSLOVNA ENOTA MURSKA SOBOTA
 objavlja prazno delovno mesto:
strokovni vodja področja
 za opravljanje delovnih nalog zbiranja in plasmaja sredstev pravnih oseb
 Od kandidatov pričakujemo:
 * VII. stopnjo izobrazbe, dipl. ek.
 * najmanj 2 leti delovnih izkušenj na takem oz. podobnem delovnem mestu
 * obvladovanje uporabniških produktov na PC-ju (okolje Win)
 * zaželeno znanje enega tujega jezika
 Prijavo z dokazili pošljite v 8 (osmih) dneh po objavi na naslov: SKB BANKA, D.D. Kadrovska služba, Slovenska c. 55, 61000 Ljubljana.
 Za dodatne informacije pokličite po telefonu PE Murska Sobotica, tel.: (069) 32 495 oz. (069) 32 496.

kmetijska mehanizacija

KOMBANJ 650 FERGUSON zamenjam za traktor 558, gume 8x25x20, motor DEUTZ 85, motor Ferguson 35, črpalko za nafto 35, blatnike za Deutz, haubo, menjalnik in diferencial ter oba kardana prodam. Alojz Belc, Selce 49, tel.: 062 724 774, zvečer.
 m-635
NAKLADALNIK ZA GNOJ in gramoz, montirano na traktor Zetor, prodam. Sukič, Boreča 20.
 m-643

Nenadoma je umrl naš dragi

Slavko Lutar
 11. 4. 1933-26. 2. 1995
 Ob smrti našega dragega moža, očeta, dedija in tasta se zahvaljujemo vsem, ki ste ga z nami spremili na njegovi zadnji poti.
V globoki žalosti: žena Katica, hčerka Lidija z možem, sin Silvo z ženo ter vnuka Stanka in Boštjan

Tako kot reka v daljavo se zgubi, odšla si tiho, brez slovesa, za seboj pustila si spomin na naša srečna leta.
 V SPOMIN

Pavli Mörec
 iz Moravskih Toplic
 11. marca bo minilo deset let, odkar smo ostali brez ljubeče žene, mame in stare mame.
 Hvala za vsako dobro misel in spomin nanjo.
 Vsi njeni

*Rdeči cvetovi na gomili,
drobne svečke tam gore,
a pod to gomilo
naš dragi očka mirno spi.
Solza, žalost, bolečina te zbudila ni,
a ostala je praznina, ki hudo boli.*

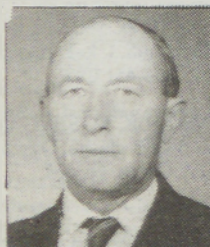
V SPOMIN

12. marca bosta minili dve žalostni leti, odkar nas je zapustil dragi oče, tast in dedi

Milan Martinuzzi
iz Murske Sobote

Hvala vsem, ki se ga spominjajo.

Žaluoja hčerka Jožica z družino

ZAHVALA

v 85. letu nas je zapustil dragi oče, tast, dedek in pradedek

Štefan Magdič
iz Kroške ulice v Bakovcih

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so nam v težkih trenutkih pomagali in izrekli sožalje. Hvala duhovnikom g. Poredošu in g. Rajnarju za pogrebni obred, pevcem, govornici in podjetju Petrol M. Sobota, NK Bakovci in vsem, ki so darovali za cvetje, vence in svete maše.

Žaluoja njegovi najdražji

*Ko zadnjič šel si od doma,
ozrl si se še nazaj.
Kaj s pogledom si povedal,
ostalo v srcu bo vekomaj.*

V SPOMIN

6. februarja je minilo deset žalostnih let tihe bolečine in praznine, odkar je prenehalo biti srce našega dragega moža, očeta, tasta, starega očeta, brata in sorodnika

Jožeta Gomboca
iz Mačkovec

Iskrena hvala vsem, ki se z lepimi spomini ustavite pri njegovem grobu, mu prižigate sveče in prinašate cvetje.

V tih žalosti tvoji najdražji

*Vsa leta si delal, pošteno živel,
potem pa naenkrat si tiho umrl.
Zdaj hiša je prazna, a tebe več ni,
za vedno zadržal si trudne oči.
Zdaj v zemlji počivaš ves tih in ubog,
le sonce ti trosi žarke na grob.*

V SPOMIN

13. marca mineva 13 let, odkar nas je zapustil dragi mož, oče in stari oče

Jože Semler
iz Moščanec 60

Lepa hvala vsem, ki se z mislimi ustavite ob spominu nanj ali pa obiščete njegov grob, prižgete svečo ali prinesete rožo.

Žaluoja vsi, ki smo te imeli radi

*Spet pomlad je tu,
a tebe ni z njo,
tebe nikoli več nazaj ne bo.
Ob tem spoznanju orosi se nam oko.*

V SPOMIN

13. marca mineva žalostno leto, odkar nas je zapustila draga mama, babica, prababica in tašča

Terezija Jagodič
iz Kroga

Hvala vsem, ki se ustavite pri njenem grobu, prinesete rože, sveče ali se ustavite v mislih pri spominu nanjo.

Žaluoja vsi njeni najdražji

*Že leto dni te zemlja krije,
v grobu tihem mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije,
a v naših srcih še živiš.
Ob grobu tvojem nemi vsi stojimo,
po licu grenke solze nam polzijo,
tam lučka ljubezni vedno gori
in tvoj nasmeh med nami živi.*

V SPOMIN

9. marca mineva leto žalosti in bolečine, odkar nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

Ludvik Horvat
voznik reševalnega vozila
iz Murske Sobote

Hvala vsem, ki se ga spominjate, mu prižigate sveče in prinašate cvetje.

Vsi tvoji najdražji

Po kratki in huđi bolezni nas je v 67. letu življenja za vedno zapustil dragi mož, oče, tast, dedek, brat in stric

Jože Sapač
iz Topolovec

Ob boleči izgubi našega očeta se pristrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za številne obiske in spodbudne besede ob bolniški postelji. Posebno zahvalo izrekamo dr. Peričevi in sestri Bernardi s Cankove za vso zdravniško pomoč med njegovo boleznijo.

Iskrena hvala vsem, ki so v težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje ter dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence, cvetje in v dobrodelne namene.

Hvala tudi g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem žalostink in govornici za besede slovesa.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat – iskrena hvala!

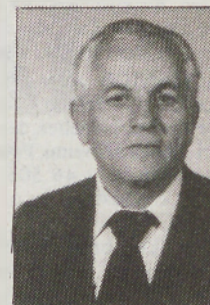
Tvoji najdražji

*Niti zbogom nisi rekel
niti roke nam podal,
smrt te vzela je prerano,
a v naših srcih boš ostal.*

ZAHVALA

V 68. letu nas je brez slovesa za vedno zapustil naš dragi mož, oče, tast in dedek

Štefan Lebar
iz Lendavskih Goric

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrekli ustno ali pisno sožalje, darovali vence, cvetje, sveče in za svete maše ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala g. kaplanu Šantaku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku g. Koncutu, članom društva upokojencev, sodelavcem Inggre. ZD Lendava, Vodotehniku, Leka in vsem drugim.

Lendavske Gorice, 25. 2. 1995

Žaluoja vsi, ki smo ga imeli radi

*Ko si odhajala,
se nisi poslavljalja,
usoda je tako hotela,
da prezgodaj si odšla,
te cesta nam je vzela,
a z nami v naših srcih
vedno boš živila.*

ZAHVALA

V 63. letu starosti je tiho zaspala draga mama, tašča, babica, sestri in botra

Olga Fotivec
roj. Cigan
iz Dol. Bistrice 18

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, sočustvovali z nami, darovali vence, šopke, za maše, sveče in jo pospremili na zadnji poti.

Posebna hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za lepo odpete žalostinke, govorniku KS Romanu Vučku, intenzivnemu oddelku kirurgije in pogrebništvu Ferencak.

Žaluoja: sin Štefan, bratje in sestri z družinami ter drugo sorodstvo

Svojo življenjsko pot je sklenil

dr. Miloš Borovšak

**dolgoletni predstojnik
kirurškega oddelka**

Kot odličen zdravnik in človek bo ostal v trajnem spominu vsem, predvsem pa tistim, ki jim je v življenjskih stiskah znal s človeško toplino prisluhni, jih razumeti in jim pomagati.

V okolju, kjer je deloval dolgih 36 let, ostajajo za njim globoki sledovi.

**Zaposleni v Splošni bolnišnici
M. Sobota**

Srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš,
nam pa žalost srce trga,
solze lijejo iz oči,
dom je prazen in otožen,
ker te več med nami ni!

ZAHVALA

Z bolečino v srcu in ob grenkem spoznanju, da te ne bo več med nami, dragi mož, ati, dedi in brat

Jože Časar

iz Stare ulice 3
v Murski Soboti

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in vsem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in sveče. Posebna hvala g. kaplanu, pevcem za odpete žalostinke, govornici KS, tovarni Mura, stanovalcem bloka ter gospodu za odigrano Tišino.

Žaljuči vsi tvoji najdražji, ki smo te imeli radi

Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
sedla bo na rožna tla
in jokala, ker tebe ni.

ZAHVALA

V 73. letu nas je po kratki, vendar težki bolezi nepričakovano za zmeraj zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

Ana Časar

1922-1995
iz Andovec

V veliki žalosti in tihem trpečem spominu se zahvaljujemo vsem, ki ste drago pokojnico pospremili k večnemu počitku. Zahvala velja vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam tega žalostnega dne s tolažilnimi besedami stali ob strani. Hvala vam za darovane vence, šopke in sveče. Iskrena hvala g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem žalostink.

Žaljuči vsi, ki smo jo imeli radi

Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je v 67. letu starosti zapustil dragi mož, oče, brat in tast

Štefan Balažič

iz Gornje Bistrice 89

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, botrini in znancom, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti ter darovali vence, šopke, sveče in za sv. maše. Iskrena hvala zdravstvenemu osebju internega oddelka I v Rakičanu in osebju ZD Lendava - Crenšovci za vso skrb in nego. Hvala g. Hodniku in g. Kranjcu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, g. Žižku za poslovilne besede in gasilcem GD Bistrica.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žaljuči vsi njegovi

Umrl je

dr. Miloš Borovšak

Pokopali smo ga v ožjem družinskem krogu 3. marca 1995 na soboškem pokopališču.

Vsi njegovi

Smrt se je izlila v blede obličje,
pogled je zaplaval v neznan spokoju,
ni več trpljenja, ne bolečine,
življenje je trudno končalo svoj boj.

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je za vedno zapustila naša mama, babica in prababica

Terezija Lebar

roj. Raj
iz Gomilice 87

V tihih žalosti se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in vsem, ki so jo imeli radi. Posebej hvala g. kaplanu, govorniku, pevcem in pevkam ter vsem, ki so skrbeli zanjo v domu oskrbovancev v Rakičanu.

Žaljuči sin Ivan z družino

4. februarja 1995 je tragično preminil naš dragi sin, brat in vnuk

Robert Habjanič

iz Globoke 29 pri Ljutomeru

Iskrena hvala vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste ga pospremili na njegovi prerani zadnji poti, darovali cvetje in v druge namene. Hvala sodelavcem iz tovarne Mura v Ljutomeru, sekciji za vzdrževanje prog v Ljutomeru, g. dekanu za pogrebni obred, govornikom iz GD Stročja vas, predsedniku KS Razkrižje, g. Starnarju za besede slovesa in godbeniku za odigrano Tišino.

Žaljuči: mama, oče, brat Andrej, sestri Marijica in Brigita, babica in drugo sorodstvo

Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezi nas je v 74. letu starosti zapustil dragi oče, brat, svak in stric

Franc Sukič

iz Moščanec 8

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem za darovane cvetje in sveče ter sv. maše in vsem, ki ste nam izrekli sožalje in ga v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku.

Posebna hvala g. kaplanu iz Murske Sote za lep pogrebni obred, pevcem pa za ganljivo odpete žalostinke.

Hvala tudi osebju doma starejših občanov v Rakičanu, Splošni bolnici M. Sobota za zdravljenje in osebju pogrebnega zavoda za storitve.

Moščanci, Pečarovi, 25. 2. 1995

Žaljuči: hčerka Dragica, brata Ludvik in Karel, sestre Kristina, Ana in Rozka z družinami, nečaki, nečakinje z družinami in drugo sorodstvo

Mlad umrje, kdor od bogov izbran je.
To, dragi, se na tebi je spolnilo,
bilo ti vtišnjeno v lic bledeh spanje.
Vedro sijalo je obličje mila
in usta tvoja kot bi se smehljala:
končan je boj, trpljenje je minilo.
Prešeren

ZAHVALA

Boleča je resnica, da je v 48. letu starosti dokončal svojo križevno pot dragi mož, oče, dedi, tast in brat

Karel Lük

upokojeni mesar
iz Murske Sote

Najtopleje se zahvaljujemo vsem, ki ste ga med njegovo boleznijo obiskovali in zanj molili. Hvala osebju pljučnega oddelka za negovanje in pomoč ter sodelavcem kirurškega oddelka za lajšanje trpljenja v njegovih zadnjih urah ter sočustvovanje z nami.

Hvaležni smo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje, sveče, sv. maše ter v dobrodelne namene. Hvala tudi sodelavcem TMO Mura za pomoč.

Prav tako zahvala g. župniku in pevcem za pogrebni obred, govornikom g. Merklinu in g. Kovaču za ganljive besede slovesa ter godbeniku za odigrano Tišino.

Hvala tudi vsem, ki ste našega dragega očeta spremili k večnemu počitku, in vsem, ki ga boste ohranili v lepem spominu.

V žalosti njegovi najdražji

V SPOMIN

dr. Marijan Herzog

zdravnik na Cankovi
8. 3. 1980-8. 3. 1995

Hvala vsem, ki se ga še spominjate, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi njegovi

Minilo žalostno je leto,
zapustil dom in svoje drage si,
na tvojem grobu roža le cveti,
ki grenka solza jo rosi
in svečka v spomin gori.

V SPOMIN

7. marca 1995 je minilo leto žalosti in bolečine, odkar nas je brez slovesa zapustil naš dragi mož, oče, stari ata, tast in brat

Tibor Temlin

iz Brezovec 36

Odšel si tja, kjer ni trpljenja. Za njim je ostala velika praznina. Ostali pa so sledovi tvojih pridnih rok. Hvala vsem, ki se ga spominjate, se ustavite ob njegovem grobu in mu prižigate sveče.

Žaljuči: žena Gizela, sin Vlado z ženo Nado, vnukica Tanja in brat Štefan z družino

V življenju le skrb in delo si poznala,
sedaj od vsega trudna si zaspala.
Ošla si tja, kjer ni več bolečin,
a nate večno bo ostal spomin.

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je za vedno zapustila draga mama, sestra in babica

Alojzija Senčar

iz Stare Nove vasi

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom, sorodnikom in prijateljem, ki ste v zadnjih urah njenega življenja prišli tolažit našo mamico.

Hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, nam pa izrekli sožalje. Lepa hvala GD Stara Nova vas za izkazano zadnjo čast, vsem za darovane vence, cvetje in sveče, za svete maše in v dobrodelne namene.

Hvala g. farnemu župniku Štefanu Vinkoviču in g. župniku Janku Gorgnerju za pogrebni obred, pevkemu zboru iz Veržeja in Križevca, godbeniku za odigrano Tišino ter govorniku Jožku Rajhu za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Vsi njeni

Na svidenje molče brez roke; a v trpljenju
ne mrši obrvi, zari bridkost
saj ni novo umirati v življenju, a
tudi živeti bogme ni novost.
(Jesenin)

Rudi Rappl - Savo

ZAHVALA

Bolečine se ne da opisati z besedo, toda v veliko uteho nam je spoznanje, da ne čutimo tega samo mi, ki smo živeli z njim. Kako naj se zahvalimo vsem, ki ste nam dokazali, kako neskončno ste ga cenili in spoštovali?

Srčna hvala vsem, ki ste nam poslali pisna sožalja ali nam na kak drug način izrekli spodbudne besede.

Srčna hvala vsem, ki ste ga obsuli s cvetjem, kajti med cvetjem je bil neizmerno srečen.

Kako blagodejno odseva misel, da človek vendarle ostaja človek, nam dokazujejo ganljive besede slovesa g. Merklina in g. Vilda ob grobu. Kapljica, dodana bolečini, je veliko bogastvo, kajti radost in bolest si podajata roko.

Preskromno se nam zdi samo z besedo, zahvaliti se za humano skrb in lajšanje bolečin dr. Šiški in dr. Primožiču. Vseh žal ne moremo omeniti. Preskromno se nam zdi samo z besedo izraziti hvala vsem sodelavcem in prijateljem, ki smo potomci njegove krvi.

Preskromno se nam zdi samo z besedo zahvaliti vsem družbenim organizacijam in seveda znancem, sosedom, prijateljem njegove žene, ki bo večno ostala del njega, ki simbolizira dobroto.

Pesem ob slovesu je le kapljica vseh pesmi, ki je odmevala v našem domu.

Pevci, tako zelo zelo rad vas je imel! In na koncu neizmerna hvala naravi, ki je s soncem poslednjič obsijala njegovo žaro. Položili smo ga v slovensko zemljo in nanjo postavili kamen, kajti tudi kamen pozna bolečino, koliko težkih nog je šlo čez njegovo srce - je rekel Minatti.

Pa vendar nekoga moraš imeti rad, z nekom moraš v korak. Mi najbližji se trudimo, da bi bil naš korak prav tak kot njegov. Dobro se vedno vrača z dobrim - dokaz za to ste vi, prijazni ljudje, ki ste ga pospremili do njegovega zadnjega počivališča. Hvala vam!

Vsi njegovi

Direktor največje prašičje farne v Evropi Albert Smodič - Polutor iz Nemščaka je očistevalcem Mure, ki bodo konec tega tedna pospravljali bregova reke, obljubil pomoč v hrani na vseh točkah akcije. Za spremembo po reki ne bodo plavali crknjeni prašiči, ampak pečeni.

Poslanec Drago Šiftar - Čarti je na nedavni košarski tekmi med politiki in znameniteži zabil največ košev. Ker je zabijal od spodaj navzgor, se je nekoliko razburjal, ko mu sodniki točk niso priznavali, vendar so mu gledalci za akcije izdatno ploskali, zato je z dejavnostjo nadaljeval.

»Na minuli tekmi med Belinci in Muro so soboški grin-gosi doživeli samo prvo markovsko nacionalno trojko, ki jo sestavljajo Škaper, Baranja in Hecceg. Ko bomo našo igro v celoti prilagodili sodobnim državnim pravilom in bomo imeli v moštvo tri trojke in eno dvotrejtko, bo rezultat tekme temu ustrezen. Na tekmo bomo dajali šest, devet ali enajst golov,« je izjavil Viktor Kettler - Poldrugi Marko.

Slavko Horvat - Obalek, nekdanji soboški minister za agrarna vprašanja in varovane dežavnega sekretarja za kmetijstvo Ivana Obala - Idžija, bo tudi na novi funkciji, kot direktor carinske uprave v PPR, nadaljeval svojo kmetijsko politiko. Ze je sestavljal obrazec, ki ga bodo morali izpolniti madžarski jeleni in divji prašiči, če bodo želeli lomastiti po gorčkih njivah. Pri formularju se je zgedoval po navodilih za prijavo kandidatov za lokalne volitve, in ker noben jelen ne dosega inteligenčnega kvocienta povprečnega kandidata, ni bojazni, da bi se delanje škode na naših njivah še nadaljevalo.

Republiška komisija za ugotavljanje življenjskih razmer največje slovenske znamenitosti človeške ribice ali proteusa si je v teh dneh ogledala kraško ponikovalnico pri lendavskem hotelu Elizabeta. Ugotovila je, da za ogled podzemlja niso izpolnjeni vsi pogoji. Lastniki kraške jame Sakači - Krasoslovci so obljubili, da bodo skozi predor speljali odcep železniške proge med Lendavo in Čakovcem, s čimer bo obiskovalcem omogočen lažji ogled edinstvenega panonskega pojava.

Zaposleni v soboškem muzeju so v Muri nedaleč od Babičevega mlina izkopali sedem tisoč leta staro Pomurko. Njeno bilateralno identiteto so ugotovili po Adidasovih copatih iz turniške Planike in kosu ljutomerskega sira znamke Simentalka, ki ga je imela v ročni torbici. Torbica ima reklamni napis Pomurska turistična zveza. O najdbi so muzealci že obvestili slovensko javnost in jo ob enem pozvali, naj podpre ustanovitev Pomurskega zavoda za varovanje nepremične naravne in kulturne dediščine.

BESEDA NI KONJ

Radgonski mehurčki

Pozdravljene, ljube moje! Pa ga spet imamo! Ja, naš praznik seveda. Dan žena ali žensk! Kakor vam drago. Nekateri zagriženi dedci so ga hoteli pokopati, vendar hvala bogu, da je to mednarodni praznik, in če hočemo v Evropo (skoraj nam bo uspelo!), moramo tudi take praznike spoštovati! Vesela bom, če mi bo kdo te dni namenil toplo besedo, hkrati pa bom žalostna, če se bo to dogajalo samo enkrat na leto. Veste, vse ženske si želimo drobne pozornosti vsak dan. Če bi vi moški vedeli, kako malo je potrebno ... Pa še leto strpnosti je! Ne pozabite!

In kaj se dogaja v naši Radgoni? Nič kaj pretresljivega. Pust je minil ... dobro. Nekateri so se razkrinkali, nekateri pa še kar vztrajajo v svojih klovnovskih maskah. Poglejte radgonski občinski svet. Gledam na našem kanalu te dve - ali triurne seanse. Ni kaj, eni fantje dobro vlečejo, eni pa seveda malo počez. No, državni svetnik v radgonskem svetu nima kakega močnega vpliva (preveč ga pozna!), ima pa vpliv (in to močan!) v Radencih in pri Svetem Juriju. No, pa ima v radgonskem svetu (pardon, želi imeti) glavno besedo samostojni svetnik, prej preizkušeni in zagriženi partijski kader. Malo sam, malo pa pošilja v ogenj druge samostojne svetnike. Koristi pa nobene! Upam, da bo kaj koristil sedaj, ko so se podali na turnejo po zmanjšani občini. Ravno danes

(četrtek, ko izide moj priljubljeni Vestnik) so se podali v Apaško dolino: Gledali bodo ceste, šole, njive, kanale in hleve. Dobri gostitelji iz Apaške doline jim bodo pripravili tudi kaj za zob in dobro kapljico. Upam, da bosta spoštovani dami, občinski svetnici, zdržali te naporne dneve. Ja, vama ob našem prazniku vse lepo in vse dobro in enako tudi drugim svetnicam, kolikor jih sploh je v tem svetu ob Muri. Radgonski svetniki, pazite v Apaški dolini, da se ne utopite, saj je podtalnica zelo visoko udarila in mnogi imajo vođo v kletih. Za tisti čas, ko boste želeli skupaj spoznati še mesto Gornja Radgona (prej seveda pogledite Negovo, Spodnjo Ščavnico pa Ivanjce in še kaj), pa vam predlagam tako turnejo:

- ob 7. uri pojdite v nekdanjo stražnico (čudovita stavba, ki sameva)

- ob 15. uri se sprehodite na grajski hrib do Heccevega gradu (sanjajte o bombastičnem projektu - samo z dobrimi nameni)

- ob 2. uri zjutraj pa stopite v gostišče Muzej (edini prostor, kjer se mladi zabavajo, lahko pa poskusite tudi travo!)

Mimograde lahko storite še kaj drugega. Na primer: daste soglasja za vse nove objekte pri župnišču. Turnejo pa končate v Podgradu na farmi. Kaj vse ste že obljubljali, gospodje svetniki?!

Radgonska klepetulja

En TOTI in TOTA iz Lotmerka

V zadnjem času nisva uspela kaj dosti potegniti na ušesa in oči, ker se zaradi slabega vremena skoraj ni dalo hoditi naokrog. TOTA je bila še najbolj poznana na želje Demokratične stranke upokojencev Slovenije - Območni odbor Ljutomer, da naj občinski svet skrbno prouči pobudo in stori potrebne ukrepe za uvedbo posameznih ugodnosti za upokojence na območju občine Ljutomer. Na papirju, ki ji je po naključju prišel v roke, je podpisana S. Tompa.

- En dan v mesecu naj bi imeli ugodno možnost nakupa določenih vrst blaga v Vesnihi blagovnici v Lotmerki, v trgovini Conzorciem v Prešernovi ulici in v trgovini Derbi v Kolodvorski ulici v Lotmerki.

- Upokojenci naj bi dobili brezplačne ali po primerno znižane cene vstopnice za kulturne in športne prireditve v občini, poleg tega pa 50 odstotkov ce-

nejše vstopnice za termalno kopališče v Banovcih in Moravcih pri Mali Nedelji.

Vse to naj bi bilo po vzoru evropskih držav pa tudi nekaterih občin v Sloveniji, ki da so že uvedle ugodnosti za upokojence. V občini Ljutomer pa so o tem govorili v predvolilnem času.

Po TOTINEM mnenju gre za dokaj zanimive želje in pobude upokojencev. Nič nima proti, če bi kaj zares storili za tiste upokojence, ki dobijo tako majhne pokojnine, da se zelo težko preživljajo, saj jim včasih zmanjka denarja celo za kruh ali mleko. Toda ali bi bilo prav, če bi našteje ugodnosti lahko koristili tudi dokaj številni upokojenci, ki imajo višje pokojnine, kot so plače delavcev?! Najbrž je med njimi tudi Š. T., zato ima TOTA še svoj predlog, kako bi lahko kaj storili za ogrožene upokojence.

Demokratična stranka upokojencev bi lahko ustanovila lasten sklad, vanj pa naj bi začeli nakazovati nekaj denarja tisti, ki imajo dobre pokojnine. Potem bi se najbrž našli tudi drugi, ki bi bili pripravljeni pomagati ogroženim.

TOTEGA pa še vedno vznemirja predvsem Mestna hiša v Lotmerki, ki je ne morejo in ne morejo obnoviti, on pa že komaj čaka, kdaj bo spet lahko stopil tja na kozarček dobre kapljice. Upa, da bo tamkaj srečal tudi kakšnega mlajšega upokojenca, da mu bo lahko plačal špricer in s tem tudi sam prispeval k ublažitvi njegovega težkega finančnega stanja. Pa na zdravje!

Cene sadja in zelenjave

	Tržnica Murska Sobota	Tržnica Gornja Radgona	Ljutomer
Jabolka	110,00	150	80
Kivi	240	270	250
Hruške	-	240	240
Grozdje	700	-	-
Paradižnik	320	300	350
Paprika	390	350	490
Endivija	160	190	160
Mehka solata	350	400	380
Radif	220	240	200
Cvetača	240	240	200
Korenje	100	150	160
Čebula	140	120	150
Česen	300	250	300
Želje	80	120	100
Kislo zelje	150	-	150
Mlad krompir	160	200	140

Cene rabljenih avtomobilov

Ponudba rabljenih avtomobilov na sejmiščnem prostoru pri soboškem Agroservisu je že nekaj časa ustajena. Minulo nedeljo so ponujali 50 avtomobilov, prodajalec pa je bilo veliko več kot kupcev, zato so lastnike zamenjala le tri vozila.

Znamka, avtomobila	Letnik	Prevož. km	Cena
Jugo 45 Koral	1987	57.000	2.500 DEM
Renault 18 TLJ	1986	93.000	4.200 DEM
Mercedes 190 D	1986	119.000	19.000 DEM
Škoda Favorit LX	1993	24.000	10.500 DEM
Zastava 101	1989	62.000	3.300 DEM
Lada Samara 1300	1989	59.000	5.100 DEM
Alfa 33 Boxer 16V	1991	75.000	14.500 DEM
Renault 4 GTL	1991	59.000	5.900 DEM
Golf JXD	1987	97.000	9.000 DEM
Mazda 323	1990	83.000	15.200 DEM

Adriatic, PE Murska Sobota v novi stavbi

Spoštovani poslovni partnerji, cenjeni zavarovanci, obveščamo vas, da smo se zaradi premajhnih zmogljivosti dosedanjih poslovnih prostorov v Partizanski 3-5 preselili. Obiščite nas na novem naslovu:

**Adriatic, PE Murska Sobota,
Ulica arhitekta Novaka 13. Telefonske številke so
nespremenjene: 32 133, 32 134
telefaks 32 135.**

Adriatic

Lendavski pereci

Če bo šlo tako naprej, potem nam, ki živimo v lendavskem kotu, ne preostane nič drugega kot da se izselimo. Dragi moji, odprite vendar oči in videli boste, da smo ogroženi z vseh strani in po najnovejši napovedi - tudi z neba!

Naj vam malo pomagam, za kaj gre! Kamorkoli se ozremo, samo neke meje! Na eni strani je Madžarska, na drugi Hrvaška, na tretji, četrti ... so meje novih občin. Potem je tu velika naravna meja: reka Mura, ki je v začetku tega tedna spet visoko narasla in sosedom Hrvatom moramo biti hvaležni, da niso preluknjali murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse ribe utopile in da tako črni ribiči, ki seveda ne love s trkom, ampak s »kržakom«, ne bodo imeli kaj loviti. Upam pa, da se je narasli vodi uspešno upiral Copekov mlin, ki ga novi lastniki murskega nasipa, ki smo ga zgradili Slovenci, a ga je večina na njihovem svetu, zato smejo z njim narediti, kar se jim zljubi. Ogrožal pa je tudi potok Črnec, v katerem je v poletnih sušnih mesecih vode le za pedenj, zdaj pa je bilo do dva metra visoko - do samega vrha. Bojim se, da so se vse rib